

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHËTËTOR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА ТЕМА
ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ЗА 2022 ГОДИНА

01 2023 01 01

Скопје, мај 2023 година

СОДРЖИНА

Список на кратенки.....	
Поимник на термини.....	
Резиме.....	7
1. Вовед.....	12
2. Опис на предметот и опфат на ревизијата.....	13
3. Наоди.....	17
3.1. Подготовка и донесување на Буџетот на РСМ.....	17
3.1.1. Подготовка на Буџетот на РСМ.....	17
3.1.2. Донесување на Буџетот на РСМ.....	22
3.1.3. Изменување и дополнување на Буџетот на РСМ.....	22
3.1.4. Финансирање на Судската Власт.....	23
3.1.5. Финансиски средства за Јавно обвинителство.....	24
3.1.6. Финансиски средства за поттикнување на рамномерен регионален развој.....	25
3.2. Управување со Буџетот на РСМ.....	26
3.2.1. Финансирање на Буџетскиот дефицит.....	26
3.2.2. Извршување на Основниот буџет.....	27
3.2.3. Остварување на приходите и другите приливи.....	28
3.2.4. Даночни приходи.....	29
3.2.5. Управа за јавни приходи.....	31
3.2.5.1. Даночен инспекторат на УЈП.....	31
3.2.5.2. Данока на додадена вредност.....	32
3.2.5.3. Данок на личен доход.....	33
3.2.5.4. Данок на добивка.....	34
3.2.5.5. Даночни побарувања и обврски.....	34
3.2.5.6. Надзор над работата на органите на општината, органите на општините во градот Скопје и на органите на градот Скопје во делот на даноците на имот.....	35
3.2.5.7. Информациски систем на УЈП.....	36
3.2.6. Царинска управа.....	36
3.2.6.1. Царини и царински давачки.....	36
3.2.6.2. Акцизи и данок на моторни возила.....	37

3.2.6.3. Сектор за контрола на истраги	38
3.2.6.4. Одделение за истраги.....	38
3.2.6.5. Системско поврзување на Секторот за контрола и истраги со УЈП и другите надлежни органи	39
3.2.6.6. Ненаплатени побарувања од увоз.....	40
3.2.7. Неданочни приходи.....	41
3.2.8. Капитални приходи	42
3.2.9. Трансфери и донации.....	43
3.2.10. Нето задолжување во земјата и во странство.....	43
3.2.10.1. Домашно задолжување.....	43
3.2.10.2. Задолжување во странство.....	44
3.2.11. Приходи од отплата на заеми.....	46
3.2.12. Извршување на расходите и други одливи	46
3.2.13. Плати, наемнини и надоместоци.....	48
3.2.14. Средства од постојаната и тековната резерва.....	48
3.2.15. Стоки и услуги.....	49
3.2.16. Тековни трансфери до вонбуџетски фондови.....	50
3.2.16.1. Трансфери до Фондот за ПИО на Северна Македонија.....	50
3.2.16.2. Трансфери до Агенцијата за вработување	51
3.2.16.3. Трансфери до Фондот за здравствено осигурување.....	51
3.2.17. Тековни трансфери до ЕЛС.....	52
3.2.17.1. Трансфери од приходи од ДДВ.....	53
3.2.17.2. Наменска дотација.....	53
3.2.17.3. Блок дотација	54
3.2.18. Средства за отплата на главнина и каматни плаќања	55
3.2.19. Субвенции и трансфери.....	57
3.2.19.1. Разни трансфери.....	58
3.2.19.2. Субвенции за јавни претпријатија.....	58
3.2.20. Социјални бенефиции.....	59
3.2.21. Капитални расходи.....	60
3.2.22. Средства од раздел МФ-Функции на државата	62
3.2.22.1. Владини програми на Основен буџет на РСМ за 2022 година.....	64
3.2.22.2. Развојни програми на Основен буџет за 2022 година.....	66
3.3. Трезорска сметка и евиденција	67
4. Заклучок.....	67

5. Нагласување на прашања од неизвесност	68
5.1. Побарувања за дадени краткорочни кредити и позајмици, краткорочни и долгорочни пласмани и други побарувања.....	68
5.2. Финансирање на буџетскиот дефицит.....	70
5.3. Задолжување во земјата и во странство.....	72
5.3.1. Долгорочно задолжување.....	72
5.3.1.1. Надворешно задолжување	73
5.3.1.2. Домашно задолжување	74
5.3.2. Краткорочни обврски по основ на хартии од вредност	74
5.3.3. Задолжување на субјекти од јавен сектор, динамика на реализација на проектите, искористеност на кредитите и заемите, платени и создадени трошоци.....	75
5.4. Евиденција на обврските.....	77
5.4.1. Упатство за трезорско работење.....	77
5.4.2. Електронски систем за пријавување и евиденција на обврските.....	78
5.5. Буџети на ЕЛС.....	79
5.5.1. Финансиска нестабилност на ЕЛС	79
5.5.2. Фискална децентрализација на РСМ.....	80
5.6. Програма за реформа на управувањето со јавни финансии	82
6. Останати прашања.....	84
7. Препораки	87
8. Прилози	
8.1. Прилог 1 – Забелешки на Нацрт извештај	
8.2. Прилог 2 - Одговор на забелешки на Нацрт извештај	

Список на кратенки

Буџет	Буџет на Република Северна Македонија
Основен буџет	Основен буџет на Република Северна Македонија
МФ	Министерство за финансии
ЕУ	Европска унија
ММФ	Меѓународен монетарен фонд
УЈП	Управа за јавни приходи
Царинската управа	Царинската управа на Република Северна Македонија
Народна Банка	Народна Банка на Република Северна Македонија
ЕЛС	Единици за локална самоуправа
БДП	Бруто домашен производ
ДДВ	Данок на додадена вредност
МИОА	Министерството за информатичко општество и администрација
МТВ	Министерство за транспорт и врски
МИА	Македонска информативна агенција
СОЗР	Служба за општи и заеднички работи
МАНУ	Македонска академија на науките и уметностите
ПИОСМ	Пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија
НЕР	Национални енергетски ресурси
ЈПДП	Јавно претпријатие за државни патишта
МЖ	Македонски железници
ИПА	Инструмент за претпристапна помош
ИТ	Информациски системи
СОЦДАД	Систем за обработка на царински декларации и акцизни документи
ДХВ	Државни хартии од вредност
ИФМИС	Интегриран информациски систем за управување со јавните финансии
ЕСПЕО	Електронски систем за пријавување и евиденција на обврските
GFS	Government financial statistics - Методологија за државна финансиска статистика

Поимник на термини

Буџет на РСМ	Акт со кој се планираат годишните приходи и другите приливи и одобрени средства и ги вклучува централниот буџет и буџетите на фондовите (член 2 од Закон за буџетите)
Централен буџет	Годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства, а се однесува на буџетските корисници на централната власт и ги вклучува основниот буџет, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности (член 2 од Закон за буџетите)
Основен буџет	Годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства со буџетот за финансирање на основните надлежности на буџетските корисници (член 2 од Закон за буџетите)
Буџетски дефицит	Негативна разлика меѓу планираните, односно наплатените приходи и одобрените средства, односно расходи и истиот се финансира со обезбедени средства од други приливи (член 2 од Закон за буџетите)
Државен долг	Збир на финансиски обврски создадени со задолжување на РСМ, јавните установи основани од РСМ и општините, не вклучувајќи го долгот на јавните претпријатија и трговските друштва кои се во целосна или во доминантна сопственост на државата, општините и на Народната банка на РСМ (член 2 од Закон за јавен долг)
Јавен долг	Збир на државниот долг и долгот на јавните претпријатија основани од државата или од општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, како и трговските друштва кои се во целосна или во доминантна сопственост на државата или на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје (член 2 од Закон за јавен долг)
Задолжување	Постапка за создавање на финансиски обврски со склучување на договор за заем и/или издавање на должнички хартии од вредност издадени од државата или општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје (член 2 од Закон за јавен долг)
Нето задолжување	Разлика помеѓу ново акумулираниот долг и долгот кој доспева, во текот на една календарска година (член 2 од Закон за јавен долг)
Државна гаранција	Потенцијална обврска за плаќање преземена од РСМ во име на носителот на јавен долг за чија сметка е издадена гаранцијата (член 2 од Закон за јавен долг)
ЕУРИБОР	Euro Interbank Offered Rate/ Меѓубанкарска понудена стапка на еврото е дневна референтна стапка, објавена од Европскиот институт за пазари на пари

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

Број:11-202/7
Дата: 30.05.2023

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на усогласеност на тема Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година.

Со опфатот и доказите кои се обезбедени по пат на спроведување ревизорски техники и методологија, добивме разумно уверување да го изразиме следниот заклучок:

Врз основа на извршената ревизија утврдивме дека освен за комплетноста на дел од буџетските барања, за постапката на усогласување на буџетските барања помеѓу буџетските корисници и МФ, висината на одобрените средства за дел од буџетските корисници кои се законски утврдени, постапката на подготовка и донесување на Буџетот е спроведена во согласност со законската регулатива. Освен за дел од приходите и другите приливи и расходите и другите одливи, постапката на планирање и остварување на приходите и другите приливи и постапката на планирање и извршување на расходите и другите одливи, се во согласност со законската регулатива. Воспоставените контроли во трезорската сметка овозможуваат спречување или откривање на грешки на ИТ системите и евиденцијата на трезорската сметка.

Извршена е ревизија на усогласеност и издаден е Конечен извештај за ревизија на усогласеност на Основниот буџет на Република Северна Македонија за 2021 година, при што изразен е заклучок со резерва во однос на подготовката и донесувањето на Буџетот, како и за управувањето и извршувањето на Основен Буџет во делот на остварените приходи и други приливи и извршените расходи и други одливи во однос на планираната рамка, додека за воспоставените контролни постапки на ИТ системите и евиденцијата во Трезорската сметка, изразен е заклучок без резерва.

При подготовка и донесување на Буџетот за 2022 година, пропишаните рокови за клучните активности и за донесување на основните плански документи се запазени,

7

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

со незначителен период на доцнење при донесување на Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата во 2022 година.

Утврдивме потреба од зајакнување на активностите за комплетирање на буџетските барања од буџетските корисници со стратешки планови, заради усогласување со стратешките цели на Владата и унапредување на квалитетот на целокупниот процес на планирање на буџетот на државата.

Во однос на постапката на усогласување на буџетските барања доставени од буџетските корисници до МФ, утврдивме дека не е доставен Извештај за неусогласени буџетски барања до Владата, што влијае на информираноста на Владата за причините за разликите помеѓу бараните и одобрените средства.

Средствата кои се издвојуваат од Буџетот за 2022 година за финансирање на Судската власт не го достигнуваат законски утврдениот процент, односно одобрените средства во износ од 2.336.087 илјади денари претставуваат 0,3% од БДП и истите се за 63% помали од законски утврдениот лимит.

Одобрените средства за Јавното обвинителство во износ од околу 642.832 илјади денари претставуваат 0,21% од средствата на Буџетот за 2022 година, иако согласно Законот за јавното обвинителство висината на средствата за работа треба да изнесуваат најмалку 0,4% од буџетот на државата, доколку со тоа не се нарушува праведната распределба на буџетските средства.

Вкупниот износ на средства издвоени за регионален развој во рамки на владини и развојни програми кои содржат регионална компонента, а се реализираат преку повеќе институции, достигнуваат над 1,5% од БДП за 2021 година, но кај истите не секогаш и во целост може да се утврди рамномерноста при распределбата на средства по плански региони.

Основниот буџет за 2022 година (сметка 637) е донесен во износ од 181.941.600 илјади денари и во однос на 2021 година е помал за 7%, додека во однос на бараните средства од буџетските корисници е помал за 29%.

Со ребалансот на буџетот од јули 2022 година, како и со две Одлуки за прераспределба на средства помеѓу буџетските корисници на централната власт и помеѓу фондовите од ноември 2022 година, Владата има извршено промени на иницијалните фискални проекции за Буџетот за 2022 година, со што Основниот буџет е зголемен за 8%. Планираното зголемување кај приходите е во насока на оптимизирање на изворите на финансирање на буџетскиот дефицит, додека кај планираното зголемување кај расходите во најголем дел е насочено кон реализација на дел од мерките на Владата за надминување на последиците од енергетската криза.

Буџетскиот дефицит на ниво на Централен буџет изнесува 5,1% од БДП и истиот е 0,8% над проектираниот процент од 4,3%. Во однос на 2021 година учеството на буџетскиот дефицит во БДП е намалено за 0,3%, што укажува на стабилизација и намалување, но

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

сепак неговото учество во БДП за 2022 година е на повисоко ниво во однос на годините пред здравствено-економската криза.

Во делот за извршување на Основниот буџет за 2022 година, искажани се состојби кои имаат влијание на планирањето и остварувањето на приходите и другите приливи и планирањето и извршувањето на расходите и другите одливи, финансирањето на буџетскиот дефицит, воспоставените контроли во УЈП и Царинската управа за покривање на ризиците при пресметката, евидентирањето и наплатата на даночните приходи.

Вкупните приходи и приливи во 2022 година се остварени во износ од 202.023.891 илјади денари односно за 11% помалку во однос на 2021 година.

Кај даночните приходи, чие администрирање и реализација во најголем дел се во надлежност на УЈП и Царинската управа и кои претставуваат 69% од приходите на Основен буџет за 2022 година, утврдивме дека во 2022 година е забележан пораст во однос на претходната година, особено кај данокот од добивка за 45%.

Во однос на побарувањата и обврските за даноци, придонеси и други јавни давачки констатиравме дека истите не се искажани во финансиските извештаи, што ја намалува транспарентноста при проекциите на Буџетот, додека непостоење на податоци за старосната структура на побарувањата по основ на даноци, создава ризик за нивно застарување и неможност за нивна наплата.

МФ планирањето на неданочните и капиталните приходи како очекувани приходи во Буџетот по основ на распределба на вишокот на средства остварени од работењето на јавните претпријатија и акционерските друштва во државна сопственост, го врши врз основа на достапните информации за остварената добивка, поради тоа што во МФ не се доставува документација за начинот на распределба на добивката, односно за делот кој останува за уплата во Буџетот.

Вкупните расходи и одливи на Основен буџет за 2022 изнесуваат 192.180.442 илјади денари и се за 9,11% помали во однос на 2021 година.

Во 2022 година се забележува зголемување на сите расходи во однос на претходната година, а најмногу во делот на капиталните расходи и резерви и недефинирани расходи. Најголемо намалување од 73% е забележано кај расходите за отплата на главнина, поради тоа што во претходната година извршена е целосна отплата на 3-та Еврообврзница издадена во 2014 година, која доспеа во 2021 година.

За покривање на дефицитот на Фондот за ПИОСМ за исплата на пензии кој во 2022 година изнесува 22% од вкупните извори на средства за исплата на пензии, трансферирани се средства во износ од 14.850.580 илјади денари и истиот е намален во однос на 2021 година за 7%.

Во 2022 година, од функции на државата врз основа на одлуки од Владата исплатени се средства во износ од 1.051.262 илјади денари, кои во однос на 2021 година бележат значително намалување од 49%. Најголем дел од овие средства, 59% се однесуваат за зголемување на капиталот на Развојна банка.

Во структурата на Владините програми најголемо учество имаат средствата за програма А-Децентрализација како и П1-Мерки за справување со Ковид-19 кризата и други антикризни мерки, додека развојните владини потпрограми, кои се составен дел на развојниот дел на буџетот учествуваат само со 13,86% во вкупно проектираните расходи за Владини програми. Со Буџетот за 2022 година предвидена е нова потпрограма 2М-Инвестиции во патна инфраструктура, преку која планирани се средства за активности поврзани со имплементација на Проектот за изградба на Коридор 8 и Коридорот 10д.

Ревизијата смета дека во насока на транспарентно планирање и реализација на буџетот на државата потребно е да се преиспита ваквиот начин на „буџетирање“ и планирањето и реализацијата на овие средства да се врши во буџетите на одделните институции согласно законските надлежности кои ги врши секоја одделно.

Во делот на нагласување на прашања за неизвесност и континуитет обелоденивме состојби за:

- побарувањата за дадени краткорочни кредити и позајмици, краткорочни и долгорочни пласмани и други побарувања и нивната евиденција, од кои голем дел се однесуваат на пренесени салда од минати години, а во 2022 година во однос на 2021 година се зголемени за 23% и тоа во најголем дел по основ на побарувања од јавни претпријатија, за државни гаранции за земени заеми и кредити;
- финансирање на буџетскиот дефицит;
- краткорочното и долгорочното задолжување во земјата и во странство;
- задолжување на субјекти од јавен сектор, динамика на реализација на проектите, искористеност на кредитите и заемите, платени и создадени трошоци;
- пријавувањето на обврските во Електронскиот систем за пријавување и евиденција на обврските при МФ и потребата од комплетирање на податоците за вкупниот износ на обврски на ден 31 декември, заради непречена подготовка на стратешките документи, потребни за отпочнување на постапката за планирање и донесување на Буџетот;
- финансиската нестабилност на единиците на локалната самоуправа, како основа за одржување на нивната ликвидност и подобрување на финансиската состојба, за независно децентрализирано функционирање на општините и
- новиот Закон за буџетите и отпочнати активности согласно одредбите од истиот, како најзначајни активности во рамки на Програмата за реформа на управувањето со јавните финансии.

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Во делот на останати прашања, утврдивме потреба од активности за:

- дополна и измена на Законот за буџети,
- усогласување на Законот за судскиот буџет со Законот за буџетите, во делот на временската рамка за изготвување на буџетските барања;
- законското уредување на начинот на евиденција на државниот имот и негово искажување во финансиски извештаи и
- доуредување на законската регулатива во делот на активностите на УЈП поврзани со надзор над работата на општините во делот на даноците на имот.

За утврдените состојби дадени се препораки, со цел преземање мерки за надминување на истите.

Од страна на раководното лице на Министерството за финансии доставени се забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор. Забелешките се разгледани и оценето е дека истите во најголем дел претставуваат образложенија за утврдените состојби и дадените препораки, додека две забелешки се прифатени, а една забелешка е делумно прифатена.

Ревизорски тим:

1. _____

2. _____

Овластен државен ревизор:

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на усогласеност на тема Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година во делот на:
- постапката на подготовка, донесување и управување на Буџетот,
 - планирање, евиденција и реализација на приходите и другите приливи и расходите и другите одливи во буџетот, прикажани во финансискиот извештај Биланс на приходи и расходи и
 - контролните постапки на ИТ системите и евиденцијата на Трезорската сметка.
- 1.2. Ревизијата на усогласеност од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2023 година, донесена согласно член 23 од Законот за државната ревизија.
- 1.3. Ревизијата на усогласеност на тема Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година е одговорност на раководството на Министерството за финансии застапувано од:
- д-р Фатмир Бесими, министер за финансии, од 30.08.2020 година.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на внатрешни контроли кои што се релевантни за постапката на подготовка, донесување и управување на буџетот на државата, при планирање, евиденција и реализација на приходите и другите приливи и расходите и другите одливи во буџетот, како и на ИТ системите и евиденцијата на Трезорската сметка.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства, договори и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува: дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за постапката на подготовка, донесување и управување на Буџетот кај Министерството за финансии во согласност со законската регулатива.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства, договори и воспоставени политики.

- 1.4. Одговорност на ревизорите е врз основа на извршената ревизија, да изразат заклучок за тоа дали постапката на подготовка, донесување и управување на буџетот на државата, евиденцијата и реализацијата на приходите и другите приливи и расходите и другите одливи во буџетот, како и функционирањето на ИТ системите и евиденцијата на Трезорската сметка, во сите материјални аспекти се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства, договори и воспоставени политики .

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI)¹ и Кодексот на етика на Државниот завод за ревизија. Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на усогласеност со цел да добиеме разумно уверување дека планирањето, донесувањето и извршувањето на Буџетот е во согласност со законската регулатива. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и процената на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При проценка на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за планирањето, донесувањето и извршувањето на Буџетот со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефикасноста на внатрешните контроли на субјектот. Веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашиот ревизорски заклучок.

2. Опис на предметот и опфат на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на усогласеност на Основен Буџет е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали:

- постапката на подготовка и донесување на Буџетот се спроведува во согласност со соодветната законска регулатива;
- остварените приходи и други приливи и извршените расходи и други одливи се во рамките на планираните износи;
- воспоставените контролни постапки функционираат ефикасно и правилно за спречување или откривање на грешки во ИТ системите и евиденцијата во Трезорската сметка.

2.2. Ревизорските активности беа насочени кон следните области:

- Подготовка и донесување на Буџетот на Република Северна Македонија,
- Управување на Буџетот на Република Северна Македонија и
- Трезорска сметка и евиденција.

¹ ISSAI 100 „Основни принципи на ревизија во јавниот сектор“, ISSAI 400 „Принципи на ревизија на усогласеност“ и ISSAI 4000 „Стандард за ревизија на усогласеност“

2.3. Ревизијата на усогласеност е спроведена согласно следните критериуми:

- Закон за буџетите²,
- Закон за буџети³,
- Буџет на Република Северна Македонија за 2022 година⁴
- Закон за извршување на буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година⁵,
- Изменување и дополнување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година⁶,
- Одлука за прераспределба на средства помеѓу буџетските корисници на централната власт и помеѓу фондовите⁷
- Одлука за прераспределба на средства помеѓу буџетските корисници на централната власт и помеѓу фондовите⁸
- Закон за сметководството за буџетите и буџетските корисници⁹,
- Упатство за начинот на трезорско работење¹⁰
- Закон за јавен долг¹¹,
- Законот за издавање на обврзници на Република Северна Македонија за денационализација¹²,
- Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост¹³
- Закон за пријавување и евиденција на обврски¹⁴,
- Законот за финансиска инспекција во јавниот сектор¹⁵,
- Закон за судскиот буџет¹⁶,
- Закон за јавното обвинителство¹⁷,
- Закон за рамномерен регионален развој¹⁸,
- Закон за данокот на личен доход¹⁹,
- Закон за даноците на имот²⁰,
- Закон за комуналните такси²¹,
- Закон за Управата за јавни приходи²²,
- Закон за Царинската управа²³,
- Царински закон²⁴,
- Закон за акцизите²⁵,
- Закон за банките²⁶,
- Закон за јавните претпријатија²⁷,
- Закон за трговските друштва²⁸,
- Закон за градежно земјиште²⁹,
- Закон за задолжување на Република Северна Македонија кај Меѓународниот монетарен фонд со кредитна линија за претпазливост и ликвидност³⁰,
- Закон за задолжување на Република Македонија со заем кај Кредитна банка за обнова и развој,
- Закон за финансирање на единиците на локалната самоуправа³¹ и
- Закон за враќање на дел од данокот на додадена вредност на физичките лица³².

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- ² „Службен весник на Република Македонија“ број 64/05, 4/08, 103/08, 156/09, 95/10, 180/11, 171/12, 192/15, 167/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 151/21
- ³ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 203/22
- ⁴ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 287/21
- ⁵ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 287/2 и 164/22
- ⁶ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 164/22
- ⁷ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 232/22
- ⁸ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 272/22
- ⁹ „Службен весник на Република Македонија“ број 61/02, 98/02, 81/05, 24/11, 145/15, 170/17 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 122/21
- ¹⁰ „Службен весник на Република Македонија“ број 219/18
- ¹¹ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 62/05, 88/08, 35/11, 139/14, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 98/19, 151/12 и Одлуката на уставниот суд на Република Македонија, У.бр.2006, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 137/06
- ¹² „Службен весник на Република Македонија“ број 37/02, 89/09, 161/09, 6/12, 104/13, 33/15, 161/17, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 311/20 и 39/22
- ¹³ „Службен весник на Република Македонија“ број 78/15, 106/15, 153/15, 190/16, 21/18, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 101/19, 275/19 и 122/21
- ¹⁴ „Службен весник на Република Македонија“ број 64/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 122/21
- ¹⁵ „Службен весник на Република Македонија“ број 82/13, 43/14, 153/14, 164/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 122/21
- ¹⁶ „Службен весник на Република Македонија“ број 60/03, 37/06, 103/08 и 145/10
- ¹⁷ „Службен весник на Република Македонија“ број 150/07, 111/08, Одлуката на Уставниот суд на РМ, У.бр.124/2008, објавена во „Службен весник на РМ“ број.16/09 и 198/18
- ¹⁸ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 24/21 и 174/21
- ¹⁹ „Службен весник на Република Македонија“ број 241/18, 275/19, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 290/20, 85/21 и 274/22
- ²⁰ „Службен весник на Република Македонија“ број 61/04, 92/07, 102/08, 35/11, 53/11, 84/12, 188/13, 154/15, 192/15, 23/16, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 96/19, 151/21 и 151/21
- ²¹ „Службен весник на Република Македонија“ број 61/04, 64/05, 92/07, 123/12, 154/12, 192/15, 23/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 151/21
- ²² „Службен весник на Република Македонија“ број 43/14, 61/15, 27/16, 35/18, 83/18, 7/19, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 87/23
- ²³ „Службен весник на Република Македонија“ број 46/04, 81/05, 107/07, 103/08, 64/09, 105/09, 48/10, Одлуката на Уставниот суд на Р.М, У.број 148/2009, објавена во „Службен весник на РМ“ бр. 67/10, 158/10, 53/11, 113/12, 43/14, 167/14, 33/15, 61/15, 129/15, 23/16, Одлуката на Уставниот суд на РМ, У.бр. 100/2016, објавена во „Службен весник на РМ“ број 151/17 и Одлуката на Уставниот суд на РМ, У.бр. 60/2017, објавена во „Службен весник на РМ“ број 26/18, 120/18, 248/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 122/21
- ²⁴ „Службен весник на Република Македонија“ број 39/05, 4/08, Одлуката на Уставниот суд У.бр.251/2008 објавена во „Службен весник на РМ“ бр.62/09, Одлуката на Уставниот суд У.бр.1/2009 објавена во „Службен весник на РМ“ број 117/09, 48/10, 158/10, 44/11, 53/11, 11/12, 171/12, 187/13, 15/15, 129/15, 154/15, 192/15, 23/16, 144/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 110/21
- ²⁵ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 108/19, 143/19, 225/19, 275/19, 77/21 и 57/22
- ²⁶ „Службен весник на Република Македонија“ број 67/2007, Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 182/2007, 88/08, Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.228/2007, 88/08, Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 229/2007, 118/08, Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 149/2008, 42/09, 90/09, 67/10, 26/13, и Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 43/2013, објавена во „Службен весник на РМ“ број 13/14, 15/15, 153/15, 190/16,

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

2.4. Основни методи кои се применети во ревизијата на усогласеност за обезбедување на доволно релевантни докази се: анализа на областите кои се однесуваат на целокупната постапка на подготвување, донесување и управување на Основен буџет, како и функционирањето на интерните контроли во сите фази од спроведување на постапката.

Информациите за извршената ревизија се добиени преку:

- анализа на законска регулатива, подзаконски акти, интерни упатства и друга документација, кои се однесуваат на активностите од областа на подготвување, донесување и управување со Буџетот,
- бази на податоци,
- интервјуа, разговори со раководството и непосредните извршители кои се вклучени во работните процеси, одговорни за нивно спроведување и
- извештаи и информации за реализација на постапките.

2.5. Со ревизијата се опфатени работните процеси кои се спроведуваат во рамките на МФ и тоа во Секторот за буџети и фондови и Секторот за трезор, а кои се однесуваат на подготовка и извршување на буџетот. За одредени ревизорски области користени се податоци и информации обезбедени од други организациони единици на МФ, како и добиени во рамките на ревизорските постапки спроведени кај одделни корисници на Основен буџет.

2.6. Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 27.02.2023 до 11.05.2023 година од тим на Државниот завод за ревизија.

7/19, 101/19, 122/12, Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 247/2020 објавена во „Службен весник на РМ“ број 125/21

²⁷ „Службен весник на Република Македонија“ број 38/96, 9/97, 6/02, Одлуката на Уставниот суд, У.бр.175/2001, објавена во “Службен весник на РМ“ бр.19/02, 40/03, 49/06, 22/07, 83/09, 97/10, 6/12, 119/13, 41/14,138/14, 25/15, 39/16, 64/18, 35/19, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 275/19, 89/22 и 274/22

²⁸ „Службен весник на Република Македонија“ број 28/04, 84/05, Одлуката на Уставниот суд на РМ У.бр.177/05 број 71/06, 87/08, Одлуката на Уставниот суд на РМ У.бр.177/08 број 17/09, Одлуката на Уставниот суд на РМ У.бр.153/08 број 23/09, 42/10, 48/10, Одлуката на Уставниот суд на РМ У.бр.75/10 број 8/11, Одлуката на Уставниот суд на РМ У.бр.169/ број 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 290/20, 215/21, 99/22

²⁹ „Службен весник на Република Македонија“ број 15/15, 98/15, 193/15, 226/15, 31/16, 142/16, 190/16, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 275/19

³⁰ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 246/22

³¹ „Службен весник на Република Македонија“ број 61/04, 96/04, 67/07, 156/09, 47/11, 192/15, 209/18, „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 244/19, 53/2, 77/21, 150/21 и 173/22

³² „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 133/19, 275/19, 244/20

3. Наоди

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со одговорните лица на субјектот предмет на ревизија одржан на ден 11.05.2023 година

Добиени се забелешки на Нацрт извештајот од одговорните лица на Министерството за финансии, број 09-4100/2 од 30.05.2023 година, заведени во Државниот завод за ревизија под број 11-202/6 од 30.05.2023 година. Забелешките се разгледани од страна на овластениот државен ревизор при што е констатирано дека забелешките на точките 3.1.1., 3.2.17.1, 6.1. алинеја 1 и алинеја 2 и 6.2, претставуваат образложение за утврдените состојби, забелешките на точките 3.2.6.4 и 3.2.6.6. се прифаќаат, забелешката на точката 5.5.1. делумно се прифаќа, додека забелешките на дадените препораки по точките 3.1.1. алинеја 1 и алинеја 3, 3.1.4, 3.1.5, 3.1.6, 3.2.17.2, 3.2.7. и 3.2.19.2. алинеја 2, претставуваат образложение за состојбите и преземените мерки.

Забелешките и одговорот на забелешките се прилог на Конечниот извештај на овластениот државен ревизор.

Констатирани се следните состојби:

3.1. Подготовка и донесување на Буџетот на Република Северна Македонија

3.1.1. Подготовка на Буџетот на Република Северна Македонија

Активностите на буџетскиот циклус кој е составен од повеќе фази, изготвување, донесување и извршување се уредени во Законот за буџетите, како и начинот и роковите за реализација на надлежностите на Владата и МФ за координирање на процесот на стратешкото планирање и неговата подготовка и надлежностите и роковите за донесувањето на Буџетот од страна на Собранието.

Основа за подготвување на буџетите се стратешките приоритети на Владата, Фискалната стратегија и стратешките планови на буџетските корисници.

Клучните активности во процесот на стратешкото планирање, подготовката и донесувањето на Буџетот за 2022 година, како и роковите за нивна реализација се претставени во следната табела:

Ревизорски тим:

1. _____

2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Клучни чекори, одговорности, плански документи и временска рамка за нивно донесување во процесот на стратешко планирање, подготовка и донесување на Буџетот на РСМ за 2022 година				
Чекори	Одговорен орган/институција	Плански документи	Утврдена рамка за извршување на активноста	Дата на донесување на планските документи
Дефинирање на стратешките приоритети на Владата на РСМ				
Донесување на одлука за стратешки приоритети	Влада на РСМ	Одлука за стратешки приоритети за 2022 година	до 15.04.2021 година	29.4.2021 година
Утврдување на фискалната стратегија				
Донесување на фискалната стратегија	Влада на РСМ	Фискална стратегија	до 31.05.2021 година	мај 2021 година
Утврдување на максимални износи на одобрени средства				
Максимални износи на одобрени средства	Владата на РСМ	Максимални износи на одобрени средства	до 31.05.2021 година	мај 2021 година
Доставување на буџетски циркулар за изработка на предлог буџет				
Буџетски циркулар /Инструкции за изработка на буџетско барање до буџетските корисници на централната власт и фондовите	Министерство за финансии	Буџетски циркулар	до 15.06.2021 година	15.6.2021 година
Доставување на буџетските барања од буџетските корисници				
Доставување на предлог буџетско барање заедно со пополнет Циркулар, стратешки план, индикативен план за јавни набавки, план на програмите за развој/фин. конструкција на повеќегодишни капитални проекти, родово буџетски иницијативи, план на систематизирани и пополнети работни места на буџетскиот корисник	Министерствата и другите органи на државната управа во координација со Министерството за финансии	Предлог буџетско барање	до 01.09.2021 година	септември, 2021 година
Донесување на Буџетот на РСМ				
Доставување на Предлог буџет до Владата на РСМ	Министерство за финансии	Предлог буџет	до 15.11.2021 година	29.10.2021 година
Донесување на Буџетот на РСМ	Собрание на РСМ	Буџет на РСМ	до 31.12.2021 година	20.12.2021 година

Со извршениот увид во постапката за стратешко планирање, подготовка и донесување на Буџетот за 2022 година, утврдивме дека истата во најголем дел е спроведена согласно постојната регулатива.

Одредени состојби утврдени во претходните години се повторуваат и во 2022 година и тоа:

- најголем дел односно 81% од буџетските корисници како прилог кон буџетското барање имаат доставено стратешки планови до МФ, додека за останатите 19% буџетските корисници кои не доставиле стратешки план, согласно член 15-а од Законот за буџетите, МФ има изготвено предлог буџет.

Во однос на комплетноста извршивме увид во 20% од доставените буџетски барања, при што утврдивме дека во дел од барањата недостасуваат одредени обрасци предвидени во член 23 од Законот за буџетите, прикажано во графиконот подолу:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Процент на доставени образци со буџетскиот циркулар од страна на
буџетските корисници за 2022 година

Со доставување на некомплетни буџетски барања, буџетските корисници се соочуваат со ризик, донесениот буџет од страна на МФ да не е во сооднос со нивните реални потреби за реализација на поставените цели;

- како и во претходната година и во 2022 година Плановите за програмите за развој, не се составен дел и на буџетското барање, поради примена на Образецот за финансиска конструкција на повеќегодишни капитални проекти, воведен од страна на МФ во 2019 година, кој содржи дел од податоците кои беа составен дел на Плановите за програмите за развој, за кој не е пропишана постапката за донесување, ниту обврската за нивно одобрување од Владата, уредено во член 21-а од Законот за буџетите. Со увид во буџетските барања, утврдивме дека 37% од буџетските корисници немаат доставено образец за финансиска конструкција на повеќегодишни капитални проекти, согласно насоките содржани во Буџетскиот циркулар на МФ за 2022 година, што не овозможува Владата да изврши анализа на предложените развојни проекти на буџетските корисници и да потврди дека истите се во согласност со стратешките приоритети на државата и
- по извршените усогласувања на предлозите на буџетските барања со буџетските корисници, МФ го доставува предлогот на Буџетот до Владата, како табеларен преглед на бараните и одобрените средства, без Извештај за причините за неусогласените буџетски барања, предвиден во член 24, став 2 од Законот за буџетите, што влијае Владата да не располага со целосни податоци за неусогласеноста, пред донесување на одлуката за усвојување на предлогот на Буџетот.

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Со примена на ревизорски постапки утврдивме дека износот на одобрени средства во Основен буџет за 2022 година (сметка 637) е повисок за 21% во однос на максималните износи на одобрени средства.

Иако областениот државен ревизор во континуитет известува дека одобрените буџети на буџетските корисници отстапуваат од планираните максимални износи на расходи, утврдивме дека и во 2022 година состојбата продолжува односно кај половина од буџетските корисници одобрениот буџет е поголем, а кај останатите износот е помал од утврдените максимални расходи.

Значително зголемување на максималните износи на одобрени средства за 2022 година има кај Министерството за транспорт и врски, кои во однос на претходната година се зголемени за околу 5 пати, поради воведување на новата владина програма 2М-Инвестиции во патна инфраструктура, преку која се планирани средства за активности поврзани со имплементација на Проектот за изградба на инфраструктурниот Коридор 8 (делница Тетово - Гостивар - Букојчани и Проектот за автопатот Требеништа - Струга - Кафасан) и Коридорот 10д (делница на автопатот Прилеп - Битола).

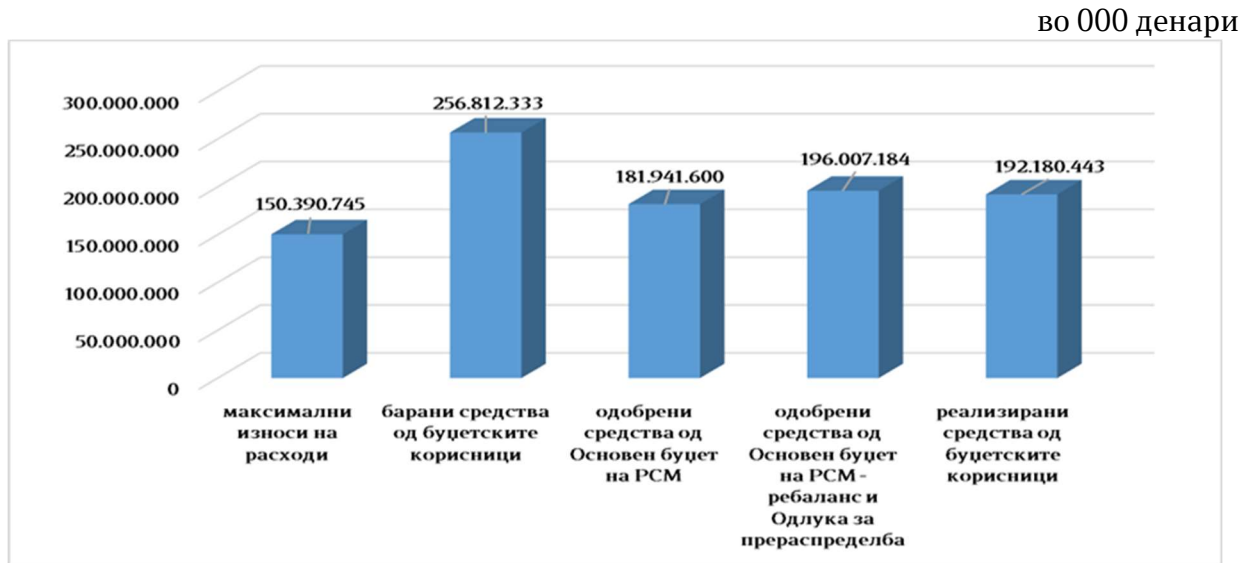
Најголемо зголемување утврдивме кај Владата, при што одобрениот буџет е за 2,5 пати поголем во однос на планираните максимални износи, иако согласно Законот за буџетите истиот не смее да биде над планираните максимални износи на расходи.

Ваквата состојба е резултат на проширување на програмата П1-Мерки за справување со Ковид-19 кризата и други антикризни мерки, во рамките на која покрај мерките кои ги презема Владата за справување со последиците од пандемијата, заштитата на јавното здравје и поддршката на заздравувањето и на повторниот раст на економијата, опфатени се и мерки за други кризи (образложено во точка 3.2.21.), кои не биле планирани при подготовката на буџетот, кога максималните износи на расходи за Владата биле утврдени на пониско ниво во однос на 2021 година за околу 50%.

Ревизијата смета дека имајќи го предвид обемот на надлежностите, големината на буџетот, организациона структура, кадровската екипираност на Владата, поставеноста на внатрешните контроли како и обврската за континуиран мониторинг и контрола над законското користење на доделените средства по основ на Владини програми, потребно е да се преиспита ваквиот начин на „буџетирање“ каде со планирањето во најголем дел реализацијата на овие средства се врши преку разделот на Влада, односно да се преиспита потребата од алоцирање на овие средства во буџетите на одделните институции согласно законските надлежности кои ги врши секоја одделно. Со промена на начинот на буџетирање ќе зајакнат предусловите за контрола врз наменското и законското користење на истите при реализацијата на владините програми.

Во оваа насока, најголем апсолутен износ на помалку одобрен буџет утврдивме кај Министерството за труд и социјална политика во износ од 2.085.919 илјади денари и Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој износ од 1.081.309 илјади денари.

Износот на максимално утврдените износи на расходи за 2022 година, бараните, одобрените и реализираните средства на буџетските корисници од основниот буџет, сметка 637 е прикажан на следниот графикон:

Со извршената анализа на податоците, утврдивме дека како и во претходната година, износот на барани средства од страна на буџетските корисници е значително повисок од износот на максимално утврдените износи на расходи за 2022 година. Притоа, како и во претходната година најголема разлика утврдивме кај Бирото за регионален развој, чии максимални износи на расходи покриваат само 9% од износот на буџетско барање, кои во најголем дел се однесуваат за финансирање на потпрограмата ОА-Рамномерен регионален развој.

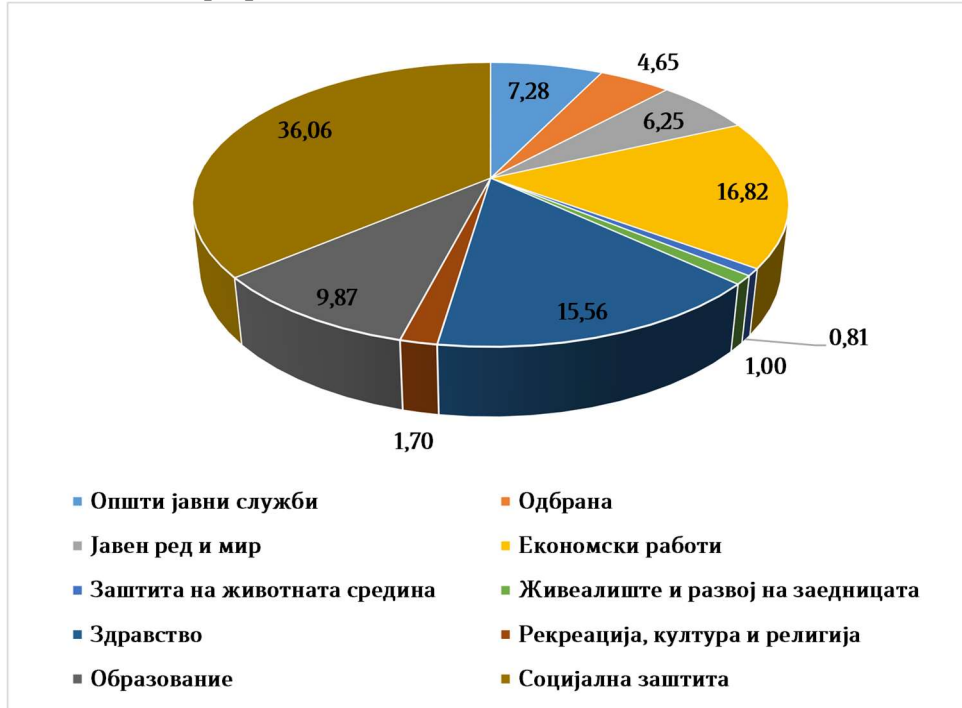
Во конечните извештаи за ревизијата на Основниот буџет за минати години, овластениот државен ревизор континуирано известува дека квалитетот на планирањето на развојната компонента на Буџетот во голема мера зависи од расположливоста на МФ со целосни, квалитетни стратешки планови од сите буџетските корисници усогласени со стратешките цели на Владата, заради остварување на повисок степен на нивна реализација и поттикнување на економскиот развој на државата.

Исто така овластениот државен ревизор континуирано известува и за потребата од зајакнување на постапката на усогласување на предлозите на буџетските барања помеѓу МФ и буџетските корисници, со цел минимизирање на ризикот планираните средства да не ги отсликуваат реалните потреби на буџетските корисници како и за потребата од информирање на Владата за причините за неусогласеност на бараните и одобрените средства на буџетските корисници.

3.1.2. Донесување на Буџетот на Република Северна Македонија

Основниот буџет за 2022 година (сметка 637) е донесен во износ од 181.941.600 илјади денари и во однос на 2021 година е помал за 7,42%, донесен во законски предвидениот рок и објавен на ден 20.12.2021 година.

Учеството на одделните видови на расходи според функционалната класификација е прикажано во следниот графикон:

Утврдиме дека и во 2022 година, како и во претходните години најголемо учество во Буџетот имаат расходите класифицирани во компонентата Социјална заштита, што е во функција на обезбедување на социјалната сигурност на граѓаните. Од останатите расходи, најмал процент од средствата е наменет за финансирање на секторите Заштита на животната средина и Живеалишта и развој на децата.

3.1.3. Измени и дополнувања на Буџетот на Република Северна Македонија

Следејќи ги остварувањата на приходите за периодот јануари-јуни 2022 година, како и потребата за обезбедување на средства за спроведување на активностите во услови на економска криза, на предлог на МФ, Владата во јули 2022 година има извршено промени во однос на иницијалните проекции на приходната и расходната страна на Буџетот за 2022 година, со ребаланс на буџетот и со две Одлуки за прераспределба на средства помеѓу буџетските корисници на централната власт и помеѓу фондовите, донесени во ноември 2022 година, со што приходната и расходната страна на Основниот буџет е зголемен за 8%, која постапка за изменување и дополнување на буџетот е уредена во член 36 од Законот за буџетите.

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Во делот на приходите, најголем износ на зголемување е планиран кај приливите од задолжување во странство, како и кај даночните приходи.

Во делот на расходите, најголем износ на зголемување е планиран кај расходите за субвенции и трансфери, со цел обезбедување на потребните средства за реализација на дел од мерките на Владата за надминување на последиците од енергетската криза (образложено во точка 3.1.2.9.), детално прикажано по видови на расходи во табелата подолу:

во 000 денари

Расходи	Буџет 2022 година	Зголемување/ намалување со Ребаланс Јули 2022 година	Износ по Ребаланс	Зголемување/ намалување со Одлуки за распределба на средства	Износ по Одлуки за прераспределба Ноември 2022 година
1	2	3	4(2+3)	5	6(4-5)
Плати, наемнини и надоместоци	30.640.103	540.966	31.181.069	- 410.285	30.770.784
Резерви и недефинирани расходи	200.000	200.000	400.000	- 61.126	338.874
Стоки и услуги	12.816.705	1.631.258	14.447.963	781.452	15.229.415
Тековни трансфери до вонбуџетски фондови	37.529.500	1.033.500	38.563.000	720.200	39.283.200
Тековни трансфери до единиците на локална самоуправа	22.321.349	828.685	23.150.034	-	23.150.034
Каматни плаќања	10.070.990	150.010	10.221.000	- 847.830	9.373.170
Субвенции и трансфери	20.810.342	9.964.349	30.774.691	1.018.902	31.793.593
Социјални бенифиции	11.004.000	1.543.000	12.547.000	-533.500	12.013.500
Капитални расходи	24.997.161	- 2.028.204	22.968.957	53.601	23.022.558
Отплата на главнина	11.551.450	202.020	11.753.470	-	11.753.470
ВКУПНО	181.941.600	14.065.584	196.007.184	721.414	196.728.598

Истакнуваме дека при донесувањето на одлуки за прераспределба на средства и во 2022 година, МФ по службена должност има извршено прераспределба за делот на нереализираните капиталните расходи согласно временската динамиката утврдена во член 17 од Законот за извршување на буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година, за чие користењето на вака резервираните средства за капитални расходи, на предлог на Владата одлучува Собранието.

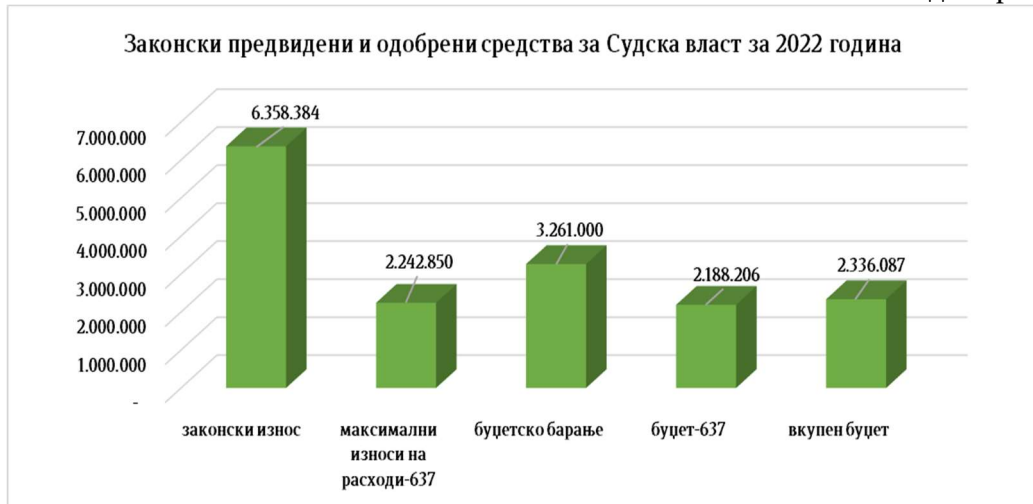
3.1.4. Финансирање на Судската власт

Со извршените ревизии во претходни години, како и во тековната година утврдивме дека не се применува законска одредба за висината на средствата за судската власт кои треба да изнесуваат најмалку 0,8% од БДП, предвидено во член 4 од Законот за судскиот буџет, детално прикажано на следниот графикон:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Со анализа на податоците констатиравме дека износот на одобрени средства за Судска власт за 2022 година изнесуваат 2.336.087 илјади денари што е 63% помал од законски утврдениот лимит и претставува 0,3% од БДП.

И покрај разликите во барањите и одобрените средства за Судска власт, не е изготвен писмен документ за постигната согласност, ниту Извештај за причините за неусогласеноста на барањите и одобрените средства, кој согласно член 15 од Законот за судскиот буџет треба да се достави до Владата и до Судскиот буџетски совет, кој треба да даде мислење по истиот.

Со воспоставениот начин на планирање на средствата на судскиот буџет и усогласувањето помеѓу МФ и Судскиот буџетски совет, како и со начинот на негово одобрување под законски утврдената рамка, се создава ризик од непречено стабилно и долгорочно финансирање на судската власт, со цел обезбедување на уставната и законски предвидената независност и самостојност на судската власт.

3.1.5. Финансиски средства за Јавно обвинителство

Одобрените средства за Јавното обвинителство во износ од 642.832 илјади денари претставуваат 0,21% од средствата на Буџетот за 2022 година, иако согласно член 101 став 1 од Законот за јавното обвинителство висината на средствата за работа треба да изнесуваат најмалку 0,4% од буџетот на државата, доколку со тоа не се нарушува праведната распределба на буџетските средства, што е околу половина од законски утврдениот лимит.

Констатиравме дека за донесениот буџет за 2022 година не е изготвен документ за постигната согласност за одобрените средства или извештај за причините за неусогласеноста на барањите и одобрените средства согласно член 101 став 4 од Законот за јавното обвинителство, кој извештај треба да се достави до Владата и до Јавното обвинителство, а во случај на не усогласување Јавното обвинителство треба до Владата да достави мислење.

Износот на законски предвидените и одобрените средства се прикажани во графиконот подолу:

Овластениот државен ревизор со извршените ревизии на јавните обвинителства, во континуитет известува дека одобрените средства со годишните буџети не ги задоволуваат потребите на јавните обвинителства во државата, што создава ризик за непречено функционирање и реализација на нивните законски надлежности.

3.1.6. Финансиски средства за поттикнување на рамномерен регионален развој

Средствата за поттикнување на рамномерен регионален развој кои согласно член 35 од Законот за рамномерен регионален развој треба да се најмалку 1% од БДП, се реализираат преку годишните програми предвидени во буџетите на Министерството за локална самоуправа и Биро за регионален развој, како и преку секторски програми на други буџетски институции, кои содржат регионална компонента.

Со извршената анализа на потпрограмата ОА - Рамномерен регионален развој за 2022 година, која се реализира преку Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој, констатиравме дека учеството на одобрените средства за поттикнување на рамномерен регионален развој преку оваа потпрограма изнесува 0,09% од БДП, што не претставува значајна промена во однос на 2021 година, кога истиот изнесуваше 0,07%.

Врз основа на доставените податоци од Секторот за буџет и фондови, утврдивме дека во Буџет за 2022 година, вкупните издвоени средства за рамномерен регионален развој, преку одделните програми кои се реализираат преку повеќе институции, достигнуваат над 1,5% од БДП за 2021 година. Наведените програми имаат компонента на регионален развој, но кај истите не секогаш и во целост може да се утврди постоење на „принципот на рамномерност“ односно распределба на средства во сите плански региони, според степенот на развиеност на истите односно дека истите придонесуваат за поттикнување на рамномерен регионален развој.

Укажуваме дека вака воспоставениот начин на буџетирање на средствата, го отежнува следењето на вкупно обезбедените средства согласно законски предвидениот лимит за поттикнување на рамномерен регионален развој.

Истакнуваме дека во МФ во тек е постапка на воспоставување интегриран информациски систем за управување со јавните финансии со повеќе модули, со кој се очекува дека наведената состојба ќе биде надмината.

Овластениот државен ревизор и во извештајот за извршената ревизија на Основниот буџет за 2021 година, ја утврди потребата од јасно разграничување и алоцирање на средствата за финансирање на рамномерен регионален развој, со цел јасна слика за вкупните средства наменети за рамномерен регионалниот развој согласно законски предвидениот процент.

Информираме дека во рамки на Годишната програма за работа за 2022 година, Државниот завод за ревизија изврши ревизија на успешност на тема „Рамномерен регионален развој со посебен акцент на демографијата“, со која покрај останатите прашања опфатени се и средства за финансирање на рамномерниот регионален развој на ниво на држава, со која е утврдено дека со воспоставениот начин на распределба на средствата не се овозможува ефикасно намалување на разликите во одделните региони.

3.2. Управување на Буџетот на Република Северна Македонија

МФ проекцијата на Буџетот ја врши согласно GFS Методологијата на ММФ, како табела за прикажување на приходите и расходите по видови и за утврдување на дефицитот на државата, на готовинска основа. Буџетот се проектира за сите буџетски корисници и фондови, за сите видови на сметки со кои располагаат корисниците односно за сметки на основен буџет, за самофинансирачки активности, за донации и за заеми, без локалната власт.

Проекциите на приходите на буџетот за 2022 година се базираат на реализација на приходите во претходни години и ефектите од планираните реформи во даночната и пензиската сфера.

При планирање на приходите и расходите се запазува начелото на буџетска рамнотежа, кое подразбира вкупните приходи и приливи да ги покриваат одобрените средства со буџетот. Приливите од задолжување се користат за покривање на буџетскиот дефицит, во насока на одржување на ликвидноста на буџетот.

3.2.1 Финансирање на буџетскиот дефицит

Во 2022 година финансирањето на дефицитот како и отплатите на долгот, се обезбедуваат преку политиката на управување со јавниот долг односно преку задолжување од странски и домашни извори (детално образложено во точка 5.3.).

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Буџетскиот дефицит на ниво на Централен Буџет, според основните макроекономски индикатори објавени од страна на МФ за 2022 година³³ изнесува 5,1% од БДП и истиот е 0,8% над проектираниот процент од 4,3%, предвиден во Фискалната стратегија за 2022-2024 (со изгледи до 2026 година). Во однос на 2021 година учеството на буџетскиот дефицит во БДП е намалено за 0,3%, а според предвидувањата во фискалната стратегија се очекува истиот преку континуирано намалување во наредните години, во 2026 година да изнесува 2,2% од БДП.

Трендот на движење на буџетскиот дефицит како процент од БДП во период 2013 – 2022 година е прикажан на следниот графички приказ:

Извор: Министерство за финансии

Макроекономските индикатори укажуваат дека по негативните последици врз економијата предизвикани од здравствената пандемија Ковид-19, кои придонесоа за значителен пораст на буџетскиот дефицит во 2020 година, во 2021 и 2022 година започнува стабилизација и намалување на буџетскиот дефицит, но сепак учество од 5,1% во БДП за 2022 година е на повисоко ниво во однос на годините пред здравствено-економската криза.

3.2.2 Извршување на Основен буџет

Извршувањето на буџетите опфаќа наплата и евидентирање на приходите и другите приливи како и извршување на расходите и другите одливи во согласност со одобрените средства. Управувањето и реализирањето на финансиските средства на Буџетот, се врши преку Трезорската сметка, отворена во Народната банка, како носител на платниот промет во Републиката. Преку Трезорската сметка, централизирано се вршат сите трансакции односно се наплатуваат сите јавни приходи и се извршуваат сите расходи, преку сметките на одделните буџетски корисници.

³³ Основни макроекономски индикатори, веб страна на МФ

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

3.2.3 Остварување на приходите и другите приливи

Вкупните приходи и приливи во 2022 година се остварени во износ од 202.023.891 илјади денари односно за 11% помалку во однос на 2021 година, што во најголем дел се должи на намалувањето на задолжувањето во странство (62%) и домашното задолжување (37%), детално по видови во табелата подолу:

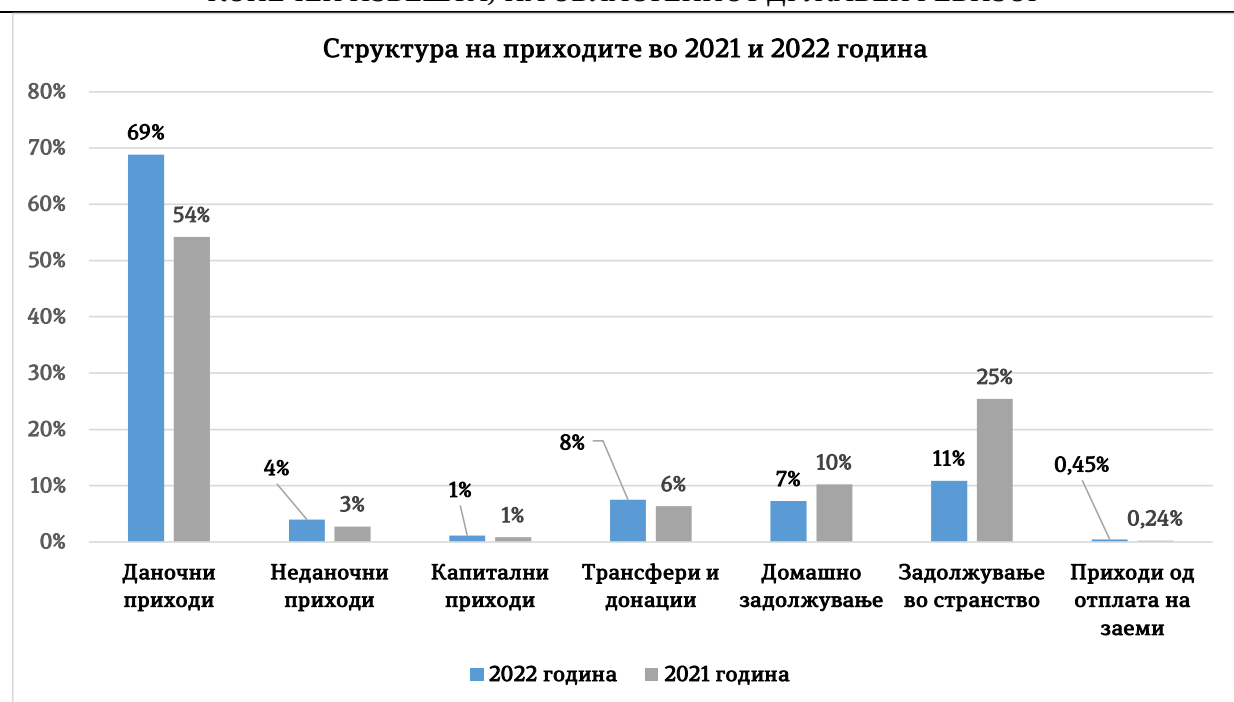
во 000 денари

Опис	Остварување 2022	Остварување 2021	Планирање 2022	Разлика остварување 2022/2021	Зголемување /намалување 2022/2021 (%)	Разлика планирање/ остварување 2022	Остварување /планирање 2022 (%)
1	2	3	4	5=(2-3)	6=(2/3)	7=(4-2)	8=(2/4)
Даночни приходи	139.074.197	122.823.942	139.479.000	16.250.255	13,23%	404.803	-0,29%
Неданочни приходи	7.975.217	6.219.043	5.557.000	1.756.174	28,24%	- 2.418.217	43,52%
Капитални приходи	2.219.926	1.919.813	2.150.000	300.113	15,63%	- 69.926	3,25%
Трансфери и донации	15.184.119	14.425.017	39.798.816	759.102	5,26%	24.614.697	-61,85%
Домашно задолжување	14.680.857	23.136.066	26.620.000	- 8.455.209	-36,55%	11.939.143	-44,85%
Задолжување во странство	21.983.196	57.561.838	61.500.000	- 35.578.642	-61,81%	39.516.804	-64,25%
Приходи од отплата на заеми	906.379	543.098	500.000	363.281	66,89%	- 406.379	81,28%
ВКУПНО	202.023.891	226.628.817	275.604.816	- 24.604.926	-10,86%	73.580.925	-26,70%

Приходите и приливите во 2022 година се остварени за 73.580.925 илјади денари помалку во однос на 2021 година, што претставува 27% под планираниот износ, детално во табелата подолу:

Во однос на учеството на одделните видови приходи во буџетот, истакнуваме дека даночните приходи во 2022 година се реализирани за над 13% повеќе во однос на 2021 година и имаат учество од 69% во вкупните приходи на Основен буџет за 2022 година, за разлика од 2021 година кога нивното учество изнесуваше 54%, што укажува на подобрување на структурата на приходите со зголемено учество на даночните приходи, детално во графиконот подолу:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Со примена на ревизорски постапки извршивме анализа на податоците добиени од Трезорската главна книга и на податоците евидентирани во базата на буџетското сметководство, поврзаната законска регулатива, како и проверка кај дел од буџетските корисници надлежни за планирање, прибирање, следење и наплата на дел од даночните приходи и ги утврдивме следните состојби:

3.2.4 Даночни приходи

Најголемото учество во Основен буџет имаат даночните приходи кои се во надлежност на Царинската управа и УЈП. Извршивме анализа на реализацијата за период 2017-2022 година, претставена на графиконот подолу:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Со анализата на даночните приходи утврдивме:

- тренд на перманентен раст во апсолутен износ од година во година, со исклучок на 2020 година, како последица на пандемијата со која беше погодена економијата во државата и
- учеството на даночните во вкупните приходи на Основниот буџет не бележи значајни разлики во периодот од 2017 до 2022 година односно учеството од 71% во 2017 година е намалено на 69% во 2022 година.

Учеството на одделни даноци и давачки во даночните приходи во Основен буџет во 2022 година се прикажани на следниот графикон:

Во 2022 година во однос на 2021 година кај сите видови даночни приходи е забележан пораст, особено кај данокот од добивка за 45%, прикажано во следната табела:

во 000 денари

Даночни приходи	Остварено 2022 година	Остварено 2021 година	Зголемување 2022/2021
Данок на личен доход	23.851.544	20.552.473	16%
Данок од добивка	15.776.292	10.871.096	45%
Данок на додадена вредност	64.763.843	58.193.877	11%
Акцизи	24.039.087	24.085.708	0%
Данок на моторни возила	1.477.030	1.603.470	-8%
Други увозни давачки и такси	8.495.993	6.876.860	24%
Еднократни посебни такси	19.794	22.037	-10%
Комунални даноци	13.336	8.684	54%
Дозволи за вршење на дејност	637.278	609.737	5%
Вкупно даночни приходи	139.074.197	122.823.942	13%

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

3.2.5 Управа за јавни приходи

Управата за јавни приходи, како надлежен орган за спроведување на даночната политика има значајна улога во редовна и ефикасна наплата на даночните приходи во Буџетот.

3.2.5.1. Даночен инспекторат на УЈП

Како дел од стратегиите за управување со ризик и даночна усогласеност, покрај канцелариски, УЈП применува и надворешни контроли.

Надворешната контрола ја вршат овластени даночни инспектори, а истата служи за утврдување и преиспитување на даночните односи на даночниот обврзник, може да опфати еден или повеќе видови даноци, еден или повеќе периоди на оданочување, или да се ограничи на одделни фактички состојби. УЈП согласно надлежностите спроведува контроли на ДДВ, данок на добивка, данок на личен доход и придонеси и други јавни давачки, при што со контролите може да се опфатат најмногу пет години.

Во текот на 2022 година, согласно доставените податоци од УЈП, активностите се реализирани со 998 вработени лица, што е за 12% помалку во однос на 2021 година. При тоа, 12% односно 119 вработени се инспектори и 22 даночни контролори во Даночниот инспекторат со кои спроведени се надворешните контроли во 2022 година, иако согласно планирано истите требало да се спроведат со 141 даночен инспектор и 24 даночни контролори. Од вкупниот број на инспектори, 29% се со над 60 години старост, што укажува на неповолна старосна структура на инспектори. Имајќи ја предвид значајноста од вршењето на инспекцискиот надзор над даночните обврзници, со кој се врши наплата на даноци и други јавни давачки кај даночните обврзници кои не се пресметани или наплатени, а што се рефлектира и на приходите во државниот буџет, истакнуваме дека вкупниот бројот на вработени во Даночниот инспекторат е намален во однос на 2021 година за 33 лица, од кои бројот на инспектори е намален за 24.

Имајќи ги предвид надлежностите кои ги извршува УЈП, старосната структура на нејзините вработени, како и флукуациите на вработените, особено престанокот на работниот однос на инспекторите, ревизијата во континуитет дава препораки за анализа на потребата од соодветно зајакнување и распоредување на нејзините кадровски ресурси.

Ваквата состојба може да влијае врз ефикасно извршување на надлежностите на УЈП поврзани со администрирањето и контролата кај даночните обврзници, со цел целосна евиденција и наплата на јавните давачки, како приходи на Буџетот.

Согласно доставените податоци од УЈП за 2022 година, планирани се 4.341, а реализирани се 5.013 **инспекциски контроли** и истите се зголемени за 6% во однос на бројот на извршени контроли во 2021 година. Притоа кај 36% од инспекциските контроли утврдени се неправилности.

Ревизорски тим:

1. _____

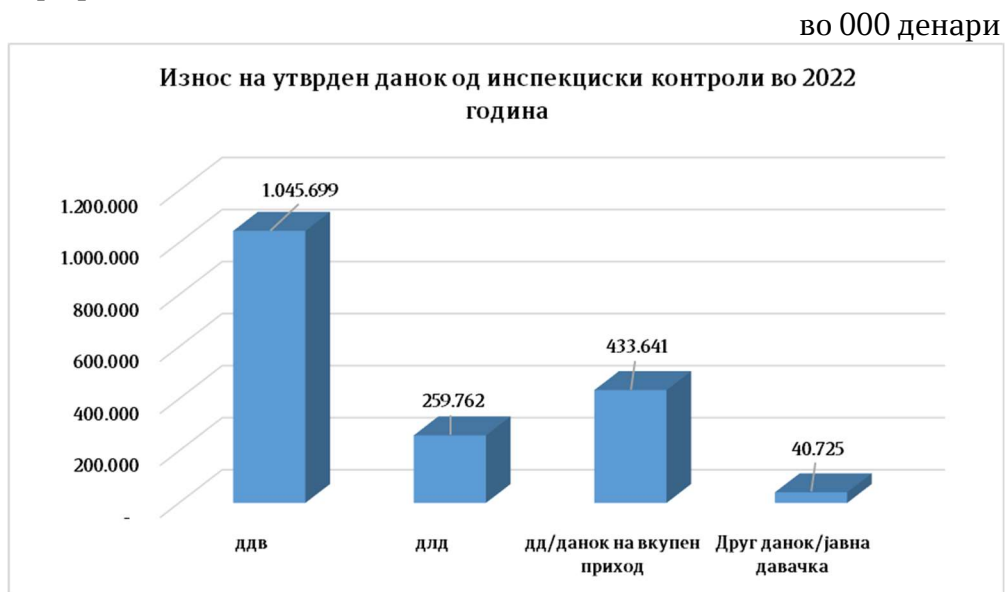
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Со Годишниот план за даночни контроли за 2022 година планирани се 13.116 даночни контроли, а реализирани се 1.649 контроли, 5% помалку во однос на 2021 година, што претставува 13% остварување на планот за 2022 година. Ваквата состојба укажува на потребата од подобрување на годишното планирање, усогласување на планираните активности со капацитетите за нивна реализација со цел ефикасно остварување на планираните активности

Со извршените инспекциски и даночни контроли утврдени се неправилности по основ на даноци и други јавни давачки во вкупен износ од 1.800.089 илјади денари, односно за 186.324 илјади денари или 9% помалку од 2021 година. Износот на утврдениот данок и други јавни давачки со контролите, кој треба да биде наплатен во иден период изнесува 1.782.113 илјади денари, од кој 99,9% произлегува од инспекциските контроли и истиот по видови даноци/јавни давачки кои се предмет на контрола е прикажан на следниот графикон:

Од даноци откриени во постапка на инспекциски надзор, во 2022 година наплатени се вкупно 921.183 илјади денари, што е за 13% помалку во однос на наплатениот износ во 2021 година. Од наплатениот износ, 75% односно 690.889 илјади денари се приход на буџетот на државата, а 25% односно 230.294 илјади денари се приход на УЈП.

Наведените состојби укажуваат на потребата од зголемување на бројот на контроли односно потреба од зголемување на бројот на даночните инспектори и даночните контролори, имајќи предвид дека ефектот од спроведените контроли резултира со зголемени приходи во Буџетот.

3.2.5.2. Данок на додадена вредност

Најзначајна ставка во вкупните даночни приходи на Основниот буџет за 2022 година има ДДВ со учество од 47%, остварен во нето износ од 64.763.843 илјади денари, што е зголемување од 11% во однос на 2021 година кога истиот е остварен во нето износ од 58.193.877 илјади денари.

Ревизорски тим:

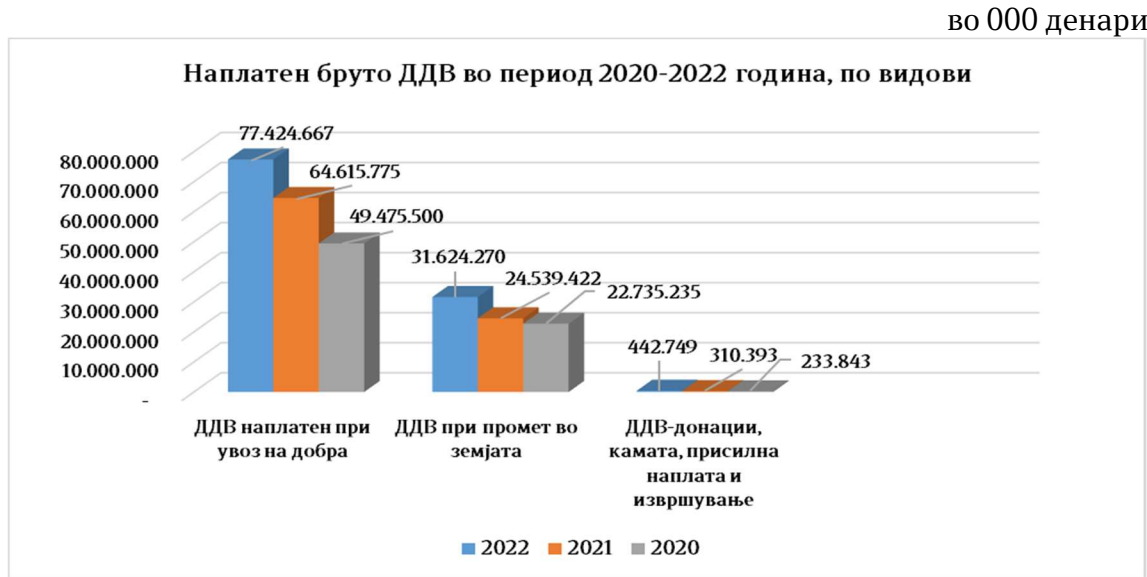
1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Согласно доставените податоци од УЈП, во 2022 година наплатен е ДДВ во бруто износ од 109.491.686 илјади денари, од кој УЈП извршила поврат на даночни обврзници во износ од 44.727.842 илјади денари, што претставува 41% од бруто износот на ДДВ. Притоа, најголеми приходи се остварени од ДДВ наплатен при увоз на добра 71%, додека учеството на ДДВ наплатен од промет во земјата е 29%.

Во однос на 2021 година, наплатениот бруто износ на ДДВ е зголемен за 22%, додека износот на поврат на ДДВ е зголемен за 43%.

Наплатениот бруто ДДВ во период 2020-2022 година е прикажан на следниот графикон:

Со извршената анализа на податоците од трезорската и од сметководствената евиденција во МФ, констатиравме дека во 2022 година остварениот приход од наплата на ДДВ при промет во земјата е помал за 13.103.573 илјади денари во однос на извршениот поврат на ДДВ по наведениот основ, кој поврат е реализиран со средства од остварениот ДДВ наплатен при увоз на добра.

3.2.5.3. Данок на личен доход

Данокот на личен доход во 2022 година учествува со 17% во вкупните даночни приходи и е остварен во износ од 23.851.546 илјади денари што е за 16% повеќе во однос на 2021 година.

Во структурата на данокот на личен доход најзначаен е данокот по основ на плати и други лични примања, кој во вкупниот износ учествува со 66%.

Истакнуваме дека со измените и дополнувањата на Законот за данокот на личен доход во 2022 година, чија примена започнува од 1 јануари 2023 година, се напушта концептот на прогресивно оданочување, односно оданочувањето на остварениот доход ќе се врши по единствена стапка од 10 %, освен за доходот од добивките од игрите на среќа кој ќе

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

се оданочува по стапка од 15%, што може да има влијание на обемот на приходите во иден период.

3.2.5.4. Данокот на добивка

Данокот на добивка учествува со 11% во вкупните даночни приходи во 2022 година, истиот изнесува 15.776.292 илјади денари, што споредено со 2021 година претставува зголемување од 45%, што се должи на зголемениот износ на остварена добивка од работењето, како и поголем број на трговски друштва кои пријавиле добивка од работењето, во однос на претходната година.

3.2.5.5. Даночни побарувања и обврски

За побарувањата и обврските по основ на неплатен ДДВ, данокот на добивка и данок на личен доход од правните и физички лица кои се во надлежност на администрирање на УЈП, не е пропишана законска обврска за прикажување во нивните финансиските извештаи или во финансиските извештаи на Основниот буџет, што ја намалува транспарентноста на побарувањата и обврските во Буџетот на државата.

Податоците од даночното книговодство на УЈП за даночните побарувања и долгови во период 2020-2022 година, се прикажани во табелата подолу:

во 000 денари

Даночни обврски и побарувања во даночната евиденција на УЈП					
Даночни побарувања во даночната евиденција на УЈП	2022 година	2021 година	2020 година	2022/2021	2022/2020
Ненаплатен ДДВ со камата	14.190.976	14.494.407	14.431.375	98%	98%
Ненаплатен данок на добивка/данок на вкупен приход без камата	4.417.925	4.607.153	5.111.982	96%	86%
Ненаплатени придонеси и даноци од плата	10.060.026	9.182.695	8.456.283	110%	119%
ВКУПНО	28.668.927	28.284.255	27.999.640	101%	102%
Даночни обврски во даночната евиденција на УЈП	2022 година	2021 година	2020 година	2022/2021	2022/2020
Побарувања за поврат на ДДВ со камата	16.856.927	13.946.197	11.246.792	121%	150%
Побарувања за поврат на данок на добивка и данок на вкупен приход	3.222.410	3.463.396	3.198.430	93%	101%
ВКУПНО	20.079.337	17.409.593	14.445.222	115%	139%

Износот на даночни побарувања од ненаплатените даноци и придонеси во 2022 година се зголемени за 1% во однос на 2021 година и за 2% во однос на 2020 година, што во најголем дел се должи на ненаплатени придонеси и даноци од плата.

Кај даночните обврски кои произлегуваат од побарувањата од даночните обврзници по основ на поврат на ДДВ и данок на добивка во 2022 година утврдивме тренд на зголемување од 15% во однос на 2021 година и 39% во однос на 2020 година, поради зголемени побарувања за поврат на ДДВ. Притоа, констатиравме дека во 2022 година износот на даночните побарувања на УЈП од ненаплатен ДДВ е помал од износот на даночните обврски на УЈП за поврат на ДДВ за 2.665.951 илјада денари.

Износот на ненаплатените придонеси и даноци од плата во 2022 година изнесуваат 10.060.026 илјади денари, што е за 9% повеќе во однос на 2021 година, при што како и во претходната година, најголем дел односно 59% се однесуваат на ненаплатени придонеси за пензиско и инвалидско осигурување.

Значаен дел од 77% од вкупно неплатените придонеси и даноци од плата, износ од 7.767.706 илјади денари, се однесуваат на периодот 2009-2020 година, што укажува на неповолна старосна структура и намалена можност за нивна наплата.

Во однос на ненаплатениот данок на добивка од даночните обврзници на ден 31.12.2022 година во износ од 4.417.925 илјади денари, УЈП нема воспоставено евиденција за старосната структура, од причина што системски не е овозможено поврзување на побарувањата и обврските на даночните обврзници за еден даночен период за овој вид на данок. Отсуството на податоци за старосната структура на побарувањата по основ на даноци создава ризик за нивно застарување (5 години застареност, односно 10 години апсолутна застареност) и неможност за нивна наплата.

Наведените побарувања и обврски за даноци и други јавни давачки не се искажани во финансиските извештаи на УЈП, што ја намалува транспарентноста при проекциите на Буџетот.

Овластениот државен ревизор и во минати години извести дека во УЈП во тек се активности во рамки на проектот „Надградба на матична евиденција и даночно книговодство“, чија целосна имплементација и во 2022 година не е завршена.

Укажуваме на значајноста на интензивирање на активностите за целосна евиденција на побарувањата и обврските, имајќи ги предвид одредбите од новиот Закон за буџети, во кој е предвидена и обврска на МФ, започнувајќи од 01.01.2025 година за подготовка на консолидиран биланс на состојба на државата, како составен дел на Годишниот извештај за извршување на буџетот на државата.

3.2.5.6. Надзор над работата на органите на општината, органите на општините во градот Скопје и на органите на градот Скопје во делот на даноците на имот

Овластениот државен ревизор во извештаите за извршената ревизија на Основниот буџет за 2020 и 2021 година, констатира дека Даночниот инспекторат нема изготвено Годишен план за надзор над спроведување на Законот за даноците на имот и Законот за комуналните такси, а утврдивме дека состојбата е непроменета и во 2022 година. Причини за нередовно годишно планирање на надзорот над општините е недоволно уредената регулатива во однос на начинот на постапување на УЈП во случај на

одземање на надлежноста на одредена општина и преземање на истата од страна на УЈП (детално образложено во точка 6.4.).

УЈП спроведува постапки за надзор над работата на органите на општините, само врз основа на добиени барања, пријави и претставки од физички лица или други органи и институции. Во 2022 година, извршени се надзори во три општини по поднесени барања и пријави, при што во истите се утврдени одредени неправилности во постапувањето на општините во конкретните предмети.

Ревизијата не дава препорака поради тоа што во март 2023 година, УЈП има донесено Годишен план за надзор над работата на општините, во кој е предвидена контрола односно надзор во 7 општини.

3.2.5.7. Информациски систем на УЈП

Информацискиот систем на УЈП има примарна важност за функционирањето на даночниот систем и навременото прибирање на даноците во Буџетот.

Во рамки на Годишната програма за работа за 2022 година, Државниот завод за ревизија изврши ревизија на успешност на тема „Ефективност на информацискиот систем во Управата за јавни приходи за администрирање на јавните давачки“. Состојбите и препораките во однос на информацискиот систем на УЈП, се составен дел на Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за наведената ревизија.

Истакнуваме дека со Законот за изменување и дополнување на Законот за Управата за јавни приходи од 2023 година, предвидена е одредба со примена од јануари 2025 година, во која е уредено дека УЈП треба да воспостави даночен информациски систем, како дел од интегрираниот информациски систем за управување со јавни финансии на МФ. Системот ќе биде составен од повеќе компоненти за поддршка на спроведување на надлежностите на УЈП, со чија имплементација се очекува унапредување на работните процеси на УЈП, а со тоа и подобрена стабилност, ефикасност и квалитет на системот за наплата на приходи, како една од стратешките цели на УЈП.

3.2.6 Царинска управа

Царинската управа согласно Законот за Царинската управа покрај останатите надлежности, врши пресметка и наплата на извозни и увозни давачки, даноци и други јавни давачки и надоместоци од увоз, извоз или транзит на стока. Давачките кои ги администрира Царинската управа се: царина, ДДВ од увоз, акцизи и надоместоци.

3.2.6.1. Царини и царински давачки

Во 2022 година царинските давачки во Основен буџет се наплатени во износ од 8.495.992 илјади денари, што е за 23,5% повеќе во однос на 2021 година кога се остварени во износ од 6.876.860 илјади денари.

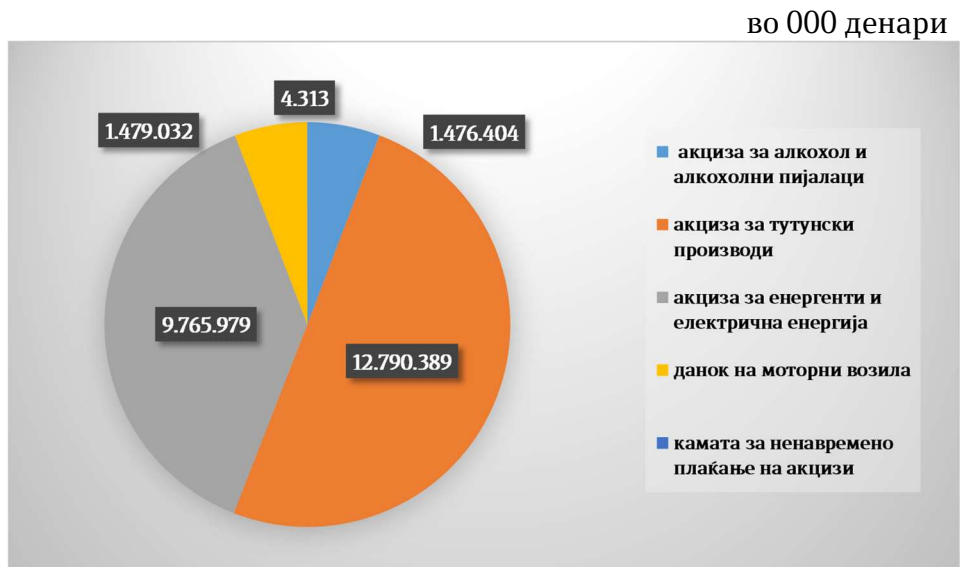
Наплатата на царината и царинските давачки во Буџетот во периодот од 2016 до 2022 година бележи тренд на зголемување, освен во 2020 година кога имаше намалување од 5% во однос на 2019 година, имајќи го предвид влијанието на пандемијата врз увозот на добра во земјата, прикажана во следниот графикон:

3.2.6.2. Акцизи и данок на моторни возила

Во 2022 година во Основен буџет акцизите и данокот на моторни возила се наплатени во вкупен износ од 25.516.117 илјади денари, што е за 5,9% повеќе во однос на 2021 година кога се остварени во износ од 24.085.708 илјади денари.

Учеството на акцизите по акцизни добра и данокот на моторни возила е прикажано на следниот графикон:

Најголемо учество имаат акцизите на тутунските производи, како и на енергенти и електрична енергија.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

3.2.6.3. Сектор за контрола и истраги

За спроведувањето на царинска и акцизна контрола, во рамки на Царинската управа формирано е одделение за контрола на трговски друштва, кое врши:

- царинска контрола која опфаќа преглед на стока, проверка на постоење, веродостојност и точност на документите, преглед на деловни книги и други активности кои се потребни со цел почитување на царинските прописи и други прописи кои важат за стоката која е предмет на царински надзор и
- надворешна контрола која претставува проверка, утврдување и оценка на состојбите со акцизите и акцизните добра кај имателите на акцизни дозволи согласно одредбите на Законот за акцизите.

Одделение за контрола на трговски друштва изработува Годишен план за контрола на трговски друштва согласно интерна процедура. Согласно планот за 2022 година одделението планирало во текот на годината да изврши вкупно 190 контроли.

Според податоци од Системот за обработка на царински декларации и акцизни документи (СОЦДАД) вкупниот број на трговски друштва кои можат да бидат предмет на царинска контрола е околу 11.822 правни лица (увозници, извозници, иматели на царински и акцизни одобренја или дозволи и слично).

Од извршената анализа на доставениот извештај на реализирани контроли, во текот на 2022 година реализирани се вкупно 234 контроли или 23% повеќе реализација на Годишниот план за 2022 година. Со извршените контроли во 2022 година опфатени се 2% од сите трговските друштва предмет на контрола.

Имајќи го предвид обемот на надлежностите, значајноста и сложеноста на активностите кои ги извршува Царинската Управа во однос на наплатата на приходите во Буџетот, ревизијата смета дека потребно е да се преиспита бројот на работните места во одделението за контрола на трговските друштва, со цел нивно зголемување што ќе има влијаат врз обемот на наплатените приходи.

3.2.6.4. Одделение за истраги

Начинот на работење на царинските службеници/инспектори во Одделението за истраги е регулирано со Упатство за работа донесено во август 2018 година, согласно кое царинските инспектори преземаат мерки и активности за откривање на кривични дела, спречување на натамошни последици на кривични дела, фаќање и пријавување на нивни сторители, обезбедување на докази за кривичните дела и други мерки со кои се овозможува непречено водење на кривична постапка. Согласно доставениот Извештај за работа на Одделение за истраги за 2022 година, одделението ги има извршено следните контроли:

- поднесени се 32 кривични пријави до Основните јавни обвинителства против 13 правни лица и 45 физички лица поради постоење на основано сомневање за

- сторени кривични дела по повеќе основи постапувајќи по констатирани неправилности,
- до Комисијата за одлучување по прекршок во Царинската управа и Основните судови, поднесени се 39 барања за поведување на прекршочна постапка против 22 правни лица и 35 физички лица,
 - отворени се 14 финансиски истражувања против 9 правни и 22 физички лица, по предикативни кривични дела,
 - отворени се 8 налози за надворешна контрола и извршени се вкупно 73 контроли во правни лица,
 - доставени се 25 барања до странски царински органи за дополнителна проверка на документи за утврдување на царинска вредност на увезената стока кои биле издадени од нивна страна, од кои во 2022 година добиени се 17 одговори. Доколку при проверката се утврди одредена неправилност, започнува постапка за дополнителна наплата на избегнатите давачки, како и постапка за утврдување прекршочна одговорност или кривична одговорност во зависност од износот на избегнатите давачки.

Согласно податоците наведени во Извештајот за преземени мерки за наплата на дополнително пресметан долг, присилна наплата и гаранции во одделението за наплата на приходи за 2022 година во период од јануари до декември 2022 година евидентирани се 3.749 решенија за дополнителна наплата на царински долг од 122 царински обврзници во вкупен износ од 453.585 илјади денари. Од овој долг наплатени се 3.628 решенија за 114 царински обврзници, во износ од 439.782 илјади денари. За неплатените решенија преземени се мерки за присилна наплата и доставени се опомени за неплатен царински долг до должниците.

Наплатениот износ по Решенија за дополнителна наплата во 2022 година изнесува за правни лица во износ од 995.922 илјади денари и физички лица од 2.343 илјади денари.

3.2.6.5. Системско поврзување на Секторот за контрола и истраги со УЈП и другите надлежни органи

Со извршените ревизии на Основен буџет во минати години констатиравме дека не е воспоставена софтверска поврзаност и увид во ДДВ пријавите на трговските друштва, кои се дел од системот на УЈП. Состојбата сеуште не е надмината иако во тек се активности за воспоставување на софтверско поврзување и увид на ДДВ пријавите на трговските друштва, преку системот на интероперабилност, со чија имплементација се очекува зајакнување на надзорот, поголема ефикасност на контролите, што треба да резултира со поголема даночна дисциплина кај обврзниците како и зголемени приходи во буџетот на државата.

Со Акциониот план на Царинската управа 2022-2024 година, предвиден е Развој и имплементација на Систем за управување со контролите и истрагите, при што се планира проектот да се реализира како ЕУ ИПА проект, со рок на реализација декември 2024 година.

Исто така, во рамки на Проектот за олеснување на трговијата и транспортот на Западен Балкан (ТТГРWB) финансиран со заем од Светска Банка, во тек е подготовка на техничка спецификација за развој и имплементација на така наречен податочен склад на Царинската Управа, кој ќе биде дизајниран на начин што ќе овозможува интеграција и размена на податоци на ниво на бази на податоци со УЈП, која исто така работи на изработка на податочен склад.

Податоците од увозните и извозните царински декларации со кои располага Царинската управа во Системот за обработка на царински декларации и акцизни документи, во моментот преку Системот за интероперабилност, се преземаат од страна на Министерството за внатрешни работи, Државниот пазарен инспекторат и Министерството за правда.

Во тек се реализација на активности за имплементација на два нови сервиси во Системот за обработка на царински декларации и акцизни документи и тоа:

- Сервис за преземање на царинските декларации од страна на Управата за финансиска полиција, Управа за финансиско разузнавање и Управа за јавни приходи и други институции преку Системот за интероперабилност, со цел поефикасна размена на податоците и
- Сервис за должници наменет за потребите на Централниот регистар, со кој ќе се воспостави електронска размена на податоци,

кои активности треба да се реализираат заклучно со јуни 2023 година.

Наведените состојби укажуваат на потребата од интензивирање на соработката и размената на информациите помеѓу сите надлежни институции, со чија реализација би се зголеми степенот на наплата како и износот на вкупните приходи во буџетот на државата.

3.2.6.6. Ненаплатени побарувања од увоз

ДДВ и царинските давачки, се наплатуваат во висок процент при увоз на стоките во земјата. Царинската управа води евиденција на побарувањата од увозните давачки, вклучително и побарувањата од минати години, за кои е отворена постапка со издавање на Решение, како и за побарувања постари од 10 години, за кои не е извршен отпис и истите секоја година со состојба на 31.12 се искажуваат во Билансот на состојба на Царинската управа.

Состојбата на ненаплатените побарувања од увоз за правни лица, по решенија за дополнителна наплата на царина и царински давачки донесени во управна постапка, во периодот од 1999 година до 2022 година е прикажана во табелата подолу:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

во 000 денари

Број на обврзници	Статус	Број на ненаплатени решенија	Износ на ненаплатени решенија	Број на застарени решенија	Износ на застарени решенија	Износ на долг без застарени решенија
67	активни	2.547	575.950	153	35.862	540.088
17	ликвидација	75	159.245	75	159.245	-
83	стечај	641	232.683	596	205.009	27.674
561	избришани	3498	2.458.560	3.426	2.452.671	5.889
6	неактивни	65	24.818	65	24.818	-
12	немигрирани	35	12.829	35	12.829	-
2	пред стечај	265	48.559	220	36.343	12.216
748	Вкупно	7.126	3.512.644	4.570	2.926.777	585.868

Иако износот на евидентираните ненаплатени побарувања е 3.512.644 илјади денари, реални можности за наплата постојат кај 36% од правните лица и тоа за 16% од износот на вкупните побарувања. Царинската управа ги има преземено сите правни мерки за наплата на побарувањата од увоз во минати години и нема можност повеќе да постапува, односно долгот е не наплатлив поради апсолутна застареност.

Ненаплатените побарувања по решенија за дополнителна наплата на царина и царински давачки од физички лица, во период од 01.01.2007 до 31.12.2022 година изнесуваат 5.838 илјади денари. Во насока на подобрување на наплатата од физички лица должници, на иницијатива на Царинската управа во 2019 година е изменет Законот за банките, согласно кој Царинската управа врши присилна наплата со блокирање на сметки во банка.

Согласно член 246–а од Царинскиот закон, Царинската управа има изработено Нацрт правилник за содржината, начинот на водење на царинската евиденција и отписот на увозните и други давачки и даноци кои царинската управа ги наплатува, но се уште не е доставен до МФ за негово разгледување и донесување.

Наведените состојби укажуваат дека ваквиот начин на прикажување на побарувањата има влијание во процесот на планирање на буџетот на ниво на држава.

3.2.7 Неданочни приходи

Неданочните приходи во 2022 година се остварени во износ од 7.975.217 илјади денари и се зголемени за 28,24% во однос на 2021 година, што во најголем дел произлегува од зголемените приходи од глоби, судски и административни такси, како и од посебни давачки за игри на среќа и забавни игри, од останати неданочни приходи и еднократни надоместоци за добивање на одобренија за користење на радиофреквенциите кои се доделуваат преку јавен тендер.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Во рамки на неданочните приходи, во однос на 2021 година има зголемување од 80% кај претприемачкиот приход и приходот од имот, по основа на уплатени средства од остварен вишок на средства остварени од работењето на јавните претпријатија или акционерските друштва во претходната година. Имено согласно член 30 од Законот за јавните претпријатија вишокот на средства остварени од работењето на јавното претпријатие, а кои не се опфатени со инвестиционата програма за вложувања во јавното претпријатие, јавното претпријатие треба да ги уплати во Буџетот на Република Македонија, додека акционерските друштва согласно Законот за трговските друштва треба да уплатат дивиденда.

Со анализа на објавените податоци во Фискалната стратегија за 2023-2025 година за остварениот финансиски резултат од работењето на јавните претпријатија и акционерските друштва во целосна државна сопственост во 2021 година³⁴, утврдивме дека 6 акционерски друштва и 6 јавни претпријатија имаат остварено позитивен финансиски резултат, од кои само едно јавно претпријатие и две акционерски друштва имаат уплатено средства во Буџетот за 2022 година. Средствата од акционерските друштва се уплатени како приходи од дивиденди на соодветното konto за Капитални приходи (образложено во точка 3.2.8.).

Иако јавните претпријатија и акционерските друштва во државна сопственост не доставуваат документација за распределба на вишокот на средства остварени од работењето во МФ, како очекувани приходи во Буџетот, од страна на одговорните лица во МФ добивме објаснување дека Владата како основач на јавните претпријатија и акционерските друштва која одлучува во однос на распределбата на остварената добивка од работењето на претпријатието во определена година бара мислење од МФ, Секретаријатот за законодавство и ресорното министерство, со што МФ ги има во предвид очекуваните приходи по овој основ при планирањето на буџетот на државата.

3.2.8 Капитални приходи

Капиталните приходи во 2022 година се остварени во износ од 2.219.926 илјади денари односно 3% повеќе од планираните приходи и се зголемени за 15,6% во однос на 2021 година.

Најголем дел капиталните приходи 47% се приходи од дивиденди, кои во 2022 година изнесуваат 1.046.071 илјади денари и истите се за 5% зголемени во однос на 2021 година, од кои 64% се од уплатени средства од Македонски телеком АД Скопје, 34% од АД „Државна лотарија на Македонија“ - Скопје и 2% од АД ТЕЦ „Неготино“ - Неготино.

Во рамки на капиталните приходи, 43% се приходи од продажба на земјиште во износ од 963.451 илјади денари и истите се зголемени за 30% во однос на 2021 година.

³⁴ Главни финансиски показатели за јавните претпријатија и трговските друштва во целосна државна сопственост

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Средствата од продажбата на неизграденото градежно земјиште во сопственост на државата, согласно член 18 од Законот за градежно земјиште се уплаќаат на посебна сметка во рамките на трезорската сметка и приходите се распределат во сооднос 20% за Буџетот и 80% за општините. Во однос на наведените приходи МФ преку трезорот има воспоставен „ключ“ за соодветна распределба при уплата на овие средства. Утврдивме дека при планирањето на буџетот за наредна година МФ не располага со податоци за очекувани приходи по овој основ, што има влијание врз планирање на Буџетот за наредна година.

3.2.9 Трансфери и донации

Трансферите и донациите во 2022 година се остварени во вкупен износ од 15.184.119 илјади денари, а во најголем дел произлегува од пренесениот вишок на приходи од претходната година.

3.2.10 Нето задолжување во земјата и задолжување во странство

Вкупните приливи од нето задолжување во земјата и од задолжување во странство во период од 2018-2022 година се прикажани на следната табела:

во 000 денари

	2018	2019	2020	2021	2022
нето задолжување во земјата	16.539.522	19.028.074	36.346.854	23.136.066	14.680.857
задолжување во странство	30.290.546	7.670.314	58.531.061	57.561.838	21.983.196
ВКУПНО	46.830.068	26.698.388	94.877.915	80.697.904	36.664.053

3.2.10.1. Домашно задолжување

По основ на задолжување во земјата во 2022 година евидентирани се приливи во износ од 14.680.857 илјади денари, што е 37% помалку во однос на 2021 година и се должи на помалку остварени приливи од издадени државни обврзници во 2022 година. Овие приливи опфаќаат 40% од вкупните приливи по основ за задолжување на државата, што укажува на нивно зголемено учество во структурата на задолжувањето во однос на 2021 година кога истото изнесуваше 29%.

Во 2022 година, остварени се приливите од домашно задолжување, и тоа:

- издадени краткорочни ХВ - државни обврзници во износ од 10.011.987 илјади денари,
- издадени краткорочни ХВ - државни записи во нето износ од 1.608.163 илјади денари, односно прилив од издадени државни записи во 2022 година во износ од 34.560.138 илјади денари и исплатената главнина за достасани државни записи во износ од 32.951.975 илјади денари, која сметководствено се евидентира како намалување на приливите од задолжување од краткорочни ХВ и

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- краткорочен заем кај домашна банка во износ од 3.060.707 илјади денари е наменет за финансирање на буџетскиот дефицит, како времено финансирање до издавање на планираната Еврообврзница во 2023 година. Краткорочниот заем е земен врз основа на Одлука за задолжување³⁵ донесена од страна на Владата и склучен договор со комерцијална банка³⁶ кој достасува за отплата во 2023 година. Основната каматна стапка е 12 месечна стапка на ЕУРИБОР на датумот на користење и маргина од 1,15% годишно. Приливите од домашно задолжување во период 2018-2022 година се прикажани во следниот графикон:

во 000 денари

3.2.10.2. Задолжување во странство

На сметката на Основен буџет остварени се приливи по основ на задолжување во странство во износ од 21.983.196 илјади што е за 62% намалување во однос на 2021 година, кога беше остварен и прилив од издадена еврообврзница на државата на меѓународниот пазар на капитал.

Приливите во 2022 година се остварени врз основа на:

- Закон за задолжување на Република Северна Македонија кај Меѓународниот монетарен фонд со кредитна линија за претпазливост и ликвидност, во износ од 406.870 илјади специјални права на влечење (290% од квотата на Република

³⁵Одлука за задолжување на РСМ кај Шпаркасе банка АД Скопје по Договорот за краткорочен кредит за финансирање на буџетскиот дефицит на РСМ број 41-7391/1 од 24.08.2022 година, во износ од 50 милиони евра („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 186 /22)

³⁶ Договор за краткорочен кредит 15-6904/11 од 26.08.2022 година

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Северна Македонија, што е еквивалентно на околу 530 милиони евра³⁷), наменети за поддршка на Буџетот. За уредување на односите за користење и отплата на средствата склучен е Договор меѓу МФ и Народна Банка³⁸, согласно кој сервисирањето на обврските ќе се врши преку Народната банка со средства од Буџетот, кои МФ ќе ги префрли на истата. Во ноември 2022 година по наведениот основ остварен е прилив за износот на повлечени средства од 6.610.096 илјади денари (107.140 илјади евра), за кој не е искажана долгорочна обврска. Согласно даденото образложение од МФ, наведениот износ не влегува во државниот долг ниту во јавниот долг на државата, затоа што истиот се смета како долг на Народна Банка и

- прилив на средства од Дојче банка А.Г. во износ од 15.119.444 илјади денари (245.875 илјади евра), согласно Одлука за утврдување на максималниот износ на ново задолжување преку издавање на хартии од вредност на меѓународниот пазар на капитал во форма на регистрирани хартии од вредност – NSV, донесена на 27.09.2022 година, согласно германското право. Наведените хартии од вредност се издаваат за обезбедување финансиски средства за финансирање на буџетскиот дефицит и за рефинансирање на обврските од државниот долг за тековната година, се со рок на доспевање од три години и каматна стапка од 6 месечна стапка на ЕУРИБОР и маргина од 3,75%.

Исто така, по наведениот основ, во сметководствената евиденција евидентиран е и прилив од 253.656 илјади денари (4.125 илјади евра) за износот на пресметаната провизија од банката, за кој само евидентно е искажан прилив и одлив на соодветните приходни и расходни ставки, бидејќи нема реален прилив на девизната сметка, што оневозможува целосно запазување на сметководственото начело на парично искажување. Причина за ваквата евиденција е начинот на префрлање на средствата од банката, при кој износот на провизијата е одбиен од вкупно одобраниот износ и средствата се префрлени во нето износ.

Остварените приходи од задолжување во странство во период од 2018 до 2022 година се прикажани на следниот графикон:

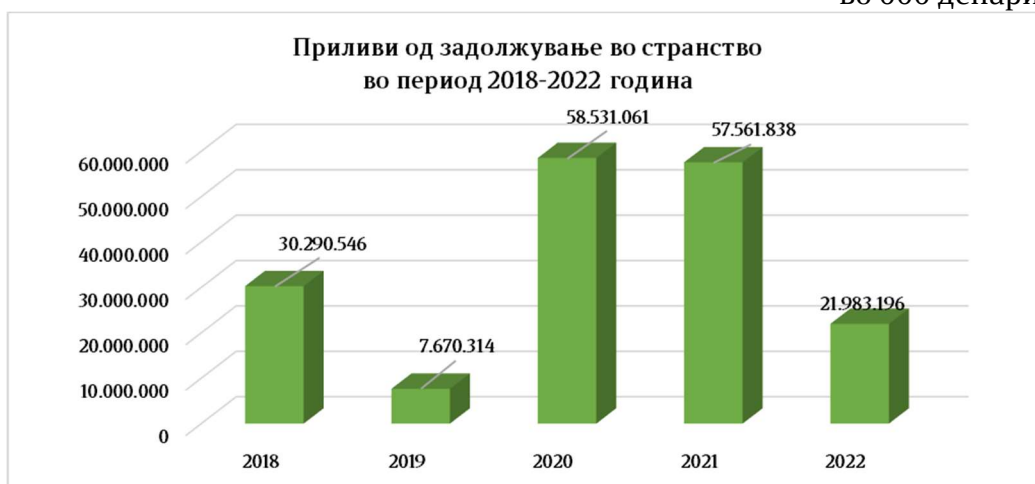
³⁷<https://www.imf.org/en/News/Articles/2022/11/21/pr22405-north-macedonia-imf-executive-board-approves-precautionary-and-liquidity-line>

³⁸ Договор за регулирање на користењето и отплатата на средствата на Кредитната линија за претпазливост и ликвидност од ММФ број 15-9940/1 од 18.11.2022 година

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Значително поголемиот износ на приливите од задолжување во странство во 2020 и 2021 година во однос на останатите години, во најголем дел е резултат на издадените еврообврзници на меѓународниот пазар на капитал.

3.2.11 Приходи од отплата на заеми

Приходите од отплата на заеми во 2022 година се остварени во вкупен износ од 903.379 илјади денари по основ на уплатени средства во основниот буџет од сметката на Проектот за подобрување на општинските услуги (MSIP), од ЈП за државни патишта, согласно договор за обезбедување на државна гаранција за Проектот за изградба на автопат - делница Миладиновци Штип, донесена во јуни 2014 година, други јавни претпријатија по основ на договори за заем склучен меѓу МФ и јавните претпријатија и општините за реализација на Проект Водовод и канализација согласно Закон за задолжување на РМ со заем кај Кредитна банка за обнова и развој при што МФ ги наплатува средствата со Налози за насочување на средства од општината како гарант, враќање на дадени заеми на ЕЛС, комисиони кредити пласирани преку комерцијални банки и уплатени средства од стечајна маса на должник во кој МФ при започнување на стечајната постапка пријавило побарувања.

3.2.12 Извршување на расходите и другите одливи

Вкупните расходи и одливи на Основен буџет за 2022 се во износ од 192.180.442 илјади денари и се за 9,11% помали во однос на 2021 година.

Учеството на одделните видови на расходи и други одливи во однос на вкупно извршените расходи и одливи во Основен буџет за 2022 година е прикажано во следниот графикон:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Во рамки на одделните расходи и одливи, забележано е зголемување на сите расходи во однос на 2021 година, при што најзначајно зголемување имаат капиталните расходи за 33% и резерви и недефинирани расходи за 57% , додека најголемо намалување од 73% е забележано кај расходите за отплата на главнина.

Структурата и соодносот на извршените одделни видови на расходи и одливи за 2022 година во однос на 2021 година како и во однос на планираните износи за 2022 година, се прикажани во следната табела:

во 000 денари

Опис	Извршување 2022	Извршување 2021	Планирање 2021	Разлика извршување 2022/2021	Зголемување /намалување 2022/2021 (%)	Разлика планирање/ извршување 2022	Извршување /планирање 2022 (%)
1	2	3	4	5=(2-3)	6=(2/3)	7=(4-2)	8=(2/4)
Плати, наемнини и надоместоци	30.278.887	29.181.335	30.431.450	1.097.552	3,76%	152.563	99%
Резерви и недефинирани расходи	365.515	233.578	433.946	131.937	56,49%	68.431	84%
Стоки и услуги	13.983.690	13.781.390	14.734.328	202.300	1,47%	750.638	95%
Тековни трансфери до вонбуџетски фондови	39.147.038	39.775.732	39.275.819	- 628.694	-1,58%	128.781	100%
Тековни трансфери до единиците на локална самоуправа	23.364.851	21.217.649	23.442.534	2.147.202	10,12%	77.683	100%
Каматни плаќања	9.139.740	9.085.489	9.379.284	54.251	0,60%	239.544	97%
Субвенции и трансфери	30.580.982	28.292.568	31.591.102	2.288.414	8,09%	1.010.120	97%
Социјални бенифиции	11.625.204	10.529.256	11.772.320	1.095.948	10,41%	147.116	99%
Капитални расходи	22.360.256	16.802.886	23.078.307	5.557.370	33,07%	718.051	97%
Отплата на главнина	11.334.280	42.544.933	11.755.726	- 31.210.653	-73,36%	421.446	96%
ВКУПНО	192.180.443	211.444.816	195.894.816	- 19.264.373	-9,11%	3.714.373	98%

47

Ревизорски тим:

- _____
- _____

Овластен државен ревизор:

Извршивме анализа на податоците добиени од Трезорската главна книга и на податоците евидентирани во базата на буџетското сметководство за сметката на Основен буџет, законската регулатива, како и за извршените расходи и одливи во 2022 година, при што ги утврдивме следните состојби:

3.2.13 Плати, наемнини и надоместоци

Расходите за плати, наемнини и надоместоци во 2022 година се поголеми за 3,76% во однос на 2021 година и се во износ од 30.278.887 илјади денари.

Согласно одредбите од Законот за извршувањето на буџетот за 2022 година, исплатата на платите на буџетските корисници од централната власт и единките корисници ја одобрува МФ, согласно Процедура број 01-3709/1 од 22.04.2019 година, во која е уреден приемот на документацијата, обработка и внес на податоците во програмата за плата, како и контрола на нејзината комплетност и точност.

Ревизијата континуирано укажува на потребата од вградување на софтверски контроли пред одобрување на средствата за исплата на плата, имајќи предвид дека во Одделението за контрола на исплата на платите на буџетските корисници вработени се три лица од вкупно девет предвидени, големиот број на субјекти кои се контролираат, како и потребата од точност на спроведените контроли.

Истакнуваме дека во МФ во тек е постапка на воспоставување интегриран информациски систем за управување со јавните финансии со повеќе модули, кој ќе отпочне со примена од 01 јануари 2025 година како обврска на МФ согласно член 106 од новиот Закон за буџетите, поради што не даваме препорака.

Воспоставување на автоматски контроли на пресметките за плата, како дел од наведениот систем ќе придонесе за зголемување на ефикасноста на контролирањето на пресметката и исплатата на платите на буџетските корисници.

За усогласеноста на пресметката и исплата на платите на буџетските корисници со закони и прописи, овластениот државен ревизор изразува мислење во ревизорските извештаи при вршење на ревизија кај секој буџетски корисник одделно.

3.2.14 Средства од постојаната и тековната резерва

Од средствата на Буџетот за 2022 година од раздел 090.02-Министерство за финансии-функции на државата, за постојана и тековна резерва одобрени се средства во вкупен износ од 371.381 илјади денари. Одобрените средства изнесуваат 2,9% од вкупните тековни расходи на основниот буџет и истите се во рамки на законски утврдениот лимит до 3%.

Износот на реализираните средства од постојана и тековна резерва, за период од 2019 до 2022 година е прикажан на следниот графикон:

Ревизорски тим:

1. _____

2. _____

Овластен државен ревизор:

во 000 денари

Со извршениот увид во донесените одлуки за одобрување на средствата од резервите на Буџетот и нивното користење, утврдивме дека од одобрените средства за **постојана резерва** реализирани се 268.506 илјади денари за исплата на:

- парична помош на општините за штета од елементарни непогоди во 2022 година, во износ од 259.263 илјади денари и
- еднократен паричен надоместок за семејствата на загинатите лица во пожарот во модуларната болница во Тетово во износ од 9.242 илјади денари.

Од **тековна резерва**, во 2022 година искористени се средства за намени кои имаат третман на непредвидени случаи во износ од 97.009 илјади денари и тоа за:

- спроведени изборни дејствија поврзани со локалните избори во 2021 година за избор на градоначалник на Општина Маврово и Ростуше и градоначалник на Општина Центар Жупа во износ од 73.829 илјади денари,
- склучување на договор за ангажирање на меѓународно адвокатско друштво за застапување на Министерство за финансии во арбитражна постапка, во износ од 16.980 илјади денари и
- доделување на помош со цел ублажување на последиците од воениот конфликт во Украина, во износ од 6.200 илјади денари.

3.2.15 Стоки и услуги

Расходите за стоки и услуги во 2022 година се извршени во износ од 13.983.690 илјади денари, во кои најголемо учество имаат расходите за договорни услуги од 29%, расходите за комунални услуги, греење, комуникација и транспорт со 26%.

3.2.16 Тековни трансфери до вонбуџетските фондови

3.2.16.1. Трансфери до Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија

До Фондот за ПИОСМ за 2022 година трансферирани се средства во износ од 31.022.110 илјади денари и истите се за 3,21% помалку во однос на 2021 година.

Трансферот на средствата е реализиран преку:

- Министерство за труд и социјална политика, во износ од 30.507.207 илјади денари, наменет за покривање на обврските за пензиско и инвалидско осигурување утврдени со закон, субвенционирање на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување, реализирани преку програми Б5 – Субвенционирање на придонеси за поддршка на плати во износ од 2.433.707 илјади денари, како и за покривање на тековниот дефицит и транзиционите трошоци на Фондот за ПИОСМ за исплата на пензии во износ од 28.073.500 илјади денари и
- Министерството за одбрана, во износ од 514.903 илјади денари, наменети за исплата на пензии за лица пензионирани со користење на бенефициран работен стаж, согласно Законот за служба во Армијата на Република Северна Македонија.

Со ревизијата утврдивме дека износот на тековниот дефицит на Фондот за ПИОСМ за исплата на пензии во 2022 година изнесува 14.850.580 илјади денари, што претставува 22% од вкупните извори на средства за исплата на пензии на Фондот и истиот е намален во однос на 2021 година за 7%.

Структурата на изворите на средства за финансирање на Фондот за ПИОСМ за исплатата на пензиите, за период 2020-2022 година, прикажана е во табелата:

во 000 денари

Структура на средства за исплата на пензии на Фондот за ПИОСМ во период 2020-2022 година			
	2020 година	2021 година	2022 година
Трансфери од Основен Буџет- законска обврска	12.567.980	12.815.000	13.737.350
Трансфери од Основен Буџет-дефицит за исплата на пензии	17.286.000	17.766.000	14.850.580
Средства на Фондот за ПИОСМ	30.358.740	31.708.660	38.981.370
Вкупно средства за исплата на пензии	60.212.720	62.289.660	67.569.300

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Трендот на процентуалното учество на средствата од Основниот буџет за покривање на дефицитот на Фондот за ПИОСМ за период 2011-2022 година е прикажан во следниот графикон:

Истакнуваме дека, иако во 2022 година трансферите од Основен буџет за покривање на тековниот дефицит на Фондот на ПИОСМ се намалени, сепак структурата на изворите на средства за пензии во 2022 година укажува потреба од финансиска поддршка на Фондот за ПИОСМ за исплата на пензиите во државата со средства од Буџетот.

3.2.16.2. Трансфери до Агенцијата за вработување

До Агенцијата за вработување во текот на 2022 година трансферирани се средства во износ од 555.294 илјади денари. Најголем дел од средствата 400.000 илјади денари односно 72,03% се реализирани преку програма БА – Поттикнување на вработување, како и средства во износ од 155.294 илјади денари односно 28% преку програма Б5 – Субвенционирање на придонеси за поддршка на плати.

3.2.16.3. Трансфери до Фондот за здравствено осигурување

Структурата на трансферите до Фондот за здравствено осигурување ја сочинуваат:

- трансфери до Министерството за труд и социјална политика за исплата на придонеси за задолжително здравствено осигурување и за исплатата на надомест за време на отсуство поради породилно боледување, кои изнесуваат 4.069.635 илјади денари, од кој 25,43% се реализирани преку програма Б5 - Субвенционирање на придонеси за поддршка на плати во износ од 1.035.011 илјади денари и
- трансфери до Министерството за здравство кои се извршени согласно Програмата за задолжително здравствено осигурување на државјаните на државата кои не се задолжително здравствено осигурени за 2022 година, кои изнесуваат 3.499.999 илјади денари.

Тековните трансфери во 2022 година изнесуваат 7.569.634 илјади денари и во однос на 2021 година бележат зголемување од 8%.

3.2.17 Тековни трансфери до единиците на локалната самоуправа

Дотациите претставуваат трансфери на средства од Буџетот и буџетите на фондовите до буџетите на општините, со кои се обезбедуваат дополнителни приходи за финансирање на надлежностите на општините. Во членот 8 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа утврдени се видовите дотации и тоа: приходи од данок на додадена вредност, наменска дотација, капитална дотација, блок дотација и дотација за делегирана надлежност.

Од Основен буџет во 2022 година реализирани се дотации во вкупен износ од 23.364.851 илјади денари, што претставува 12% од вкупните расходи на Основниот буџет за 2022 година, кои во однос на 2021 година се зголемени за 10%.

Најголемо учество во трансферите имаат блок дотациите од 86% кои се исплатени во износ од 20.041.118 илјади денари, дотациите од ДДВ учествуваат со 12%, додека учеството на наменските дотации е 2%, прикажани во графиконот подолу:

За наменското и законското користење на средствата од трансфери од Буџетот и буџетите на фондовите до буџетот на општината, овластениот државен ревизор изразува мислење во поодделните ревизорски извештаи за единиците на локалната самоуправа и општинските јавни установи.

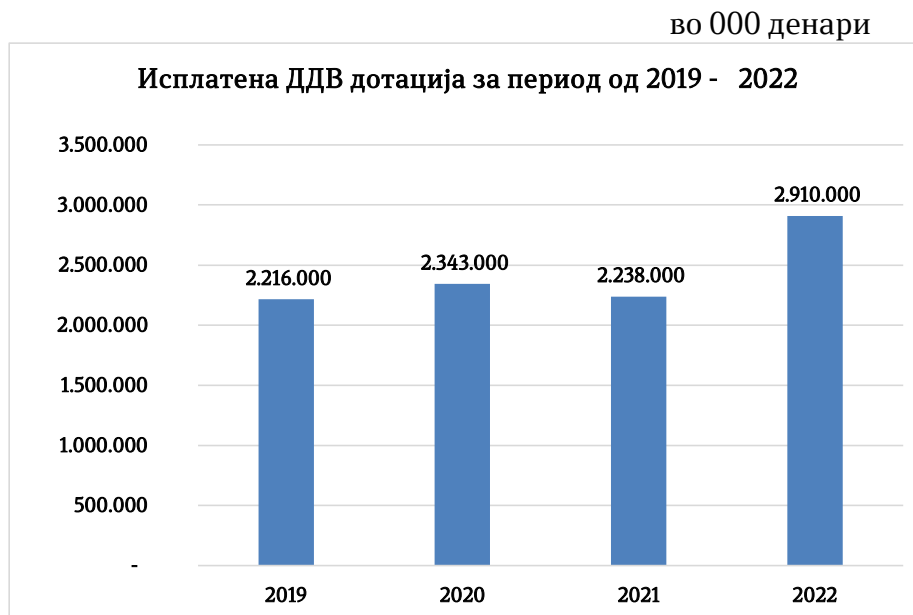
3.2.17.1. Трансфери од приходи од данок на додадена вредност

Трансферите од приходи од ДДВ до ЕЛС се обезбедуваат во висина од 5% од вкупно наплатениот ДДВ остварен во претходната фискална година.

Средствата од приходите од ДДВ се трансферираат од Разделот на Министерство за финансии - Функции на државата, потпрограма Децентрализација, директно на сметките на општините. За користењето на средствата општината одлучува самостојно.

Во текот на 2022 година трансферирани се средства во вкупен износ од 2.910.000 илјади денари, што е во висина на законски утврдениот лимит и во однос на 2021 година се зголемени за 30%.

Трансферите од приходи од ДДВ до ЕЛС во период од 2019 до 2022 година се прикажани на следниот Графикон:

Зголемувањето на износот во 2022 година се должи на зголемување на наплатените приходи по основ на ДДВ и порастот на стапката на учество на ДДВ за општините.

3.2.17.2. Наменска дотација

Наменската дотација се користи за финансирање на конкретна активност на општината, строго наменски по проект и институција или програма со буџетската пресметка за следната година. Министерствата и фондовите го следат трошењето на средствата и ја одобруваат наменската дотација и можат и да ја запрат исплатата на средствата доколку констатираат неправилности во користењето на истата и за тоа го известуваат МФ.

Во текот на 2022 година распределени се наменски дотации по основ на:

- финансирање на пренесените надлежности во основното образование кои се насочуваат по општини во износ од 3.200 илјади денари, преку Министерството за образование и наука и

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

- дотации за плати и додатоци на плати за вработените во територијалните противпожарни единици во вкупен износ од 410.533 илјади денари, преку Министерството за одбрана.

Во 2022 година не се искористени 2,58% од планираните средства и истите во целост се вратени во Буџетот.

МФ во 2022 година нема добиено известување од ресорните министерства за утврдени неправилности при користењето на наменските дотации.

3.2.17.3. Блок дотација

Во текот на 2022 година по основ на блок дотации кои се наменети за финансирање на надлежностите на општините од областа на културата, социјалната заштита и заштита на децата, образованието, исплатени се средства во износ од 20.041.118 илјади денари, што е за 920.685 илјади денари повеќе од планираните средства со последниот ребаланс на Буџетот за 2022 година, додека во однос на 2021 година се зголемени за 7,78%.

Порастот на блок дотациите до општините со ребалансот на Буџетот за 2022 година е резултат на покачувањето на платите на вработените во градинките и вработените во основните и средните училишта за 15% почнувајќи од септември 2022 година.

Во 2022 година се извршени финансирања на пренесените надлежности на општините и градот Скопје во согласност со закон преку следниве министерства:

Делот од средствата кои останале неискористени, на крајот на 2022 година се вратени во Буџетот во износ од 43.764 илјади денари.

Во Нацрт Програмата за реформа на управувањето со јавни финансии „Смарт јавни финансии“ 2022-2025 година предвиден е посебен Столб VIII - Управување со јавни финансии на локално ниво во кој се предвидени активности за носење на нов Закон за финансирање на единиците за локална самоуправа, зголемување на сопствените

приходи на општините, пораст на средствата кои се распределуваат на општините од централниот буџет и воведување на критериуми за успешност и за воедначување, како и ревидирање на критериумите за распределба на блок и наменски дотации и утврдување на критериуми за распределба на капитални дотации (детално образложено во точка 6.4.1.).

Дел од општините се соочуваат со проблемот на недостиг на финансиски средства за извршување на своите надлежности, при тоа најчесто се потпираат на трансферите од централната власт. Ваквата состојба кај општините доведува до недоволен и нерамномерен регионален развој, неефикасно обезбедување и испорачување на услугите кон граѓаните и недоволна демократизација на општеството во целина. Истовремено, поради недоволниот кадровски капацитет во дел од општините има низок степен на прибирање на сопствените приходи.

Со цел надминување на ваквата состојба со ова програма планирано е постепено зголемување на процентот кој го добиваат општините од приходите од данок на личен доход, наплатен од физичките лица пријавени со постојано живеалиште и престојувалиште во општината. Исто така планирано е и зголемување на сопствените приходи на општините преку подобрување на ефикасноста на администрацијата, како и кон изнаоѓање нови локални приходи според најдобрите практики од ЕУ.

Исто така во наредниот период во соработка со надлежните министерства преку кои се финансираат пренесените надлежности од областа на образование, детска заштита, домови за стари лица и противпожарна заштита, планирани се активности со кои ќе се ревидираат постојните методологии за наменски и блок дотации, ќе се утврдат критериуми со кој на реален начин би се утврдил потребниот износ на средства со кои би се покриле сите трошоци за пренесените надлежности и би се подобрил квалитетот на услугите и критериуми за распределбата на капиталните дотации од Централен Буџет, заради зголемување на транспарентноста при распределбата на средствата по општини.

3.2.18 Средства за отплата на главнина и каматни плаќања

За отплата на главнината и каматата за надворешниот и внатрешниот долг во 2022 година планирани се средства во износ од 21.135.010 илјади денари, од кои реализирани се 97%, односно 20.474.020 илјади денари.

Средствата за отплата на главнина и камата во период 2018-2022 година се прикажани на следниот графикон:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

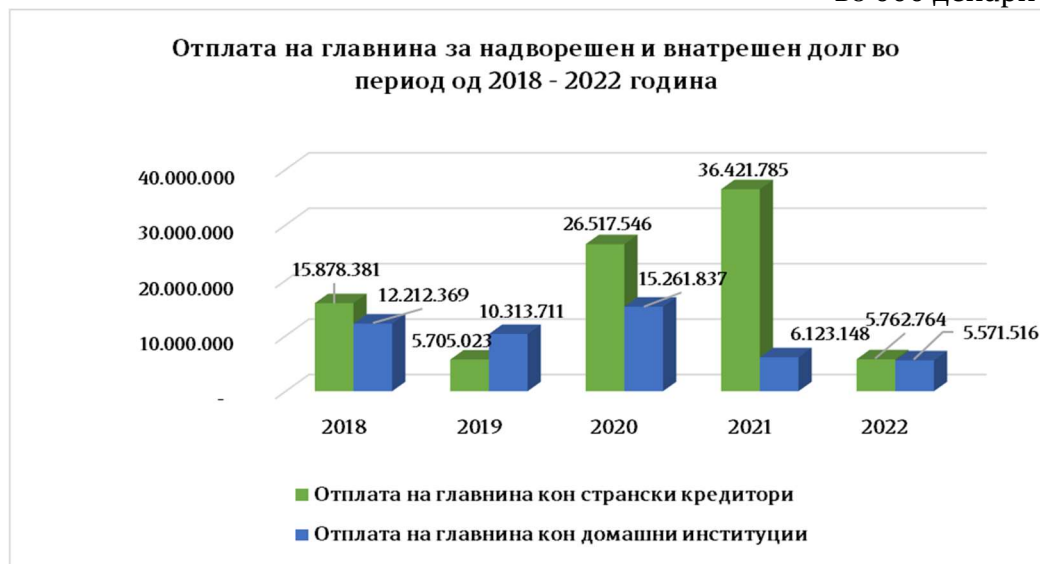
во 000 денари

Расходите за отплата на главнина во тековната во однос на претходната година има значително намалување од 73%, кое произлегува од намалениот износ на отплата на главнината од заемите на други мултилатерални кредитори, додека кај расходите за камата нема незначителни промени. Износот на расходи за отплата на главнина во 2021 година беше повисок поради целосна отплата на 3-та Еврообврзница издадена во 2014 година, која доспеа во 2021 година.

Во однос на структурата на отплатите на главнина кон домашни и странски кредитори, значително е намален износот на отплата на главнината за надворешниот долг. Петгодишниот тренд на отплати на главнина е прикажан во следниот графикон:

во 000 денари

Истакнуваме дека согласно Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2023 година, во тек е ревизија на успешност на тема „Ефикасност на мерките и политиките за сервисирање на јавниот долг“, а состојбите и препораките кои ќе произлезат од истата, ќе бидат составен дел на Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за наведената ревизија.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Подетално образложение за надворешното и домашното задолжување, е дадено е во точка 5.3.

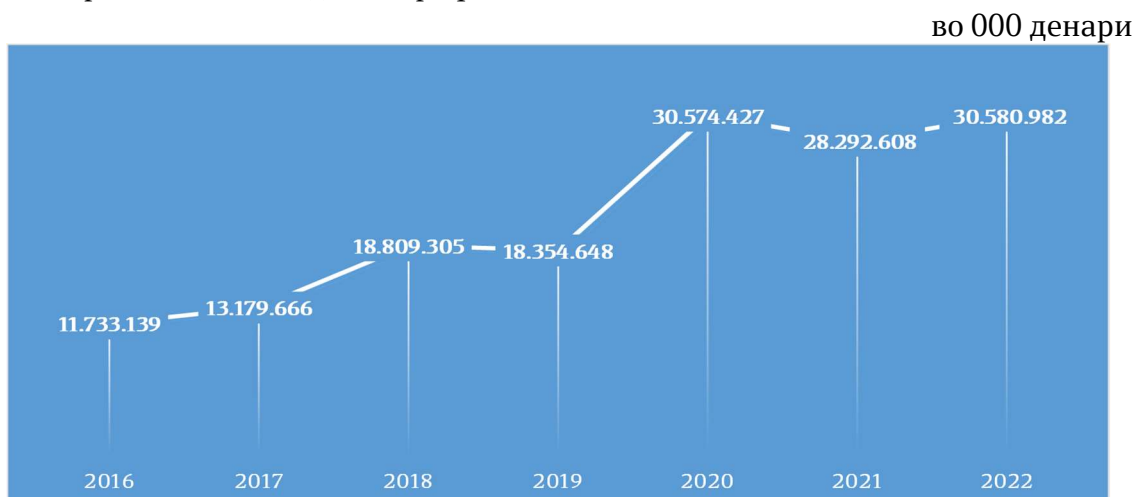
3.2.19 Субвенции и трансфери

Расходите за субвенции и трансфери во 2022 година учествуваат со 15,9% во основниот буџет и реализирани се во вкупен износ од 30.580.982 илјади денари и во однос на 2021 година се зголемени за 8%.

Структурата на расходите за субвенции и трансфери во Основен буџет за 2022 година во проценти е прикажана во следниот графикон:

Трендот на движење на расходите за субвенции и трансфери во периодот 2016– 2022 година е прикажан на следниот графикон:

Во рамките на овие расходи, вредносно најзначајни се расходите за разни трансфери, во износ од 27.065.402 илјади денари, кои претставуваат 89% од вкупните расходи за субвенции и трансфери, образложени подолу.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

3.2.19.1. Разни трансфери

Од расходите за разни трансфери во текот на 2022 година како други трансфери исплатени се средства по одделни буџетски корисници во износ од 25.731.497 илјади денари, од кои најзначајно учество имаат расходите исплатени на следните буџетски корисници:

- **Влада** во износ од 10.750.538 илјади денари (42%), од кои најголем дел (74%) се исплатени за реализација на потпрограмата П1- Мерки за справување со КОВИД-19 кризата и други антикризни мерки во износ од 7.950.154 илјади денари, од кои на АД ЕСМ во кое државата е доминантен сопственик исплатени се средства во вкупен износ од 7.513.808 илјади денари (95%) како финансиска поддршка за обезбедување на дополнителни количини на топлинска енергија во услови на постоење на кризна состојба во снабдувањето со топлинска енергија. Кон истото акционерско друштво Владата во 2022 година префрлила средства во износ од 670.000 илјади денари од програмата С5–Зелен развој (образложено во точка 3.2.21.),
- **Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој** во износ од 7.681.342 илјади денари, за поддршка на земјоделството,
- **Управа за јавни приходи** во износ од 2.175.402 илјади денари за спроведување на владината мерка „МОЈ ДДВ„ за поврат на 20% од ДДВ на граѓаните пресметан на прометот на македонски добра и услуги, а за останати добра и услуги се врши во висина од 10% согласно Законот за враќање на дел од данокот на додадена вредност на физичките лица и
- **останати буџетски корисници** во износ од 5.124.215 илјади денари на кои исплатени се средства за финансиска поддршка на микро, мали и средни претпријатија за иновации и технолошки развој, финансирање на дејности од областа на културата, рамномерен регионален развој, исплата на студентски оброк врз основа на Законот за субвенциониран студентски оброк³⁹, стипендии, плаќања за сместување на ученици од средно образование и за сместување во студентските домови, трансфери при пензионирање и други трансфери.

3.2.19.2. Субвенции за јавни претпријатија

Во рамките на извршените субвенции за јавни претпријатија во 2022 година трансферирани се средства во износ од 1.796.999 илјади денари (5,9% од вкупниот износ на субвенции и трансфери) и тоа за:

- финансирање на радиодифузната дејност во износ од 1.250.000 илјади денари, преку разделот на МИОА;
- субвенционирање на железничкиот сообраќај во износ од 486.999 илјади денари, преку разделот на МТВ;

³⁹ Закон за субвенциониран студентски оброк „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 31/20 и 150/21

- финансирање на надлежностите на МИА во износ од 60.000 илјади денари, преку разделот на СОЗР.

Согласно член 105 став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги средствата за финансирање на радиодифузната дејност, за работењето и развојот на Македонска Радио Телевизија, Јавното претпријатие Македонска радиодифузија и Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги се обезбедуваат од Буџетот во висина од 0,8% до 1% од реализираните вкупни приходи во годината која претходи на фискалната година за која се утврдува износот. Со увид во доставената документација и донесениот буџет за 2022 година и неговите измени и дополнувања, утврдивме дека одобрени се средства во вкупен износ од 1.250.000 илјади денари, што претставува 0,6% од реализираните вкупни приходи во 2021 година и е 0,2% до 0,4% помал од законски утврдениот лимит.

Овластениот државен ревизор во Конечните извештаи за извршените ревизии на Основен буџет за минати години извести дека финансирањето на МИА се врши преку разделот на СОЗР, без законско уредување, со што се намалува транспарентноста на трошењето на средствата од Буџетот. Ваквата состојбата останува непроменета и во 2022 година.

3.2.20 Социјални бенефиции

Расходите за социјални бенефиции се во функција на реализација на социјалната компонента на Буџетот, кои во 2022 година се извршени во износ од 11.625.204 илјади денари и имаат учество од 6,05% во вкупните расходи и одливи. Во однос на 2021 година се извршени во повисок износ за 10,41%.

Структурата на расходите за социјални бенефиции во Основен буџет за 2022 година е прикажана во следниот графикон:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

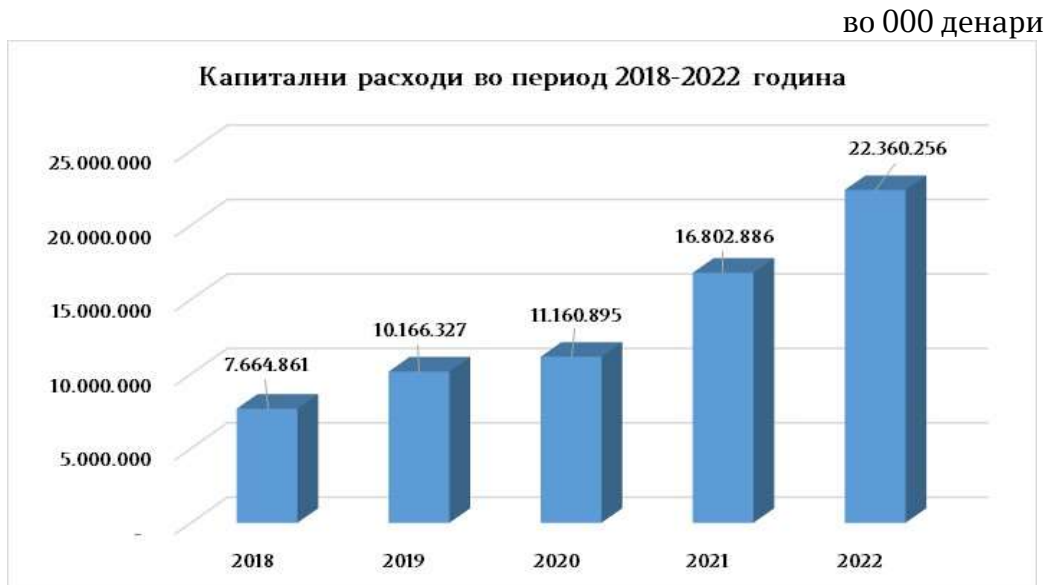
Расходите по основ на социјални бенефиции од Буџетот се трансферираат до Министерството за труд и социјална политика, согласно член 38 и член 39 од Законот за извршување на буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година.

Најзначајно учество имаат средствата за исплата на надоместоци за социјална помош за семејства од 47% и за социјална помош за деца од 34%. Наведените надоместоци се реализирани согласно Програмата за остварување на социјалната заштита за 2022 година⁴⁰, со која поблиску се уредуваат подрачјата на социјална заштита, потребите на населението од социјална помош и заштита, социјалната превенција и средствата за остварувањето на социјалната заштита и се предвидува подобрување и развој на услугите и мерките од социјална заштита, согласно потребите на граѓаните, како и Програмата за развој на дејноста за заштитата на децата за 2022 година⁴¹, која е во функција на спроведување и унапредување на системот на заштитата на децата.

3.2.21 Капитални расходи

Капитални расходи во основниот буџет за 2022 година се реализирани во износ од 22.360.256 илјади денари, што претставува 11,64% од вкупните расходи на Основен буџет.

Кај капиталните расходи за период од 2018 до 2022 година, утврдивме дека имаат значителен тренд на зголемување од година во година, почнувајќи од 2020 година, прикажан на следниот графикон:

Поради наведеното извршивме анализа на структурата на капиталните расходи за последните 3 години, со цел да го утврдиме зголемувањето кај поодделните видови, прикажано на следниот графикон:

⁴⁰ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 293/21, 291/22 и 211/22

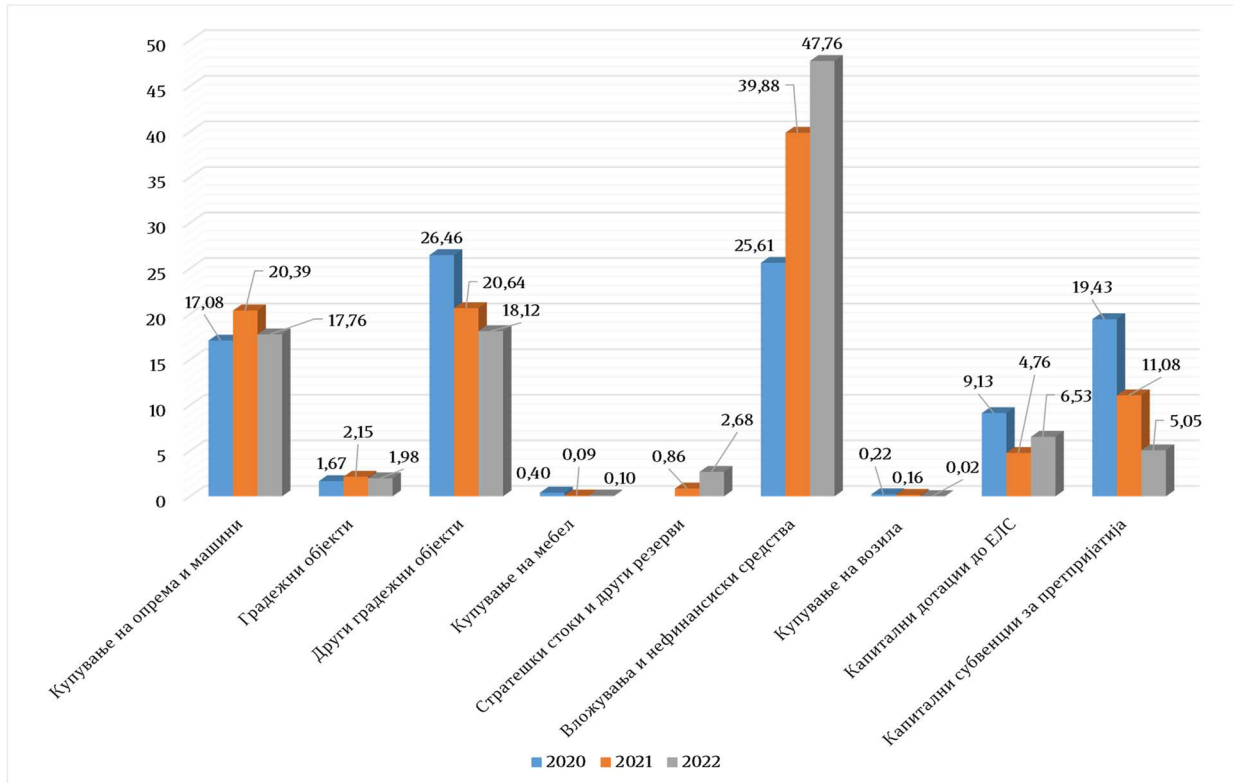
⁴¹ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 293/21

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Утврдивме дека во 2021 и 2022 година значајно зголемување има кај Вложувањата и нефинансиските средства, кои во најголем дел се реализираат преку разделот на Владата, потпрограма П1 - Мерки за справување со КОВИД-19 кризата и другите антикризни мерки, кои во 2022 година изнесуваат 10.678.725 илјади денари, за кои утврдивме:

- над 69% од исплатените средства се по основ на Одлуки од Владата, кои во најголем дел се за АД Електрани на Северна Македонија за справување со кризната состојба во снабдувањето со електрична енергија (6.449.000 илјади денари), дел се за АД Водостопанство за сервисирање на обврските за електрична енергија, како и дел за неповратна финансиска помош за справување со влошената финансиска состојба на АД за поштенски сообраќај “Пошта на Северна Македонија”.
- Истакнуваме дека иако во дел од донесените Одлуки на Владата за износ од 469.000 илјади денари, исплата кон ЕСМ е предвидено да се изврши како расходи за трансфери (ставка разни трансфери), истите, преку разделот на Влада се исплатени како капитални расходи,
- над 17% се расходи за плаќање по гаранции на надворешен долг на „ЈП за државни патишта“ (79%) за Проект за изградба на автопат делница Миладиновци-Штип и Проект за изградба на автопат делница Кичево-Охрид, за „Железници на РСМ Транспорт“ АД Скопје (17%) за Проект за набавка на нови влечни средства и (4%) за Проект за реформи во железницата и
- околу 6% се однесуваат за депозити односно за зголемување на почетниот капитал на Развојна банка на Северна Македонија АД Скопје и
- 8% за други капитални вложувања.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Истакнуваме дека со годишната програма на Државниот завод за ревизија за 2022 година извршена е ревизија на успешност на тема: “Подготвеноста на енергетскиот систем да се справи со енергетска криза” кај АД ЕСМ, со која е утврдено дека дел од средствата се искористени за подмирување на расходи од редовното работење на АД ЕСМ Скопје (доспеани обврски, кредити). Исто така не се доставувани редовни месечни извештаи до Владата и МФ за начинот на трошење на средствата, иако е обврската предвидена во Одлуките од Владата, што има влијание врз контролата за наменското трошење на средствата.

- Основот за доделување на средствата од програмата П1 кај дел од одлуките не соодветствува со основната цел на дадената финансиска поддршка за помош поради енергетската криза односно 41% од средствата во вкупен износ од 7.007.000 илјади денари се исплатени како капитални расходи, иако истите претставуваат трошоци за обезбедување на дополнителни количини на електрична енергија, набавка на основни ресурси за производство на електрична енергија за регулирање на заостанати долгови, плаќања на кредити, за исплати на плати и други трошоци.

Ревизијата укажува дека капиталните расходи се расходи наменети за зголемување на постојаните средства, трајните добра како патишта, училишта, болници, водоводи, студентски домови, спортски објекти, опрема во здравството, хардвер, софтвер, со кои се создаваат подобри услови за граѓаните и придонесуваат за развој на економијата, поради што потребно е основот за доделување на средствата од програмите на Влада да кореспондира со наведените намени.

3.2.22 Средства од раздел Министерство за финансии – Функции на државата

Начинот на користење на средствата од разделот на Министерство за финансии – Функции на државата се уредува во Законот за извршување на Буџетот за секоја тековна година. Исплатата се врши врз основа на Одлуки на Владата, без одобрување на финансиски план. Во случај кога Владата одобрува средства од овој раздел на друг буџетски корисник, средствата се одобруваат со финансиски план (право на трошење) во разделот на буџетскиот корисник.

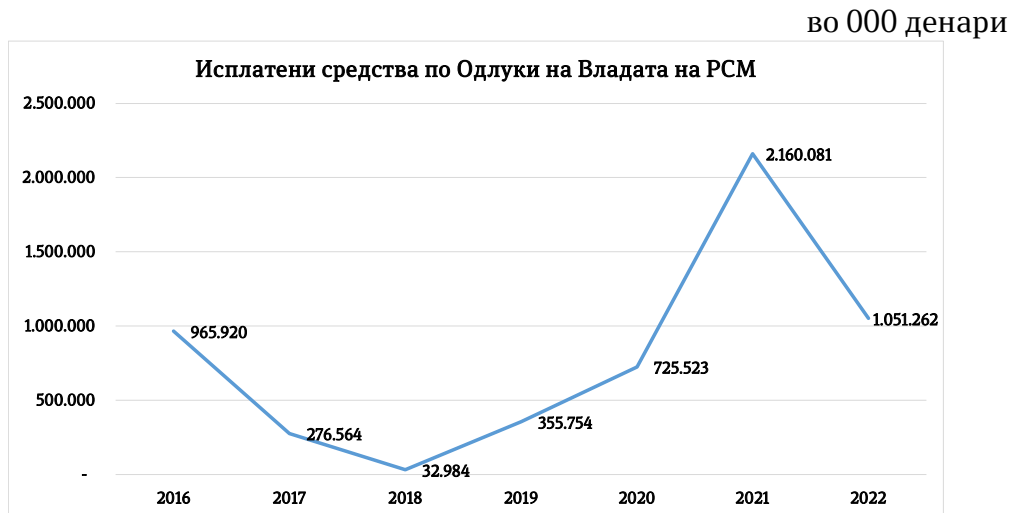
Во 2022 година, Владата врз основа на одлуки одобрила средства во вкупен износ од 1.059.640 илјади денари, од кои исплатени се 1.051.262 илјади денари. Во однос на 2021 година овие исплати бележат значително намалување од 49%. Најголем дел од овие средства, 59% се исплатени на Развојна банка на Република Северна Македонија за зголемување на капиталот во износ од 620.000 илјади денари. Останатите средства по овој основ, во 2022 година се исплатени на:

- Единици за локална самоуправа за надомест на штета исплатен од резервите на Буџетот, во износ од 260.597 илјади денари,
- Државна изборна комисија за спроведени изборни дејствија поврзани со локалните избори во 2021 година за избор на градоначалник на Општина Маврово и Ростуше и градоначалник на Општина Центар Жупа, во износ од 71.024 илјади денари,

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- Борис Трајковски ДООЕЛ за зголемување на основната главнина во износ од 60.000 илјади денари,
- Министерство за финансии за склучување на договор за ангажирање на меѓународно адвокатско друштво за застапување на Министерство за финансии во арбитражна постапка, во износ од 16.980 илјади денари,
- ТД Нафтовод ДООЕЛ за зголемување на основната главнина во износ од 8.700 илјади денари,
- Европскиот суд за човекови права по основ на донесени пресуди во износ од 7.761 илјади денари,
- Министерство за надворешни работи за доделување на помош со цел ублажување на последиците од воениот конфликт во Украина, во износ од 6.200 илјади денари.

Трендот на движење на исплатените средства по Одлуки на Владата, во период од 2016 до 2022 година е прикажан на следниот графикон:

Утврдиме дека од разделот МФ – Функции на државата директно на сметките на одделни корисници исплатени се средства во износ од 957.058 илјади денари или 91%, додека 94.204 илјади денари односно 9% се одобрени како финансиски план (право на трошење) во раздел на буџетски корисник.

Во завршната сметка за Буџетот овие исплати не се прикажуваат како трошоци на буџетски корисник, туку како расходи во целост на разделот МФ - Функции на државата, што влијае на транспарентноста на трошењето на средствата по буџетски корисник.

Областениот државен ревизор во извештаите од извршените ревизии во минати години, во континуитет известува за потребата од законското решение на користењето на средствата од разделот МФ-Функции на државата како финансиски план (право на трошење) со кој се овозможува одобрување и исплаќање на средства за намени кои можат да бидат планирани во фазата на изготвување на Буџетот, во рамки на буџетите на одделните буџетски корисници.

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Основна цел при подготвувањето и извршувањето на Буџетот согласно член 3 од Законот за буџетите е транспарентност на сите фази на Буџетот. Ревизијата не дава препорака поради тоа што во МФ во тек е постапка на воспоставување интегриран информациски систем за управување со јавните финансии со повеќе модули, кој ќе отпочне со примена од 01 јануари 2025 година, со кој се очекува да се надминат наведените состојби.

3.2.22.1. Владини програми во Основен Буџет на РСМ за 2022 година

Владините програми и потпрограми ги рефлектираат активностите на Владата кои се реализираат од буџетските корисници на централната власт.

Средствата за финансирање на владините програми се обезбедуваат од основниот буџет, од донации и од заеми. Овие средства се вклучени во буџетот на секој буџетски корисник одделно.

Во Основниот буџет за 2022 година, владините програми се проектирани во вкупен износ од 54.901.418 илјади денари, што претставува 28,03% од вкупниот основен буџет. Во споредба со планираните владини програми за претходната година, средствата се зголемени за 22,92%.

Со извршената анализа на податоците од трезорската евиденција, утврдивме дека над 99% од средствата односно 53.994.640 илјади денари, се реализирани во еднаесет институции, прикажано во табелата подолу:

000 денари

Реден број	Назив на институција/буџетски раздел	Износ	Програми по кои се користени средствата
1	Министерство за образование и наука	18.060.471	A2,K2,MA,TA,TD,TE,TG,TK,TJ,TE,TB
2	Влада на Република Македонија	17.322.403	D5, D7, D9, П1, C5
3	Министерство за труд и социјална политика	6.457.675	B5,BA,K2,ME,B1,BA
4	Министерство за финансии - функции на државата	3.649.760	A0, ME, MB, П1
5	Министерство за одбрана	3.501.766	A2, BA
	Министерство за транспорт и врски	1.238.425	ДА
7	Дирекција за технолошки и индустриски развојни зони	1.421.651	D6, ДВ
8	Агенција за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој	285.564	K2,MD
9	Министерство за информатичко општество и администрација	1.077.295	K6,HA,H1
10	Биро за регионален развој	573.225	ME,OA
11	Финансирање на дејности од областа на културата	406.405	A2,K3
	ВКУПНО:	53.994.640	

Одделното учеството на поединечните Владини програми во вкупниот износ на реализација е прикажано во следниот графикон:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Истакнуваме дека во структурата на Владините програми најголемо учество имаат средствата за програма А-Децентрализација како и П1 програмата, додека развојните владини потпрограми, кои се составен дел на развојниот дел на буџетот се проектирани во вкупен износ 7.611.551 илјади денари и истите учествуваат само со 13,86% во вкупно проектираните расходи за Владини програми.

Со извршената споредба на владини програми за 2021 и 2022 година утврдивме дека со Буџетот за 2022 година предвидена е нова потпрограма 2М-Инвестиции во патна инфраструктура во рамки на програмата М-Интеграција во ЕУ. Преку ова програма во Буџетот за 2022 година планирани се средства за спроведување на неколку инфраструктурни проекти кои се во фаза на реализација.

Со примена на аналитички постапки ревизијата констатира дека најголемо учество имаат следните владини програми:

- Програма А - Децентрализација, за која предвидени се најголем дел од вкупните планирани средства односно 43% во износ од 23.442.534 илјади денари. Средствата предвидени во Потпрограмата А0-Децентрализација се реализираат преку разделот на Министерството за финансии - функции на државата, со дотации од ДДВ до ЕЛС. Потпрограмата А2 - Пренесувањето на надлежноста на ЕЛС се врши преку неколку ресорни министерства со блок дотации до општините и
- Програма П1-Мерки за справување со Ковид-19 кризата и други антикризни мерки, која во 2022 година опфаќа 28% од владините програми и е во износ од 15.274.836 илјади денари. Средствата од оваа потпрограма се реализираат преку раздел Министерството за финансии - функции на државата и преку разделот на

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Владата, врз основа на Одлуки донесени од Владата за справување со кризата Ковид-19 и други антикризни мерки.

Ревизијата смета дека во насока на транспарентно планирање и реализација на буџетот на државата потребно е да се преиспита ваквиот начин на „буџетирање“ и планирањето и реализацијата на овие средства да се врши во буџетите на одделните институции согласно законските надлежности кои ги врши секоја одделно.

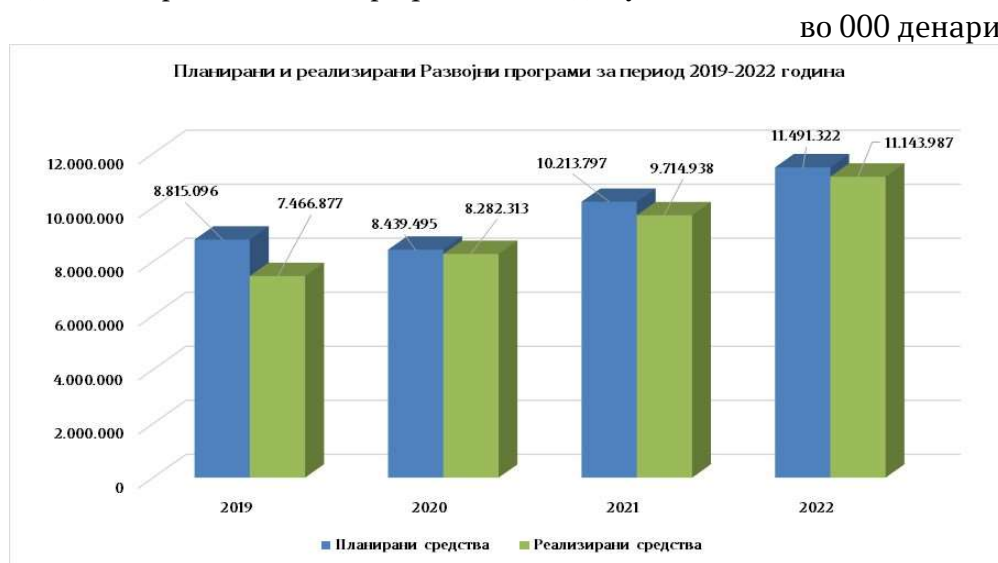
3.2.22.2. Развојни потпрограми во Основен буџет за 2022 година

Развојните потпрограми ја преставуваат развојната компонента на буџетот на државата со која се финансираат капиталните проекти во државата. Средствата за финансирање се обезбедени од сметката на основниот буџет, сметката на донации, заеми и од самофинансирачки активности.

Владините развојни потпрограми во Основен буџет се проектирани во вкупен износ од 7.611.551 илјади денари и претставуваат 66% од вкупните развојни потпрограми. Буџетските развојни потпрограми во Основен буџет се планирани во износ од 3.879.771 илјади денари и истите учествуваат со 34% во вкупните развојни потпрограми.

Развојните потпрограми во најголем дел се реализираат, преку капиталните расходи од буџетот, за финансиска поддршка на руралниот развој, инвестициски вложувања по проекти за водоснабдување, одведување на отпадни води, гасификација, капитални инвестиции за подобрување на здравствениот, образовниот и социјалниот систем, земјоделството, спортот, руралниот развој, инвестирања во правосудството, јавниот ред и безбедност, одбраната како и за изградба и реконструкција на згради на државни органи, објекти и инфраструктура, проект за превод на книги од реномирани автори.

Планираните и реализираните средства за развојните програми, за периодот од 2019 до 2022 година се прикажани на графиконот подолу.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Утврдивме дека освен во 2020 година, кога имаше незначително намалување во однос на претходните години, издвоените средства за развојните програми во континуитет се зголемуваат.

Имајќи предвид дека развојните потпрограми се наменети за развој на нови технологии, подобрување на инфраструктурата, телекомуникациските системи, изградба и реновирање на згради, патишта, набавка на софтверски решенија останува потребата од нивно зголемување во секој нареден буџет на државата.

3.3. Трезорска сметка и евиденција

Во конечните извештаи за извршените ревизии на Основен буџет од минати години, овластениот државен ревизор во континуитет известува за начинот на функционирање на трезорската сметка. Со анализа на податоците од информацискиот систем, констатиравме дека и во текот на 2022 година трезорската сметка продолжува да функционира преку две бази на податоци, од кои се користат податоци за:

- буџетското сметководство на Основен буџет, преку апликативен софтвер за сметководствена евиденција на приходите и расходите, побарувањата и обврските, од кој се изработува интегриран заклучен лист и финансиските извештаи на Основен буџет и
- изработка на завршната сметка на Централен буџет.

Со споредба на податоците искажани во буџетското сметководство и податоците од информацискиот систем констатиравме отстапувања кај одделни расходни и приходни ставки, кои произлегуваат од поврат на погрешно или повеќе уплатени средства во Основен буџет како и од извршени прекнижувања помеѓу одделни ставки. Воспоставените контроли на информацискиот систем ги покриваат ризиците во функционирањето и управувањето на трезорската сметка во однос на целосноста и точноста во евидентирањето на приходите и другите приливи и расходите и другите одливи на средства во Основен буџет на РСМ.

4. Заклучок

Со опфатот и доказите кои се обезбедени по пат на спроведување ревизорски техники и методологија, добивме разумно уверување да го изразиме следниот заклучок:

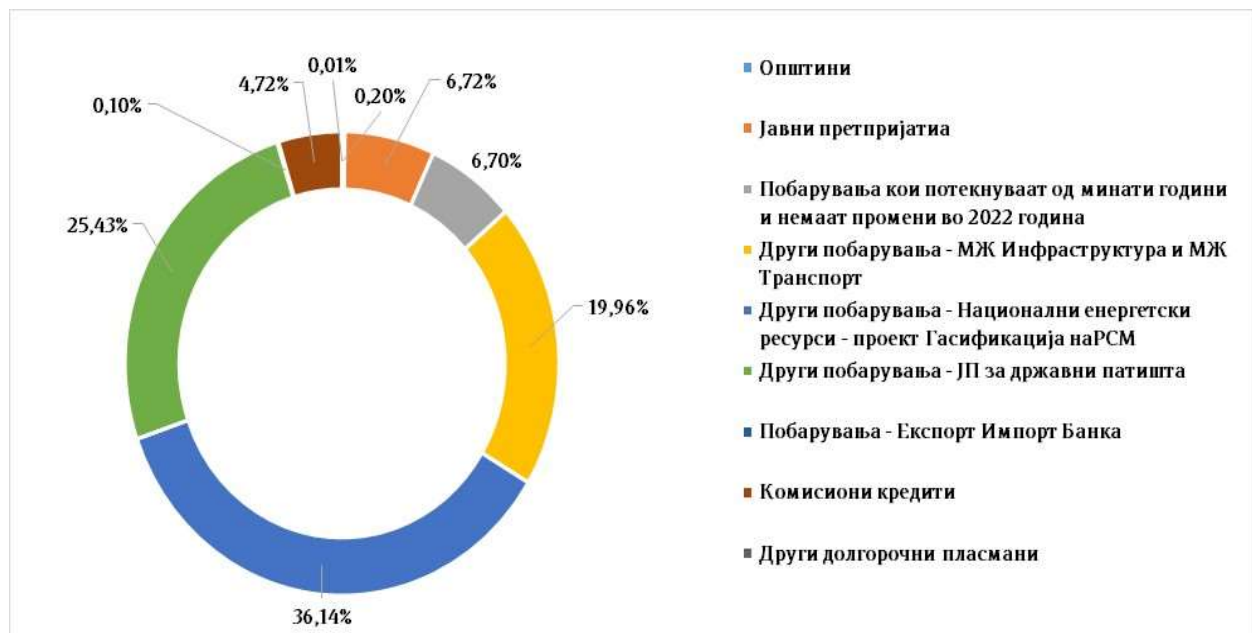
Врз основа на извршената ревизија утврдивме дека освен за ефектите на прашањата изнесени во точка 3.1., постапката на подготовка и донесување на Буџетот на РСМ се спроведува во согласност со законската регулатива. Во делот на планирањето и остварувањето на приходите и другите приливи и планирањето и извршувањето на расходите и другите одливи, освен за ефектите изнесени во точка 3.2., состојбите се во согласност со износите и намената утврдена во одобрените буџети на одделните буџетски корисници. Воспоставените контроли во трезорската сметка овозможуваат спречување или откривање на грешки на ИТ системите и евиденцијата на трезорската сметка.

5. Нагласување на прашања од неизвесност

5.1. Побарувања за дадени краткорочни кредити и позајмици, краткорочни и долгорочни пласмани и други побарувања

Овластениот државен ревизор во извештаите од минати години во континуитет известува за состојбата на искажаните побарувања по основ на платени краткорочни кредити, пласмани, позајмици на трговски друштва, јавни претпријатија, буџетски корисници и на ЕЛС од страна на државата, основот за нивното настанување, како и причините за нивната отежната наплата, кои на ден 31.12.2022 година изнесуваат 18.568.757 илјади денари. Голем дел од овие побарувања се однесуваат на пренесени салда од минати години, а во текот на 2022 година во однос на 2021 година, зголемени се за 23% од кои најголем дел се по основ на побарувања кон АД НЕР, ЈПДП, МЖ Инфраструктура и МЖ Транспорт за државни гаранции за земени заеми и кредити. Во 2022 година МФ се стекнува со побарувања кон ЈП Колекторски систем Скопје, поради платени обврски кон странски кредитор од страна на МФ и согласно Закон⁴² започната е постапка за претворање на побарувањата на државата по овој основ во траен влог во јавното претпријатие.

Учеството на поодделните побарувања во вкупните побарувања искажани во финансиските извештаи на Основен буџет на РСМ за 2022 година, е прикажано на следниот графикон:

Најголемо учество од над 81% имаат побарувањата по основ на дадени државни гаранции за земени заеми на јавните претпријатија и акционерски друштва.

⁴² Закон за претворање на побарувањата на РСМ по основ на платени обврски кон странски кредитор во траен влог во ЈП Колекторски систем „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 274/22

Во текот на 2022 година зголемени се побарувањата за износ од 3.926.082 илјади денари или околу 64 милиони евра, за исплатените средства од страна на МФ по основ на државни гаранции за земените заеми и тоа од:

- АД Национални енергетски ресурси кои се по основ на Договор за заем од 2015 година, наменет за финансирање на проектот “Гасификација на Република Македонија – фаза 1 – делница Штип – Неготино – Битола и делница Скопје – Тетово - Гостивар“. Во 2022 година МФ во име на должникот има извршено плаќање кон Дојче Банка во вкупен износ од 1.613.263 илјади денари и тоа по основ на главница 1.532.825 илјади денари, камата од 69.767 илјади денари и провизија и други кредитни трошоци во износ 10.671 илјади денари, како и извршено е пребивање во износ од 125 илјади денари. На ден 31.12.2022 година по овој основ, искажани се побарувања во вкупен износ од 6.711.822 илјади денари (36,14%).

Истакнуваме дека на ден 20.03.2023 година, по доставено барање од должникот АД НЕР за репрограмирање на доспеаните обврски, склучен е Договор за регулирање на долг под бр.11-4526/1 на 20.03.2023 год. меѓу АД НОМАГАС (поранешен АД НЕР) и МФ во износ од 1.613.263 денари со рок на враќање на долгот во период од 10 години и грејс период од 2 години. Од страна на должникот АД НЕР доставено е Решение од Централен регистар дека на 14.12.2022 година извршено е спојување на АД НЕР Скопје и АД ГА-МА Скопје во нов субјект АД НОМАГАС кој ги презема обврските кон МФ од должникот АД НЕР Скопје,

- ЈП за државни патишта по основ на склучени два Договори за обезбедување на државна гаранција за изградба на автопати, во 2014 година во вкупен износ од 4.723.244 илјади денари (25,43%). Во текот на 2022 година МФ во име на должникот ЈП за државни патишта има извршено плаќање кон Експорт Импорт банка – Кина по основ главница, камата и провизија средства во износ од 1.477.565 илјади денари,
- МЖ Инфраструктура и МЖ Транспорт во висина од 3.707.752 илјади денари (19,96%) кои се однесуваат на искажани побарувања за издадени гаранции во минати години за склучени договори за реализација на проекти од инфраструктурата. Во текот на 2022 година овие побарувања се зголемени за 776.461 илјади денари, за извршено плаќање на дел од долгот по основ на главнина, камата и провизии од страна на МФ кон МБОР и ЕБРД за проекти во железничката инфраструктура. Во текот на 2022 година побарувањата се намалени за износ од 86.237 илјади денари по налози за задршка од ДДВ за проектите во железничка инфраструктура.

Дел од побарувањата во износ од 1.133.806 илјади денари, кои опфаќаат 6,11% од вкупните побарувања, се однесуваат на побарувања кои потекнуваат од минати години и не е извршена наплата на средства по овој основ и во 2022 година. Овие побарувања се пријавени во стечајните маса на правните субјекти на кои се исплатени средствата.

Согласно закон⁴³ од 1993 година, уредено е прашањето за правното наследство на Република Северна Македонија за членство во меѓународни организации⁴⁴. По основ на вложувања на средства за исполнување на обврските на државата за акциите од акционерскиот капитал на наведените институции како долгорочни пласмани, заклучно со 31.12.2022 година трансферирани се вкупно 2.553.130 илјади денари, од кои во текот на 2022 година трансферирани се средства во износ од 23.958 илјади денари на Меѓународната банка за обнова и развој и на Меѓународната финансиска корпорација во износ од 34.835 илјади денари за зголемување на капиталот со запишување на дополнителни акции од страна на државата.

Исто така не е променета состојбата и во однос на побарувањата кон Македонска банка за поддршка на развојот во износ од 771.556 илјади денари по основ на склучени договори со МФ за користење на кредити за мали бизниси - самовработување, кои се пласирани во периодот 2007-2009 година.

Имајќи во предвид дека поголем дел од погоре наведените побарувања потекнуваат од минати години, почнувајќи од 1998 година, истакнуваме дека МФ се соочува со отежната наплата на истите, што влијае на процесот на планирање на буџетот на државата и обезбедување на средства во Буџетот по други основи (задолжување).

Ревизијата е на мислење дека потребно е раководните органи на МФ во соработка со надлежните органи и правните лица/банките кои ги имаат пласирано средствата, да преземат активности во насока на анализа и проверка на статусот на субјектите, корисници на средствата кои имаат обврска за враќање на погоре наведените средства, со цел утврдување на фактичката состојба на побарувањата за кои постои реална можност за наплата. По извршената анализа и добиените податоци, потребно е да се продолжи со мерките за наплата на побарувањата, имајќи ги во предвид роковите на доспеаност и можност за нивна наплата.

5.2. Финансирање на буџетскиот дефицит

Задолжувањето е постапка за создавање на финансиска обврска со склучување на договор за заем, издавање на ДХВ и обврски по активирани државни гаранции, уредена во Законот за буџетите. Критериумите, начинот, условите, ограничувањата и постапката за задолжување се утврдуваат согласно Законот за јавен долг, во кој е уредена постапката за задолжување со склучување на договор за заем, постапката за

⁴³ Закон за правното наследство на Република Македонија на членството во Меѓународната банка за обнова и развој, Меѓународната финансиска корпорација, Меѓународното здружение за развој и мултилатералната агенција за гарантирање на инвестициите и за ефектуирање на членството на Република Македонија во Европската банка за обнова и развој („Службен весник на Република Македонија“ број 23/93 година)

⁴⁴ Меѓународна банка за обнова и развој (Светска банка), Меѓународната финансиска корпорација, Меѓународното здружение за развој и Мултилатералната агенција за гарантирање на инвестициите и за ефектуирање на членството на РСМ во Европска банка за обнова и развој

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

задолжување со издавање на ДХВ, задолжување со издавање на хартии од вредност од општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и постапката за долг со државна гаранција.

Во Законот за јавен долг е уредно дека за извршување на буџетот, МФ во име на Република Северна Македонија, може да се задолжи до максимален износ потребен за финансирање на буџетски дефицит и рефинансирање на обврските од државен долг за тековната и наредните две фискални години, утврдени во буџетот и Фискалната стратегија.

Државниот долг е збир на финансиски обврски создадени со задолжување на државата, јавните установи основани од државата и општините, не вклучувајќи го долгот на јавните претпријатија и трговските друштва кои се во целосна или во доминантна сопственост на државата, општините и на Народната банка. Државниот долг се создава и користи за: финансирање на проекти и инвестиции, поддршка на платниот биланс на земјата, поддршка на девизните резерви, поттикнување на развојот на финансиските пазари, финансирање на буџетскиот дефицит, привремено финансирање на ликвидноста поврзана со готовински текови, рефинансирање на обврските кои произлегуваат од државниот долг, вклучително и предвремена отплата на долг пред датумот на доспевање и/или предвремен откуп на должнички хартии од вредност издадени од државата, препозајмување (он-лендинг) на носителите на јавен долг, финансирање на преземени обврски од страна на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, плаќање по основа на издадени државни гаранции и заштита или отстранување на ефектите предизвикани од природни непогоди и од еколошки катастрофи.

Од податоците на МФ утврдивме дека јавниот долг на 31.12.2022 година изнесува 7.702,9 милиони евра додека на 31.12.2021 година е во износ од 7.135,3 милиони евра, што укажува на зголемување во апсолутен износ од 567,6 милиони евра односно од 8%. И покрај зголемувањето на јавниот долг како апсолутен износ, состојбата на јавниот долг во однос на БДП на 31.12.2022 година изнесува 57,1% и е за 3,9% помал во однос на 2021 година, во услови кога БДП во 2022 година е за 10% поголем во однос на претходната година.

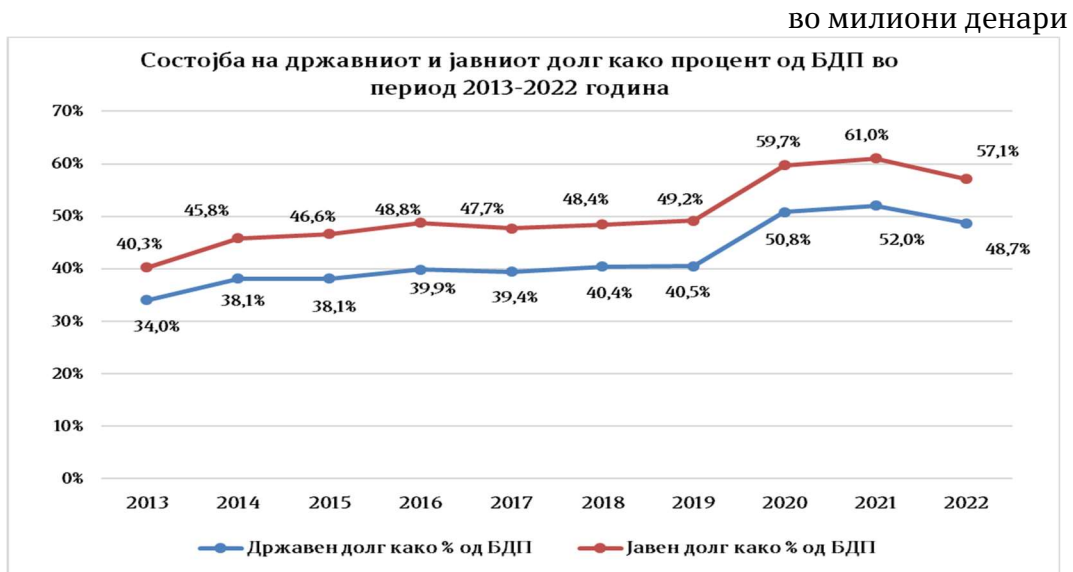
Состојбата на државниот долг на 31.12.2022 година изнесува 6.581 милиони евра и наспроти состојбата на државниот долг минатата година која беше во износ од 6.080 милиони евра зголемена е во износ од 501 милиони евра. Констатиравме дека состојбата на државниот долг на 31.12.2022 година изнесува 48,7% од БДП додека во 2021 година кога изнесуваше 52% од БДП.

Трендот на учеството на државниот и јавниот долг во БДП за период 2013-2021 година е прикажано на следниот графикон:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Извор: Министерство за финансии

Евидентно, јавниот долг и државниот долг во периодот 2013-2021 имаат континуиран тренд на зголемување како процент од БДП, кои значително се зголемени во 2020 и 2021 година под влијание на функционирање на економијата во пандемирски услови, но во 2022 година бележат пад во однос на претходните две години. Учеството на јавниот и државниот долг во БДП во 2022 година сеуште се на повисоко ниво во однос на годините пред здравствено-економската криза.

5.3. Задолжување во земјата и во странство

5.3.1. Долгорочно задолжување

По основ на долгорочно задолжување во земјата и во странство во Основниот буџет на 31.12.2022 година евидентирани се обврски во износ од 366.335.020 илјади денари и тоа по следните основи:

- 242.780.944 илјади денари, обврски кон странски кредитори;
- 118.213.940 илјади денари, од издадени долгорочни хартии од вредност - државни обврзници,
- 2.265.476 илјади денари, од обврзници за денационализација и
- 3.074.660 илјади денари од задолжување со краткорочен кредит кај домашна банка, кој во сметководствената евиденција е евидентиран како долгорочен кредит.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

5.3.1.1. Надворешно задолжување

Во 2022 година, по основ на донесени закони и склучени договори за задолжување од странски кредитори во претходен и тековен период, како и ново задолжување преку издавање регистрирани хартии од вредност на меѓународен пазар на капитал, евидентирани се обврски по повлечени средства во износ 26.778.750 илјади денари (без пресметани курсни разлики), што е за околу 50% помал износ на повлечени средства во однос на 2021 година, кога беше издадена еврообврзница на меѓународниот пазар на капитал.

Во 2022 година сервисирани односно исплатени се обврски кон странски кредитори во износ од 5.634.059 илјади денари.

Од вкупниот износ на повлечени средства од надворешно задолжување, 15.373.750 илјади денари односно 57% се однесуваат на ново задолжување по основ на хартии од вредност на меѓународниот пазар на капитал во форма на регистрирани хартии од вредност согласно германското право во 2022 година.

Обврските за повлечени средства во 2022 година, по основ на надворешно задолжување по одделни проекти, се прикажани во следната табела:

Обврски за повлечени средства во текот на 2022 година, по основ на долгорочно задолжување		
ПРОЕКТ	000 денари	000 евра
Проект за подобрување на железничка пруга на Коридор 10	29.786	483
Проект за рехабилитација на железничка пруга делница Куманово-Белјаковци	648.271	10.527
Проект за подобрување на општински услуги 2	310.865	5.045
Унапредување на социјалните услуги во Македонија	349.450	5.676
Проект за олеснување на трговија и транспорт во Западен Балкан	18.141	294
Проект за поврзување на локални патишта	533.026	8.654
Проект за администрирање на социјалното	50.495	821
Проект за итно справување со Ковид-19 во Северна Македонија (ИБРД)	1.189.926	19.306
Проект за унапредување на основното образование	240.937	3.908
Проект за енергетска ефикасност во јавниот сектор	48.735	793
Проект за модернизација на земјоделството	279.045	4.523
Железнички Коридор 8 - фаза 2	862.245	14.000
Проект за енергетски ефикасна рехабилитација на студентските домови во РСМ	36.409	590
Проект за поврзување на локалните патишта - дополнително финансирање	5.688	93
Проект за водоснабдување и одведување на отпадни води 13 транша	184.985	3.000
Кредитна линија за претпазливост и ликвидност	6.616.338	107.140
Должнички хартии од вредност - НСВ	15.373.750	250.000
ВКУПНО	26.778.092	434.853

5.3.1.2. Домашно задолжување

Во структурата на долгорочно задолжување во земјата, влегуваат обврските по основ на издадени долгорочни хартии од вредност - државни обврзници и обврзници за денационализација. Во рамки на обврската за долгорочно задолжување искажана е и обврската за задолжување со краткорочен кредит кај домашна банка во износ од 3.074.660 илјади денари, која претставува краткорочна обврска.

Во текот на 2022 година државата има издадено вкупно 20 државни обврзници, од кои една е со рочност од 3 години, а деветнаесет се со рочност од 15 години. Новосоздадените обврски по основ на издадени државни обврзници во 2022 година изнесуваат 10.010.760 илјади денари, што е за 55% помало задолжување по наведениот основ во однос на 2021 година.

По основ на издадени државни обврзници во минати години, исплатени се доспеани обврски во износ од 5.095.020 илјади денари.

Со Законот за изменување на Законот за издавање на обврзници на Република Северна Македонија за денационализација, донесен во 2022 година, бројот на години во кои ќе се издаваат обврзници за денационализација повторно е зголемен за две години, со што рокот за издавање на истите се пролонгира до 2023 година.

По основ на издадените обврзници за денационализација во минати години, во 2022 година исплатени се средства во износ од 430.197 илјади денари.

5.3.2. Краткорочни обврски по основ на хартии од вредност

Во Основниот буџет на 31.12.2022 година обврските за краткорочно задолжување во земјата изнесуваат 35.107.860 илјади денари.

Во текот на 2022 година, по основ на издадени краткорочни хартии од вредност – државни записи евидентирана е вкупна обврска во износ од 35.207.860 (главнина во износ од износ од 34.560.138 илјади денари, камата во износ од 647.722 илјади денари). За наведениот износ издадени се 25 државни записи, од кои еден со рочност од 3 месеци и дваесет и четири со рочност од 12 месеци, што укажува на продолжување на политиката за издавање на државни хартии од вредност со подолги рочности.

По достасани државни записи, исплатена е обврска во износ од 33.110.730 илјади денари, за издадени државни записи во 2021 година.

5.3.3. Задолжување на субјекти од јавен сектор, динамика на реализација на проектите, искористеност на кредитите и заемите, платени и создадени трошоци

Со цел да утврди дали јавните инвестиции кои се финансираат со средства од заеми се реализираат на ефикасен и економичен начин, Државниот завод за ревизија согласно Годишната програма за работа за 2021 година, изврши ревизија на успешност на тема „Задолжување на субјектите од јавниот сектор, степен на искористеност на кредитите и заемите и платени и створени трошоци“. Во Конечниот извештај за извршената ревизија, констатирани се состојби кои предизвикуваат застој и бавна динамика на реализација на стратешките инфраструктурни проекти, зголемени трошоци за проектите преку повисока цена на чинење на изградбата и зголемени трошоци по заемите, поради што реализацијата на јавните инвестиции кои се финансираат со заеми во целост не е спроведена на ефикасен и економичен начин. Во насока на надминување на утврдените состојби, дадени се препораки до надлежните институции.

Имајќи ја предвид значајноста на ефикасната реализација на проектите кои се финансираат со средства од заеми, расходите кои се создаваат за реализацијата на истите, како и нивното влијание врз остварување на инвестиционите цели во идни периоди, врз основа на доставената евиденција од страна на МФ, ги обелоденуваме податоците за износот на заеми и грантови од меѓународни финансиски институции и билатерални кредитори, износот на повлечени средства/ искористеност на истите заклучно со 31.03.2023 година, трошоците за провизија на неповлечени средства, како и динамиката на реализација на тековните проекти, прикажани подолу во следната табела:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

во 000 денари

Преглед на задолжување со заеми/грантови, вкупно повлечени и неповлечени средства и трошоци за провизија на неповлечени средства за тековни проекти, по надлежни институции, со состојба 31.03.2023 година							
Надлежна институција за реализација на проектот	Вкупен износ на заеми / инвестициски грантови	Износ на повлечени средства	Износ на неповлечени средства	% на повлечени средства	% на неповлечени средства	Трошоци за провизија на неповлечени средства	Динамика на реализација, согласно периодот на задолжување со заем/грант
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	4.620.956	1.580.515	3.040.441	34%	66%	25.955	3 проекти од 2016, 2021 и 2023 година со редовна динамика на реализација
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ	12.442.956	6.911.455	5.531.501	56%	44%	26.566	2 проекти од 2009-2022 година со редовна динамика на реализација; 2 проекти од 2010 и 2019 година со бавна динамика на реализација
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ	7.958.655	0	3.084.750	0%	39%	0	1 проект од 2022 година со бавна динамика на реализација 1 проект од 2023 година со редовна динамика на реализација
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО	1.661.906	832.883	829.024	50%	50%	0	1 проект од 2015 година, кој бележи голема забавена динамика на реализација (застој)
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	8.174.588	6.775.252	1.399.335	83%	17%	22.691	3 проекти од 2018 и 2020 година со редовна динамика на реализација
МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА - УПРАВА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА САНКЦИИ	3.084.750	1.295.595	1.789.155	42%	58%	0	1 проект од 2010 година, кој бележи голема забавена динамика на реализација (застој)
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО	8.020.350	287.670	7.485.900	4%	93%	29.443	1 проект од 2019 година со бавна динамика на реализација; 1 проект од 2021/2022 година со редовна динамика
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА	11.060.992	8.651.008	2.409.984	78%	22%	11.903	3 проекти од 2011/2022 и 2021 година со редовна динамика на реализација; 1 проект од 2019 година со бавна динамика на реализација
ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - ЈПДП	79.471.670	10.819.497	41.342.864	14%	52%	615.676	6 проекти од 2014-2022 година со бавна динамика на реализација; 1 проект од 2014/2019 година со голема забавена динамика (застој)
ЈП ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА-ЈРСМ Скопје	17.123.992	4.811.798	12.312.194	28%	72%	461.852	3 проекти од 2010-2018 година со бавна динамика на реализација
АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - ЕСМ	8.040.151	1.025.284	5.862.530	13%	73%	56.711	2 проекти од 2019 и 2023 година со редовна динамика на реализација; 2 со бавна динамика на реализација; 1 проект во тек на евалуација на понуди
АД МЕПСО	4.565.430	2.456.868	2.108.562	54%	46%	126.008	2 проекти од 2013 и 2015 година со бавна динамика на реализација
АД НОМАГАС Скопје	13.537.364	5.552.550	7.984.814	41%	59%	240.547	2 проекти од 2015 и 2021 година со бавна динамика на реализација
М-НАВ АД Скопје	602.760	0	602.760	0%	100%	1.546	1 проект од 2022 година со бавна динамика на реализација
ГРАД СКОПЈЕ	4.318.650	0	4.318.650	0%	100%	0	1 проект од 2021 година со голема забавена динамика (застој)
ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА Скопје	7.773.570	0	7.773.570	0%	100%	0	1 проект од 2019/2023 година со бавна динамика на реализација
ВКУПНО	192.458.740	51.000.374	107.876.034			1.618.897	

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор:

Со анализа на доставените податоци, утврдивме дека вкупниот износ на заеми и инвестициски грантови со кои се финансираат тековни проекти, чија реализација е во надлежност на одделните институции изнесува 192.458.740 илјади денари (3.119.519 илјади евра), од кои повлечени се средства во вкупен износ од 51.000.374 илјади денари (826.653 илјади евра), износот на неповлечени средства е 107.876.034 илјади денари (1.748.538 илјади евра), додека трошокот за провизија на неповлечените средства изнесува 1.618.897 илјади денари (26.240 илјади евра). Притоа, најголем дел односно 41% од износот на заемите и грантовите се реализира преку Јавното претпријатие за државни патишта за финансирање на 7 проекти, кои се реализираат со забавена динамика, како и кај поголем број на проекти кои се во надлежност на други институции.

Ревизијата укажува на потребата од унапредување на мониторингот во сите фази на проектниот циклус во насока на добро проектно управување, како и интензивирање на активностите за забрзување на динамиката за реализација на отпочнатите проекти, од кои најголем дел се капитални проекти, што ќе има значајно влијание врз развојот на државата, подобрување на квалитетот на животот на граѓаните, како и рационалното користење на средствата од државниот буџет.

5.4. Евиденција на обврските

5.4.1. Упатство за трезорско работење

Буџетските корисници и единките корисници на централната власт се должни да ги пријавуваат преземените обврски заради нивно евидентирање во единствената база на податоци за преземени обврски во трезорот, согласно член 45 од Законот за буџетите. Евиденцијата е регулирана со Упатство за начинот на трезорско работење за начинот на пријавување на преземените повеќегодишни обврски и преземените обврски за тековната година. По истекот на секоја фискална година, буџетските корисници вршат промена и истите ги пријавуваат за пренесување во наредните години.

Трезорскиот информацискиот систем не располага со податоци за состојбата на пријавените преземени обврски на буџетските корисници на ден 31 декември, по истекот на годината за која се однесуваат, со образложение дека податоците за состојбата на пријавените преземени обврски на буџетските корисници се менува секојдневно, со секоја доставена пријава.

Вака уредениот систем на евидентирање (пријавување и одјавување) на тековните и повеќегодишните обврски од страна на буџетските корисници не овозможува целосни податоци за искажување на обврските во финансиските извештаи.

5.4.2. Електронски систем за пријавување и евиденција на обврските

МФ од мај 2018 година, на својата веб страна на квартална основа објавува збирни извештаи (Извештај за пријавени обврски според вид на расход, Извештај за пријавени обврски по субјекти, Извештај за пријавени обврски по групи на субјекти и Извештај за пријавени обврски според вид на расход), за пријавени обврски од страна на субјектите. Пријавувањето и евидентирањето на преземени, а не доспеани обврски и на доспеани а неплатени обврски, се однесува на органите на државната власт, ЕЛС, установите и институции кои вршат дејности од областа на културата, образованието, здравството, детската, социјалната заштита, како и други дејности од јавен интерес утврден со закон основани од Република Северна Македонија или ЕЛС, а дополнително и на јавните претпријатија, трговските друштва, заводите, агенции, фондовите и други правни лица чиј основач е Република Северна Македонија или ЕЛС, кои согласно член 45 од Законот за буџетите немаа обврска да ги пријавуваат преземените обврски заради нивно евидентирање во единствената база на податоци за преземени обврски во трезорот.

Субјектите согласно членот 9 од законот, се должни на месечна основа преку Електронски систем за пријавување и евиденција на обврските (ЕСПЕО) до МФ да ги пријавуваат обврските согласно нивната сметководствена евиденција, најдоцна до десетти во месецот, за претходниот месец.

Од извршената анализа на извештаите за пријавени обврски заклучно со декември 2022 година, ревизијата констатира дека од вкупно 1.382 субјекти, во ЕСПЕО податоци имаат доставено 1.205 субјекти и тоа доспеани, а неплатени обврски во вкупен износ од 25.829.001 илјади денари, што е за 1.669.043 илјади денари или 6,9% повеќе во однос на 2021 година. Најголемо учество во вкупните обврски имаат јавните претпријатија и трговските друштва во државна сопственост со 37,82%, јавните здравствени установи општините со 20,23% како и општинските јавни претпријатија со 18%.

Состојбата со пријавените доспеани, а неплатени обврски за период од 2018 до 2022 година се прикажани на следниот графикон:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор: _____

Пријавувањето на обврските од страна на субјектите бележи тренд на постојано зголемување, единствено во 2019 година кога пријавените обврски во однос на 2018 година се намалиле за 11%.

Податоците за неподмирени, а доспеани обврски на субјектите се прикажуваат при известувањето за реализацијата на буџетот на државата, како дел од Завршната сметка на Буџетот на Република Северна Македонија, во кој се содржани податоци од Извештајот за пријавени обврски.

Надзор над пријавените обврски од страна на субјектите, треба да врши МФ преку финансиската инспекција во јавниот сектор, согласно со Законот за финансиска инспекција во јавниот сектор, до кој е доставена листа на субјекти кои не ги пријавиле обврските, со цел понатамошно постапување.

Од страна на одговорното лице на Секторот за финансиска инспекција добивме известување дека од вкупно 9.173 поднесени пријави за постапување поради непочитување на одредбите од Законот за пријавување и евиденција на обврски во период од 2019 до 2023 година постапено е по 58 пријави и 207 пријави се во тек на постапување. Против 67 субјекти издадени се прекршочни платни налози кои доколку не се платат во дадениот рок, ќе се поднесе барање за поведување прекршочна постапка пред надлежен суд.

Наведените состојби укажуваат на потреба од комплетирање на податоците за вкупниот износ на обврски на ден 31 декември, заради непречена подготовка на стратешките документи, потребни за отпочнување на постапката за планирање и донесување на буџетот на Републиката.

5.5. Буџети на Единиците на локална самоуправа

5.5.1. Финансиска нестабилност на ЕЛС

Вкупниот износ на пријавени обврски на ЕЛС на електронскиот систем за пријавување и евиденција на обврски во МФ со состојба на 31.12.2022 година изнесува 4.084.138 илјади денари.

Од извршениот увид во доставената документација од МФ утврдивме дека во декември 2022 година, од вкупно 81 општина, 14 општините се со блокирана сметка. Вкупниот износ на доставени налози за извршување во МФ изнесува 1.517.873 илјади денари или 37% од вкупно пријавените обврски на општините, од кој во 2022 година платени се обврски во износ од 186.428 илјади денари. Од преостанатиот износ за извршување 1.331.446 илјади денари или 77% се по основ на главнина, 247.982 илјади денари, односно 18% се по основ на камата и 61.851 илјади денари односно 5% се за останати трошоци, што укажува на висок процент на задолженост на општините во услови кога реализацијата на приходите бележи тренд на намалување.

Во член 39 од Законот за финансирање на единиците на локална самоуправа е уредено дека доколку сметката на општината е блокирана подолго од шест месеци или во

период од шест месеци континуирано секој месец или вкупниот износ на неизмирени обврски над 60 дена надминува 80% (до август 2022 година) од реализираните приходи на основниот буџет на општината во претходната година, Градоначалникот на општината е должен да донесе одлука за прогласување на финансиска нестабилност и за истото да ги извести Советот на општината, МФ, Министерството за локална самоуправа и ЗЕЛС.

Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, од август 2022 година, член 39 се менува со што финансиска нестабилност на општината настанува доколку и еден од погоре наведените критериуми се реализира. Исто така се менува и процентот на неизмирени обврски односно финансиска нестабилност на општината настанува доколку вкупниот износ на неизмирени обврски над 60 дена надминува 60% од реализираните приходи на основниот буџет на општината во претходната година, која одредба ќе се применува од 01.01.2024 година.

До периодот на ревизијата не е прогласена финансиска нестабилност на ниту една општина.

Ваквата состојба овозможува општините да генерираат нови обврски по разни основи, да започнуваат нови капитални проекти, што може да влијае на влошување на нивната ликвидност и на целокупната финансиска состојба во иднина, а со тоа и можност за дополнителна потреба од издвојување на средства од Буџетот како финансиска поддршка на истите, што ќе значи дополнително оптеретување на Буџетот.

Истакнуваме дека согласно член 46-б од Законот за финансирање на ЕЛС, МФ е надлежно за вршење надзор над спроведувањето на одредбите на наведениот закон, додека инспекцискиот надзор треба да го врши Финансиската инспекција во јавниот сектор преку финансиски инспектори.

Констатиравме дека до денот на ревизијата МФ нема извршено надзор со цел утврдување на постоење на услови за финансиска нестабилност, поради што ревизијата смета дека потребно е да се интензивираат активности за воспоставување на надзор и контрола во делот на финансиската нестабилност кај ЕЛС, имајќи во предвид дека еден од условите за трансфер на средства во втората фаза од децентрализацијата е општината да нема заостанати ненамирени обврски кон добавувачи или други доверители, кои ги надминуваат условите на плаќање што се вообичаени.

5.5.2. Фискална децентрализација во Република Северна Македонија

Децентрализацијата на власта од централно на локално ниво кон ЕЛС официјално започна од 1 јули 2005 година, согласно Законот за локална самоуправа кој беше донесен во 2002 година. Со Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа кој е донесен во 2004 година се уредува финансиското работење на општините, како и фазниот пристап на фискалната децентрализација.

Како еден од приоритетите наведени во Програмата на Владата за период 2020-2024 е и продолжување на политиките за развој на општините, односно фискална децентрализација и рамномерен регионален развој, со цел зајакнување на финансиските извори на општините, зголемување на одговорноста и транспарентноста на нивното работење, како и поефикасно и поекономично обезбедување и испорачување на услугите и засилен локален развој.

Во Програмата за реформа на управувањето со јавни финансии „Смарт јавни финансии“ 2022-2025 година предвиден е посебен **Столб VIII - Управување со јавни финансии на локално ниво** во кој се предвидени активности за носење на нов Закон за финансирање на единиците за локална самоуправа, зголемување на сопствените приходи на општините, пораст на средствата кои се распределуваат на општините од централниот буџет и воведување на критериуми за успешност и за воедначување, како и ревидирање на критериумите за распределба на блок и наменски дотации и утврдување на критериуми за распределба на капитални дотации.

Согласно Годишниот извештај за следење на спроведувањето на Акцискиот план за 2022 година за Програмата за реформа на управувањето со јавни финансии реализирани се одредени активности кои се однесуваат на единиците на локалната самоуправа.

Во август 2022 година донесен е Закон за изменување и дополнување на Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, со кој се регулирани следните активности:

- Зголемување на приходите на општините преку постепено зголемување на средствата кои се префрлаат од Централниот буџет во буџетот на општините.
 - Процентот од персоналниот (личен) данок на доход кој се трансферира на општините постепено се зголемува од 3% на 6%, односно од денот на донесување на законот во 2022 година, до крајот на годината на општините им се трансферираат 4% од наплатениот данок на личен доход.
 - Процентот на приходите од данокот на додадена вредност кој се распределува на општините постепено се зголемува од 4,5% на 6%, распределен на три дела (основен дел 4,5%, дел за успешност 0,75% и дел за изедначување 0,75%).
 - За 2022 година обезбедени се 5% од наплатениот ДДВ, распределен на основен дел од 4,5%, дел за успешност од 0,25% и дел за изедначување од 0,25%.
 - Донесена е нова Уредба за методологија за распределба на приходите од данокот на додадена вредност по општини за 2022 година во која се утврдени критериумите според кои се распределуваат средствата во основниот дел, делот за воедначување и делот за перформанси, како и изработена е нова ексел алатка врз основа на која се распределуваат доделените средства за ДДВ дотација.
 - Приходите на општините дополнително се зголемија и со Законот за изменување и дополнување на Законот за даноците на имот од 2021 година кој е во примена од 01.01.2022 година, согласно кој стапката на данокот на имот е зголемена за недвижниот имот што не се користи или не е даден под закуп

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

повеќе од шест месеци во текот на годината од неговиот сопственик, како и во случај сопственикот да не пријави дали недвижноста е користена или не.

- Пореално планирање на општинските буџети, при што процентот на планирани приходи во буџетот на општините од 30% повторно се намалува на 10%. При тоа се дава можност доколку општината заклучно со третиот квартал има реализација на сопствените приходите над 75% од планираните, дополнително да ги зголеми планираните приходи до максимум 20%, почнувајќи од 2025 година. За 2023 година процентот изнесува 20% со дополнителни 10% заклучно со третиот квартал, а за 2024 година процентот изнесува 15% со дополнителни 15%.

- Се уредува постапката за прогласување финансиска нестабилност и се предлагаат инструменти за надминување на финансиската нестабилност. Се следи кои општини ги исполнуваат на условите за прогласување финансиска нестабилност, а Финансиската инспекција се известува за општините кои ги исполнуваат условите за прогласување финансиска нестабилност согласно Законот, а кои не прогласиле финансиска нестабилност.

Општините кои имаат високи неизмирени обврски пријавени во ЕСПЕО системот заклучно со 30.09.2021 година, можат до крајот на 2022 година да достават барање за користење на структурна обврзница. Во ноември и декември 2022 година до Министерството за финансии доставени се барања од 4 општини и тоа: Општините Желино, Тетово, Кичево и Веница, за обезбедување на средства за финансирање на доспеани, а неплатени обврски кои заклучно со 30.09.2021 година ги имаат пријавено во ЕСПЕО во вкупен износ од 924.630 илјади денари.

Со техничка поддршка на УСАИД во август 2022 година изработен е и Прирачник за прогласување на единиците за локална самоуправа во услови на финансиска нестабилност.

- Во 2022 година Владата со Решение број 02-833/1 од 28.03.2022 година формирала работна група за подготовка на законски решенија за формирање на Агенција за регионален и локален развој, составена од претставници на повеќе институции. Согласно Годишниот извештај за следење на спроведувањето на Акцискиот план за 2022 година во наредниот период се планираат да се реализираат одредени активности:

- да се донесе нов Закон за финансирање на единиците на локалната самоуправа, кој ќе се усогласи со новиот Закон за буџети, како и донесување на подзаконски акти,
- во соработка со надлежните министерства да се анализираат можностите за измена на критериумите за распределба на средствата кои се префрлаат до општините како блок и наменски дотации и
- со техничката помош на УНДП, да се направи компаративна анализа за распределба на капиталните трансфери во некои од соседните земји и земјите-членки на ЕУ и да се изработи Уредба за распределба на капитални дотации.

5.6. Програма за реформа на управувањето со јавни финансии

Ревизорски тим:

1. _____

2. _____

Овластен државен ревизор:

Програмата за реформи во управувањето со јавните финансии 2022-2025 година е стратешки документ на Владата за развој на системот за управување со јавните финансии со кој се продолжуваат започнатите реформи во јавните финансии со претходната Програма за реформи во управувањето со јавните финансии за период од 2018 до 2021 година.

Во Програмата, како и во претходната, Владата настојува да го зајакне системот на јавни финансии, да се промовира транспарентноста, отчетноста, фискалната дисциплина и ефикасноста во управувањето и користењето на јавните ресурси, со цел подобрување на обезбедувањето на услуги и економски, стабилен и одржлив развој. Програмата се спроведува преку годишни акциски планови кои ги одобрува Владата, обезбедувајќи на тој начин навремено спроведување и временско распределување на програмските активности.

Како позначајни активности кои се реализирани преку оваа програма ги истакнуваме следните:

- новиот **Закон за буџети** кој се донесе на 19.09.2022 година и влезе во сила осум дена од денот на неговото објавување во Службен весник, односно 27.09.2022 година. Согласно одредбите во Законот, неговата примена ќе започне од 1 јануари 2025 година, освен одредбите од членот 121 во кој се наведени исклучоците на примена на одредени членови од Законот за буџети.
Подзаконските акти предвидени со Законот за буџети треба да се донесат во рок од 24 месеци од денот на влегување во сила на овој закон или најдоцна до 27.09.2024 година.
Согласно новиот Закон за буџети, во Секторот за буџети и фондови во тек е донесување на одредени подзаконски акти и тоа:
 - Упатство за начинот на подготовка на макроекономските и фискалните проекции и процесот на координација меѓу организациските единици и институции поврзани со макроекономското и фискалното проектирање со кое подетално ќе се пропише временската рамка за подготовка на Фискалната стратегија, содржината на циркуларното писмо за фискалната стратегија со насоки за подготовка до матичните буџетски корисници за Фискалната стратегија, постапката за изготвување од страна на МФ, нејзино донесување од страна на Владата и доставување до Собранието на разгледување,
 - Регистар на јавните субјекти, согласно член 4 од Законот за буџети МФ воспоставува, води и одржува Регистар на јавни субјекти кој ќе биде јавно достапен. Во Регистарот, јавните субјекти ќе се регистрираат во следниве групи: буџетски корисници, јавни претпријатија, други јавни субјекти и НБРСМ и тековно ќе се ажурира, односно секој нов правен субјект основан директно или индиректно од страна на државата или на општините мора да биде евидентиран во истиот.

- Формата, содржината, воспоставувањето и начинот на одржување на Регистарот на јавни субјекти ги пропишува министерот за финансии и истиот ќе се изработи во форма на правилник,
- членот 11 од новиот Закон за буџети предвидува формирање на **Фискален совет** како независно тело кое ќе врши активности од својот делокруг и надлежност и за својата работа ќе одговара пред Собранието. Фискалниот совет се состои од три члена, при што по еден член предлага МАНУ, Државниот завод за ревизија и Народната банка, врз основа на претходно распишан јавен оглас. Собранието ги именува членовите и нивниот мандат е шест години, без право на повторен реизбор.

Членовите треба да бидат експерти од областа на јавните финансии, макроекономијата или економијата. Фискалниот совет самостојно, објективно и професионално ќе изготвува мислења и анализи за макроекономските и фискалните претпоставки користени при подготовката на Буџетот и фискалната стратегија, како и други документи релевантни за фискалната политика. Фискалниот совет ќе го следи почитувањето на фискалните правила, како и ризиците од непочитување, појавата на олеснителни околности што доведуваат до привремено отстапување од фискалните правила и спроведување на корективните мерки предвидени во овој закон.

МФ во декември 2022 година доставило допис до надлежните институции Собранието, Владата, МАНУ, Државниот завод за ревизија и Народна Банка за обврската да преземат активности за навремено именување на членови на Фискалниот совет согласно Законот за буџети.

Постапка на именување на членови во Фискалниот совет е се уште во тек.

- министерот за финансии согласно член 107 треба да формира Работно тело за имплементација, надградба, оптимизација, извршување, регулирање, одржување, контрола, едукација на кадар и анализа на сите процеси и функционалности поврзани со Интегрираниот информациски систем за управување со јавни финансии.

Современиот и модерен начин на управување на јавните финансии опфаќа високо ниво на дигитализирани процеси, кои што треба да се имплементираат преку новиот систем во кој ќе бидат опфатени повеќе компоненти и тоа: буџетско планирање; извршување на буџет; сметководство за потребите на трезорската главна книга и известување; управување со долг; воспоставување и управување со неопходни регистри и класификации; поврзување со други системи за автоматска размена на податоци и други потребни компоненти за поддршка за спроведување на законот; складирање податоци и алатки за известување за поддршка и следење на донесувањето на одлуките; веб-портал за обезбедување сигурен пристап на сите овластени буџетски корисници и други овластени јавни субјекти.

6. Останати прашања

Овластениот државен ревизор во извештаите од извршените ревизии во минати

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

години во континуитет известува за потребата од усогласување на одредени законски прописи и тоа:

6.1. Во однос на Законот за буџети, чија примена ќе започне од 1 јануари 2025 година, освен одредбите од членот 121 во кој се наведени исклучоците, ја истакнуваме потребата од следните усогласувања:

- во член 35, став 2 уредена е буџетска документација кон Предлог Буџетот на државата. Потребно е да се изврши дополнување на став 3, во насока на дефинирање на буџетска документација кон Предлог Буџетот на општините,
- во член 76 уреден е начинот на известување по основ на склучени договори за концесии и јавно приватно партнерство. Имајќи ја предвид потребата општините да имаат податоци во врска со реализацијата на склучени договори, потребно е да се дополни став 3 дека матичните буџетски корисници редовно ги доставуваат сите потребни податоци за договорите за концесии во нивна надлежност и до општината на чија територија се наоѓа концесијата, како и став 5 дека Министерството за економија редовно ги доставува сите потребни податоци за договорите за јавни приватни партнерства и до општината на чија територија се наоѓа концесијата,
- во член 94 уредена е постапката на подготовка и усвојување на Предлог-завршната сметка на буџетот на државата или на општината, за што потребна е измена и дополнување и тоа:
 - во став 3 да се уреди дека Предлог-завршната сметка на Буџетот на државата се доставува само до Фискалниот совет, а не и Државниот завод за ревизија, од причина што Државниот завод за ревизија треба да врши ревизија на Завршната сметка на Буџетот,
 - да се измени став 4, во кој ќе се регулира дека Државниот завод за ревизија врши ревизија на Завршната сметка на Буџетот, додека делот за постапување по дадените препораки треба да се избрише, од причина што начинот на постапување по дадените препораки на овластениот државен ревизор е регулирано во Законот за државната ревизија, согласно ревизорски стандарди на Меѓународната организација на врховните ревизорски институции (ИНТОСАИ),
 - да се измени став 6, и делот за можни отфрлања на поединечни ревизорски препораки да се избрише,
 - став 7 потребно е да измени и да се уреди дека Собранието го разгледува Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за извршената ревизија на Завршната сметка на буџетот, со утврдување на рок на истото,
 - став 8 каде е уредено донесувањето на Завршната сметка на општината, потребно е да се измени односно Предлог-завршната сметка на буџетот на општината треба да доставува до Советот на општината за донесување, а не до Министерството за финансии.

6.2. Потребно е усогласување на член 14 од Законот за судски буџет со член 29 од

Законот за буџети, во однос на временската рамка односно роковите за изготвување и доставување на буџетскиот циркулар и буџетските барања од судовите. Имено, согласно член 14 од Законот за судски буџет, основните судови, како единки корисници, најдоцна до 15 ти мај од тековната година имаат обврска податоците да ги усогласат на ниво на апелационо подрачје, а најдоцна до 1 јуни во тековната година Судскиот буџетски совет да изготви циркулар и да го достави до единките корисници. Од друга страна согласно член 29 од Законот за буџети, МФ најдоцна до 1 јуни до матичните буџетски доставува инструкции во форма на Буџетски циркулар за подготовка на предлог буџетско барање. Раководителите на матичните буџетските корисници, предлог финансиските планови на сите буџетски корисници ги доставуваат до МФ, најдоцна до 15 август во тековната година.

- 6.3. Согласно член 4 од Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, сметководството на Буџетот како и сметководството на буџетите на единиците на локалната самоуправа немаат обврска да обезбедат податоци за состојбата на средствата во врска со имотот на државата.

Исто така, со измените на Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост од 2016 година, се укина обврската државните органи да доставуваат до Агенцијата за катастар на недвижности податоци за сметководствената вредност на недвижните ствари со состојба на 31 декември во тековната година.

Имајќи предвид важноста од располагање со податоци за имотот на ниво на држава, како и негово искажување во финансиски извештаи, ревизијата е на мислење дека потребно е МФ да ја разгледа можноста за поведување иницијатива за законско уредување на начинот на евиденција на државниот имот и негово искажување во финансиски извештаи.

- 6.4. Во член 88 од Законот за даноците на имот утврдени се надлежности на УЈП за вршење надзор над работата на органите на општината, органите на општините во градот Скопје и на органите на градот Скопје, во делот на следење на законитоста на нивната работа, поднесување на иницијативи и препораки за доследно остварување на нивните законски надлежности, укажување на пречекорување на надлежностите и предлагање на соодветни мерки за надминување на истото, како и следење на остварување на јавноста на работењето на органите на општината.

Согласно член 89 од Законот за даноците на имот, доколку и покрај укажувањата и преземените мерки и активности, органите на општините не го обезбедат извршувањето на работите кои согласно наведениот закон се утврдени како нивна надлежност и одговорност, по сила на закон им се одзема соодветната надлежност, а вршењето на одземените работи во нивно име и за нивна сметка го презема УЈП, најмногу до една година од денот на нивното преземање.

Истакнуваме дека во законот не е јасно дефиниран начинот на кој УЈП ќе ги спроведе активностите поврзани со преземените надлежности од општините, ниту

е предвидено доуредување на Законот преку донесување на подзаконски акт за истото.

Имајќи ја предвид природата и специфичноста на одделните активности на општините кои УЈП треба да ги преземе при одземање на нивните надлежности, како и потребата од стручен кадар за спроведување на истите, ревизијата укажува на потреба од преземање на активности за јасно дефинирање на начинот на постапување на УЈП, како и начинот на обезбедување на стручен кадар за реализација на активностите поврзани со преземените надлежности од општините.

7. Препораки

Министерство за финансии

1. Во однос на подготовката на Буџетот на државата, одговорното лице на МФ да преземе мерки и активности за:
 - комплетирање на буџетските барања со стратешки планови од страна на корисниците на буџетот,
 - зајакнување на постапката на усогласување на предлозите на буџетските барања помеѓу МФ и буџетските корисници,
 - при доставување на Предлогот на Буџетот до Владата, да се доставува и Извештај за неусогласени буџетски барања помеѓу МФ и буџетските корисници и
 - да се преиспита начинот на планирање на буџетите на одделните буџетски корисници при што средствата за реализација на Владиите програми да се планираат во буџетите на одделните институции согласно доделените надлежности во поодделните закони. (Точка 3.1.1.).
2. Одговорното лице на МФ во соработка со Судскиот буџетски совет и други надлежни институции, да преземат активности за усогласување на финансиските средства за Судската власт согласно законски утврдениот процент, без промени на износот на одобрените средства со буџетот, како и изработка на Извештај за причините за неусогласеноста на бараните и одобрените средства (точка 3.1.4.).
3. Одговорното лице на МФ во соработка со Јавното обвинителство и други надлежни институции да преземат активности за:
 - преиспитување на можноста за достигнување на законскиот лимит за одобрени средства на обвинителствата и
 - изготвување на акт за постигната согласност или Извештај за причините за неусогласеноста на бараните и одобрените средства за работата на Јавното обвинителство (точка 3.1.5.).
4. Одговорното лице на МФ да преземе активности, планирањето на средствата наменети за финансирање на рамномерен регионален развој да се врши на начин

ОСНОВЕН БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

(разграничување според намената по соодветни ставки во рамките на предвидените раздели и програми) кој ќе даде целосна и јасна слика за вкупните средства наменети за рамномерен регионален развој согласно законски предвидениот процент (точка 3.1.6.).

5. Одговорното лице на МФ во соработка со УЈП да преземе мерки и активности за:
 - воспоставување на евиденција за старосната структура на побарувањата по основ на сите јавни давачки, а во соработка со МФ, Владата и другите надлежни органи да се утврди и пропише начин на евидентирање на даночните побарувања и обврски како и нивно прикажување во финансиски извештаи и
 - подобрување на годишното планирање на контролите кои ги спроведува УЈП, усогласување на планираните активности со капацитетите за нивна реализација (точка 3.2.5).

6. Одговорното лице на МФ во соработка со Царинската управа и УЈП:
 - да ја преиспита потребата од зголемување на бројот на систематизирани работни места во одделението за контрола на трговски друштва како и негово кадровско зајакнување,
 - да продолжи со активностите за системско поврзување на Секторот за контрола и истраги со УЈП и другите надлежни органи и
 - продолжат со отпочнатите активности за донесување на акт за начинот на водење на царинската евиденција и отписот на увозните и други давачки како и со активностите за зголемување на наплата на побарувањата (точка 3.2.6).

7. Одговорното лице на МФ во координација со Владата и другите надлежни институции, да преземат мерки и активности за воспоставување на соработка за размена на податоци за донесените одлуки за распределба на остварениот вишок на средства од акумулирана добивка кај јавните претпријатија и акционерските друштва кои ќе се уплатат во Буџетот (точка 3.2.7.).

8. Одговорното лице на МФ во координација со Владата и другите надлежни институции, да преземат мерки и активности за воспоставување на соработка за размена на податоци за очекуваните приходи/склучените договори од продажбата на неизграденото градежно земјиште во сопственост на државата, согласно кои ќе уплаќаат во Буџетот (точка 3.2.8.).

9. Одговорното лице на МФ во соработка со надлежните министерства да продолжат со активностите за преиспитување на критериумите за распределба на средствата од дотациите, во насока на утврдување на реална цена на чинење на пренесените надлежности (точка 3.2.17.2.).

10. Одговорното лице на МФ во координација со надлежните институции, да преземат мерки и активности за:

- усогласување на средствата за финансирање на радиодифузната дејност, за работењето и развојот на Македонска Радио Телевизија, Јавното претпријатие Македонска радиодифузија и Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, согласно законски утврдениот процент и
- преиспитување на можноста за системско уредување на финансирањето на МИА, како новинарско-медиумски сервис од јавен интерес (точка 3.2.19.2.).

11. Одговорното лица на МФ трансферот на средствата кон корисниците да го врши од ставките предвидени во донесените одлуки од страна на Владата (точка 3.2.21.).

Ревизорски тим:

1. _____

2. _____

Овластен државен ревизор:

Архивски број: 09-4100/2

Датум: 30-05-2023

До: Државен завод за ревизија

Предмет: Мислење по Нацрт извештај за извршена ревизија на усогласеност на Основен буџет на Република Северна Македонија за 2023 година
Врска: Ваш бр. 11-202/5 од 12.05.2023 година

Numër arkivi: 09-4100/2

Дата: 30-05-2023

Drejtuar: Entit Shtetëror të Revizionit

Lënda: Mendim për Draftin e raportit të revizionit të kryer të harmonizimit të Buxhetit themelor të Republikës së Maqedonisë së Veriut për vitin 2023

Lidhur me: Nr. tuaj 11-202/5, më datë 12.05.2023

Примено: Pranuar më:	30.05.2023		
Орг. Едини. Nj. org.	Број Nr.	Примар. Shtojcë:	Вредност: Vlera:
	11-202/5		

Почитувани,

Të nderuar,

Во врска доставениот Нацрт извештај на овластениот државен ревизор за извршената ревизија на усогласеност на Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година, Министерството за финансии ги дава следните забелешки:

По однос на препораката дадена во точка 3.1.1 која се однесува на иницијативата за комплетноста на буџетските барања усогласена со одредбите од Законот за буџети, како и одговорните лица на буџетските корисници да иницираат доставување на комплетни буџетски барања, Ве известуваме дека Министерството за финансии ги има преземено сите неопходни мерки со доставување на писмен допис до буџетските корисници во форма на Буџетски циркулар во кој се дадени конкретни насоки и инструкции за изработка на предлог буџетски барања и од тука констатацијата дека одговорноста за доставувањето на некомплетни буџетски барања ја сносат соодветните буџетски корисници, а не Министерството за финансии. Дополнително, одговорните лица од Министерството за финансии

Në lidhje me Draftin e raportit të dorëzuar nga revizori i autorizuar shtetëror për revizionin e kryer të harmonizimit të Buxhetit themelor të Republikës së Maqedonisë së Veriut për vitin 2022, Ministria e Financave jep vërejtjet në vijim:

Në lidhje me rekomandimin e dhënë në pikën 3.1.1, i cili i referohet nismës për kompletimin e kërkesave buxhetore sipas dispozitave të Ligjit të Buxheteve, si dhe personave përgjegjës të shfrytëzuesve buxhetorë që duhet të inicijojnë dorëzimin e kërkesave të kompletuara buxhetore, ju njoftojmë se Ministria e Financave i ka ndërmarrë të gjitha masat e domosdoshme përmes dorëzimit të shkresës të shfrytëzuesit buxhetorë në formë të Qarkores buxhetore, ku jepen indikacione dhe instruksione konkrete për përpilimin e propozimit të kërkesave buxhetore dhe si rrjedhojë konstatojmë se përgjegjësinë e dorëzimit të kërkesave buxhetore jo të kompletuara e kanë shfrytëzuesit buxhetorë përkatës dhe jo Ministria e Financave. Personat përgjegjës të Ministrisë së Financave ndërmarrin

преземаат иницијативи за комплетирање на буџетските барања, преку писмена/електронска комуникација со буџетските корисници за доставување на стратешки план и други потребни обрасци, во случај кога истите недостасуваат.

По однос на препораката дадена во точка 3.1.1 која се однесува на доставување на Предлог Буџетот до Владата и приложување на Извештај за неусогласени буџетски барања помеѓу Министерство за финансии и буџетските корисници, Министерството за финансии укажува дека, согласно член 24 од Законот за буџетите, министерот за финансии врши усогласување на предлозите на буџетските барања со раководителите на буџетските корисници и оваа законска одредба во целост се почитува. По оваа фаза следи подготовката на Предлог-Буџетот и истиот воедно претставува известување до Владата на РСМ за степенот на усогласеност на предлог буџетските барања на корисниците со предлог буџетот подготвен од Министерството за финансии.

Притоа, Министерството за финансии податоците за бараниот износ во доставените буџетски барања, како и усогласените/одобрените износи по буџетски корисници по извршените преговарања ги доставува на Владата во форма на Предлог Буџет, односно со ваквиот начин на доставување на Предлог Буџетот, Владата на РСМ е истовремено запознаена и со потребите и со реалните можности за финансирање на буџетските корисници. Дополнително при разгледување на Предлог Буџетот на РСМ на владина седница може да произлезат корекции на предложените износи од Министерството за финансии и така

nisma për kompletimin e kërkesave buxhetore, nëpërmjet komunikimit me shkrim/elektronik me shfrytëzuesit buxhetorë për dorëzimin e planit strategjik dhe formularëve të tjerë të nevojshëm, në rast se këto dokumente mungojnë.

Në lidhje me rekomandimin e dhënë në pikën 3.1.1, i cili i referohet dorëzimit të Propozimit të Buxhetit në Qeveri dhe Raportit të kërkesave buxhetore të jo të harmonizuara ndërmjet Ministrisë së Financave dhe shfrytëzuesve buxhetorë, Ministria e Financave thekson se sipas nenit 24 të Ligjit të Buxheteve, ministri i Financave kryen harmonizimin e propozimeve të kërkesave buxhetore me udhëheqësit e shfrytëzuesve buxhetorë dhe se kjo dispozitë ligjore respektohet plotësisht. Pas kësaj faze, vijon përpilimi i propozimit të buxhetit, me të cilin njëherazi, njoftohet Qeveria e RMV-së mbi shkallën e harmonizimit të propozimit të kërkesave buxhetore të shfrytëzuesve në raport me propozimin e buxhetit të përpiluar nga Ministria e Financave.

Ndërkaq, Ministria e Financave në Qeverinë e RMV-së në formë të propozimit të buxhetit dorëzon të dhënat për vlerën e kërkuar në kërkesat buxhetore të parashtruara, si dhe vlerat e harmonizuara/miratuara për çdo shfrytëzues buxhetor pas negociatave, përkatësisht me këtë mënyrë të dorëzimit të propozimit të buxhetit, Qeveria e RMV-së, njëkohësisht, njoftohet me nevojat si dhe me mundësitë reale për financimin e shfrytëzuesve buxhetorë. Po ashtu, gjatë shqyrtimit të Propozimit të buxhetit të RMV-së në mbledhjen qeveritare, mund të bëhen korigjime në vlerat e propozuara

усогласениот Предлог-Буџет се доставува до Собрание.

Во однос констатацијата дека одобруениот буџет кај Разделот 04001 – Влада на Република Северна Македонија е за 2,5 пати поголем од планираните максимални износи, иако согласно Законот за буџетите истиот не смее да биде над планирание максимални износи на расходи, Министерството за финансии известува дека зголемувањето на средствата е резултат на мерките кои ги презема Владата на Република Северна Македонија за справување со последиците од здравствената пандемија, заштитата на јавното здравје и поддршката на заздравувањето и на повторниот раст на економијата, како и за други антикризни мерки, односно справување со последиците од енергетската криза. Во оваа насока интенцијата беше преку еден буџетски корисник, во случајот Влада на РСМ да се обезбеди фонд на средства преку кои ќе се врши поефикасно менаџирање и навремено справување со последиците од кризата. Ова особено ако се има во предвид дека последиците од здравствената пандемија беа далекусежни, односно не се однесуваа само за здравствениот сектор, туку свое влијание имаше и врз стопанството преку поддршка на спортисти, филмски работници и слично.

Како продолжение на здравствената криза беше и кризата во снабдувањето со електрична енергија, а во услови кога беа исцрпени сите законски можности (неможност од донесување на Ребаланс на Буџетот на РСМ) со цел обезбедување средства за поддршка на енергетскиот

nga Ministria e Financave, me ç'rast në këtë mënyrë propozimi i buxhetit i harmonizuar dorëzohet në kuvend.

Në lidhje me konstatimin se buxheti i miratuar për Ndarjen 04001 - Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut është 2.5 herë më i lartë se vlerat maksimale të planifikuara, edhe pse sipas Ligjit të Buxheteve nuk duhet të tejkalojë vlerat maksimale të planifikuara të shpenzimeve, Ministria e Financave njofton se rritja e vlerës së mjeteve është si rezultat i masave të ndërmarra nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut për ballafaqimin me pasojat e pandemisë shëndetësore, mbrojtjen e shëndetit publik dhe përkrahjen e rimëkëmbjes dhe rritjes së sërishme të ekonomisë, si dhe për masat e tjera antikrizë, përkatësisht ballafaqimin me pasojat e krizës energjetike. Në këtë drejtim, pikësynimi ishte që përmes një shfërtëzuesi buxhetor, në rastin konkret Qeveria e RMV-së, duhet të sigurohet fondi i mjeteve, përmes të cilit do të kryhet menaxhimi më efikas dhe ballafaqimi në kohë me pasojat e krizës. Posaçërisht, nëse merret parasysh se pasojat e pandemisë shëndetësore kishin ndikim të gjërë, përkatësisht nuk i referohen vetëm sektorit të shëndetësisë, por kishin ndikim edhe mbi ekonominë për shkak të përkrahjes së sportistëve, të punësuarve (të angazhuarve) në filma etj.

Si vazhdimësi e krizës shëndetësore ishte edhe kriza e furnizimit me energjinë elektrike, ku në kushte kur ishin shteruar të gjitha mundësitë ligjore (pamundësia e miratimit të Rishikimit të Buxhetit të RMV-së), ndërsa me qëllim të sigurimit të

При конципирањето на Предлог Буџетот, приходите се планираат во износи во кои реално можат да бидат реализирани, а расходите во износи што се неопходни за финансирање на јавните услуги. Реалното планирање на буџетските приходи и расходи е предуслов за обезбедување на непречено финансирање на јавните услуги, како и консолидирање на јавните финансии изразен преку нивото на буџетски дефицит, како основен параметар за управување со јавните финансии.

Во однос на препораката 3.1.6 која се однесува на преземањето на активности при планирањето на средствата наменети за финансирање на рамномерен регионален развој да се врши разграничување според намената на соодветните ставки во рамките на предвидените раздели и програми, укажуваме дека одобрените средства по буџетски корисници се планираат по програми и соодветни расходни ставки согласно економската класификација за намената на расходот. Притоа, програма претставува збир на повеќе сродни активности насочени кон остварување на една заедничка цел. Еден дел од сродните активности изразени преку различни буџетски програми согласно програмската класификација, се однесуваат и на регионален развој-како заедничка цел на повеќе буџетски корисници.

Во точка 3.2.17.1 Трансфери од приходи од данок на додадена вредност, на страна 53 од Нацрт Извештајот потребно е последната реченица да се дополни имајќи во предвид дека зголемувањето на износот на исплатената дотација од приходи од данокот на додадена вредност во 2022

buxhetit, të hyrat planifikohen në vlera që realisht mund të realizohen, ndërsa shpenzimet në vlera që janë të domosdoshme për financimin e shërbimeve publike. Planifikimi real i të hyrave dhe shpenzimeve buxhetore është parakusht për sigurimin e financimit të pandërprerë të shërbimeve publike, si dhe konsolidimin e financave publike, të shprehura përmes nivelit të deficitit buxhetor, si parametër themelor për menaxhimin e financave publike.

Në lidhje me rekomandimin 3.1.6, i cili i referohet ndërmarrjes së aktiviteteve gjatë planifikimit të mjeteve të destinuara për financimin e zhvillimit të barabartë rajonal, ku përkufizimi duhet të bëhet sipas destinimit të zërave përkatës në ndarjet dhe programet e parashikuara, theksojmë se mjetet e miratuara sipas shfrytëzuesit buxhetor, planifikohen në bazë të programeve dhe zërave të shpenzimeve përkatëse sipas klasifikimit ekonomik për destinimin e shpenzimeve. Ndërkaq, programi paraqet disa aktivitete të ngjashme të orientuara drejt arritjes së qëllimit të përbashkët. Një pjesë e aktiviteteve të ngjashme të prezantuara përmes programeve të ndryshme buxhetore sipas klasifikimit programor, i referohen edhe zhvillimit rajonal – si qëllim i përbashkët i disa shfrytëzuesve buxhetorë.

Në pikën 3.2.17.1 Transfertat nga të hyrat e tatimit mbi vlerën e shtuar, në faqen 53 të Draftit të raportit, duhet që në fjalinë e fundit të shtohet: duhet të merret parasysh se rritja e vlerës së dotacionit të paguar nga të hyrat e tatimit mbi vlerën e shtuar në vitin 2022, përveç se është si rezultat i vlerës më të lartë të të hyrave të

година, покрај од повисокиот износ на наплатени приходи од данокот на додадена вредност во 2021 година, се должи и на зголемување на процентот од 4,5% на 5%.

Во потточка 5.5.1. Финансиска нестабилност на ЕЛС (страна 79-80) наодите треба да се дополнат, односно треба да се толкуваат и последните измени на Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа “Службен весник на РСМ“ бр. 173/22 од 1 август 2022 година. Со овие измени на Законот се зајакнува целата постапка од самиот момент на прогласување до делот на надминување на финансиската нестабилност. Со измените во законот се заоструваат условите за настанување на финансиска нестабилност, односно за 2022 година е предвидено дека со исполнување на еден од условите (сметката на општината да е блокирана подолго од шест месеци или во период од шест месеци, континуирано секој месец, со состојба на крајот на месецот, вкупниот износ на неизмирени обврски над 60 дена, надминува 80% од реализираните приходи на основниот буџет на општината во претходната година), финансиската нестабилност на општината се смета дека настанала петтиот ден од наредниот месец.

Истовремено се заострува еден од условите за исполнување на финансиска нестабилност, односно процентот (80%) на вкупниот износ на неизмирени обврски над 60 дена во период од шест месеци, континуирано секој месец, со состојба на крајот на месецот, се намалува и не треба да надминува 60% од реализираните приходи на основниот буџет на општината

arkëtuara nga tatimi mbi vlerën e shtuar në vitin 2021 i detyrohet edhe rritjes së përqindjes nga 4.5% në 5%.

Në nënpikën 5.5.1. Jostabiliteti financiar i NJVL-ve (faqe 79-80) duhet të plotësohen konstatimet, përkatësisht të interpretohen edhe ndryshimet e fundit në Ligjin e Financimit të Njësive të Vetëqeverisjes Lokale “Gazeta Zyrtare e RMV-së” nr.173/22, më 1 gusht të vitit 2022. Me këto ndryshime në ligj, përforcohet e gjithë procedura që nga momenti i jostabilitetit financiar deri në tejkalimin e tij. Me ndryshimet e ligjit bëhen kushtet më rigorozet për jostabilitetin financiar, përkatësisht në vitin 2022 është parashikuar që me plotësimin e një prej kushteve (llogaria e komunës duhet të jetë e bllokuar për më gjatë se gjashtë muaj ose për një periudhë gjashtëmujore, në vazhdimësi për çdo muaj, ku në gjendjen në fund të muajit, vlera e përgjithshme e detyrimeve të pashlyera mbi 60 ditë tejkalon 80% të të hyrave të realizuara të buxhetit themelor të komunës në vitin paraprak), jostabiliteti financiar i komunës të konsiderohet se ka ndodhur ditën e pestë të muajit të ardhshëm.

Po ashtu, plotësimi i një prej kushteve për jostabilitet financiar bëhet më rigoroz, përkatësisht përqindja (80%) e vlerës së përgjithshme e detyrimeve të pashlyera mbi 60 ditë në periudhë prej 6 muajve, në vazhdimësi për çdo muaj, në bazë të gjendjes në fund të muajit, ulet dhe nuk duhet të tejkalojë 60% të të hyrave të realizuara në buxhetin themelor të

во претходната година, почнувајќи од 2024 година. Процентот во 2023 година не треба да надминува 70% од реализираните приходи на основниот буџет на општината во претходната година.

Согласно измените, Организационата единица за финансиски прашања на општината во рок од три дена од денот на настанувањето на финансиската нестабилност е должна да подготви и достави известување за настанување на исполнетост на условите за финансиска нестабилност на општината до градоначаникот на општината и Советот на општината.

Градоначалникот на општината ги известува Советот на општината и Министерството за финансии најдоцна во рок од три дена од денот на добивањето на известувањето од организационата единица за финансиски прашања и во рок од 15 дена од денот на настанувањето на финансиската нестабилност до Советот на општината доставува Предлог - План на мерки за надминување на финансиската нестабилност. Доколку градоначалникот на општината во утврдениот рок не го известува Советот на општината и Министерството за финансии за настанување на финансиската нестабилност на општината, Советот на општината во рок од три дена од добивањето на известувањето од организационата единица за финансиски прашања го известува Министерството за финансии, при што веднаш свикува седница, на која ја разгледува финансиската состојба на општината и го задолжува градоначалникот во рок од девет дена од денот на одржувањето на седницата да достави Предлог План на мерки за надминување на финансиската

komunës në vitin paraprak, duke filluar nga viti 2024. Përqindja në vitin 2023, nuk duhet të tejkalojë 70% nga të hyrat e realizuara në buxhetin themelor të komunës për vitin paraprak.

Sipas ndryshimeve, Njësia Organizative e Çështjeve Financiare të komunës në afat prej tri ditëve nga dita e jostabilitetit financiar të komunës, detyrohet që të përgatisë raportimin për plotësimin kushteve për jostabilitet financiar të komunës dhe t'ia dorëzojë atë kryetarit të komunës dhe Këshillit të komunës.

Kryetari i komunës e njofton Këshillin e komunës dhe Ministrinë e Financave më së voni në afat prej tri ditëve nga dita e pranimet të raportimit nga Njësia Organizative e Çështjeve Financiare dhe në afat prej 15 ditëve nga dita e jostabilitetit financiar, në Këshillin e komunës parashtron propozimin e planit të masave për tejkalimin e jostabilitetit financiar. Nëse kryetari i komunës nuk e njofton Këshillin e komunës dhe Ministrinë e Financave për jostabilitetin financiar të komunës në afatin e caktuar, këshilli i komunës e raporton Ministrinë e Financave në afat prej tri ditëve nga marrja e raportimit nga Njësia Organizative e Çështjeve Financiare, me ç'rast menjëherë konvokon mbledhje, në të cilën shqyrton gjendjen financiare të komunës dhe e ngarkon kryetarin e komunës që në afat prej nëntë ditëve nga dita e mbledhjes, të dorëzojë propozimin e planit të masave për tejkalimin e

нестабилност.

Министерството за финансии на квартално ниво го следи финансиското работење на општините врз основа на добиените периодични финансиски извештаи и податоците за блокирани сметки. Согласно овие податоци се подготвува известување до Сектор за финансиска инспекција во јавниот сектор и координација на борба против измама на ЕУ средства кои општини ги имаат исполнети условите за финансиска нестабилност. Копија од овие известувања за 2022 година беа доставени на увид на ДЗР при вршењето на ревизијата.

Во точка 6, Останати прашања во потточка 6.1. алинеа 1 (страна 84) во однос на забелешката која се однесува на дополнување на став 3 од член 35 од новиот Закон за буџети поврзано со дефинирањето, односно прецизирањето на буџетската документација која би била дел од Предлог Буџетот на општината ве известуваме дека ова прашање ќе биде уредено во новиот Закон за финансирање на единиците на локалната самоуправа, кој во наредниот период ќе се подготви и треба да се усогласи со новиот Закон за буџети.

Во истата потточка забелешката во алинеа 2 (страна 85) поврзана со дополна на ставот 3 и ставот 5 од член 76 од новиот Закон за буџети поврзана со известувањето за договори по основ на концесии и јавно приватно партнерство е потребно да се избрише. Со овој член во законот е предвидено доставување на овие договори со цел Министерството за финансии да има увид во сите договори со цел подготовка на

jostabilitetit financiar.

Ministria e Financave monitoron punën financiare të komunave në nivel tremujor, bazuar në raportet financiare periodike të marra dhe të dhënat për llogaritë e bllokuara. Sipas këtyre të dhënave, përgatitet raportim për Sektorin e Inspektimit Financiar në Sektorin Publik dhe Koordinimit të Luftës kundër Mashtrimit me Fondet e BE-së, ku komunat i kanë plotësuar kushtet e jostabilitetit financiar. Kopjet e këtyre raportimeve për vitin 2022 u dorëzuan për shqyrtim në ESHR gjatë kryerjes së revizionit.

Në pikën 6, Çështje të tjera, nënpika 6.1. alineja 1 (faqe 84) në lidhje me vërejtjen që i referohet plotësimit të paragrafit (3) të nenit 35 të Ligjit të ri të Buxheteve lidhur me përcaktimin, përkatësisht precizimin e dokumentacionit buxhetor që do të ishte pjesë e Propozimit të buxhetit të komunës, ju njoftojmë se kjo çështje do të rregullohet me Ligjin e ri të Financimit të Njësive të Vetëqeverisjes Lokale, i cili do të përgatitet në periudhën e ardhshme dhe duhet të harmonizohet me Ligjin e ri të Buxheteve.

Në nënpikën e njëjtë, duhet të fshihet vërejtja në alinenë 2 (faqe 85) lidhur me plotësimin e paragrafit (3) dhe paragrafit (5) të nenit 76 të Ligjit të ri të Buxheteve lidhur me raportimin mbi marrëveshjet koncesionare dhe partneritetin publik dhe privat. Me këtë nen të ligjit në fjalë, parashihet dorëzimi i këtyre marrëveshjeve në mënyrë që Ministria e Financave të ketë pasqyrë në të gjitha

буџетот. Обврската за известување на општините за склучените договори е потребно да се регулира во Законот за концесии и јавно приватни партнерство.

Забелешката во истата потточка алинеа 3 точка 5 (страна 85) поврзана со став 8 од член 94 од новиот Закон за буџети е потребно да се избрише. Со овј став е предвидено општините да ја достават Предог завршната сметка до Министерството за финансии за контрола и усогласување на сметководствената евиденција на општината со трезорската евиденција. Со ова се избегнува можноста општината, односно Советот да донесе Завршна сметка која е неусогласена со трезорската евиденција и по спроведената контрола во Министерството за финансии и утврдените забелешки и недостатоци да биде вратена на доработка и повторно усвојување од Советот на општината.

Во однос на препораката 6.2 која се однесува на потребата од усогласување на член 14 од Законот за судски буџет со член 29 од Законот за буџети, во однос на временската рамка, односно роковите за изготвување и доставување на буџетскиот циркулар и буџетските барања од судовите, укажуваме дека препораката е недовршена, а со тоа и нејасна за произнесување по однос на истата.

Во точка 4.2.2.5, дадена е препорака одговорното лице во Министерството за финансии во соработка со надлежните министерства да продолжат со активностите за преиспитување на критериумите за распределба на средства за блок дотации.

По однос на оваа препорака укажуваме дека Министерството за финансии треба да

marrëveshjet për përgatitjen e buxhetit. Detyrimi i komunave për raportimin mbi marrëveshjet e lidhura duhet të rregullohet me Ligjin e Koncesioneve dhe Partneriteteve Publike dhe Private.

Vërejtja në nëpikën e njëjtë alineja 3 pika 5 (faqe 85) lidhur me paragrafin (8) të nenit 94 të Ligjit të ri të Buxheteve duhet të fshihet. Ky paragraf parasheh që komunat ta dorëzojnë llogarinë përfundimtare paraprake në Ministrinë e Financave për kontroll dhe harmonizim të evidencës së kontabilitetit të komunës me atë të thesarit. Me anë të kësaj, shmanget mundësia që komuna, përkatësisht këshilli të miratojë Llogari përfundimtare që nuk është e harmonizuar me evidencën e thesarit dhe pas kontrollit të kryer nga Ministria e Financave, si dhe vërejtjeve dhe mangësive të konstatuara, ajo duhet të ripërpilohet dhe të miratohet sërish nga Këshilli i komunës.

Në lidhje me rekomandimin 6.2, i cili i referohet nevojës së harmonizimit të nenit 14 të Ligjit të Buxhetit Gjyqësor me nenin 29 të Ligjit të Buxhetit mbi kornizën kohore, gjegjësisht afatet për përpilimin dhe dorëzimin e qarkores buxhetore dhe kërkesave buxhetore nga gjykatat, theksojmë se rekomandimi është i papërfunduar dhe si rrjedhojë i paqartë për t'u prononcuar lidhur me të.

Në pikën 4.2.2.5 rekomandohet që personi përgjegjës i Ministrisë së Financave, në bashkëpunim me ministrinë kompetente, duhet të vazhdojnë me aktivitetet për rishikimin e kriterëve për shpërndarjen e mjeteve për bllok dotacionet.

Sa i përket këtij rekomandimi, theksojmë

биде изземено, од причина што блок дотациите се планирани кај ресорните буџетски корисници, истите како носители на активности со примена на критериуми ја вршат распределбата на планираните средства и се одговорни за наменското и законското користење на средствата одобрени во сопствениот Буџет.

Во точка 3.2.6.4 дадена е препорака одговорното лице на Министерството за финансии да продолжи со активности за системско поврзување на Секторот за контрола и истрага со УЈП и други надлежни органи.

По однос на оваа препорака во делот 3.2.6.4 Одделение за истраги, согласно произнесувањето од Царинска управа има грешка при презентација на податоците односно наведен е податок дека „Отворени се 14 финансиски истражувања против 9 правни и 23 физички лица, по предикативни кривични дела „Избегнување плаќање на акциза“.

Согласно годишниот извештај на Царинска управа за 2022 година, отворени се 14 финансиски истражувања против 9 правни и 22 физички лица по предикативни кривични дела, односно истите не се однесуваат само на избегнување плаќање на акциза и предлагаме да се изврши исправка односно текстот да гласи: **Отворени се 14 финансиски истражувања против 9 правни и 22 физички лица, по по предикативни кривични дела.**

Исто така напоменуваме дека податоците кои се наведени во останатиот дел од текстот не се однесуваат само на работењето на Одделението за истрага. Се работи за вкупно евидентирани решенија за

se Ministria e Financave duhet të përjashtohet nga ky aspekt sepse bllok dotacionet janë planifikuar për shfrytëzuesit buxhetorë resorialë, me ç'rast si bartës të aktiviteteve me zbatimin e kriterëve realizojnë shpërndarjen e mjeteve të planifikuara dhe janë përgjegjës për shfrytëzimin e destinuar dhe ligjor të mjeteve të miratuara në Buxhetin vetanak.

Në pikën 3.2.6.4 rekomandohet që personi përgjegjës i Ministrisë së Financave të vazhdojë me aktivitetet për lidhjen sistemike të Sektorit të Kontrollit dhe Hetimit me DHP-në dhe organet e tjera kompetente.

Lidhur me këtë rekomandim, në pjesën 3.2.6.4 Njësia e Hetimeve, sipas prononcimit të Drejtorisë Doganore, ka gabime gjatë prezantimit të të dhënave, gjegjësisht ceket se “janë hapur 14 hetime financiare kundër 9 personave juridikë dhe 23 personave fizikë, për vepra penale predikative “Shmangia e pagesës së akcizës”.

Sipas raportit vjetor të Drejtorisë Doganore për vitin 2022, janë hapur 14 hetime financiare kundër 9 personave juridikë dhe 22 personave fizikë për vepra penale predikative, gjegjësisht nuk kanë të bëjnë vetëm me shmangien e pagesës së akcizës, me ç'rast propozojmë që të korigjohet sipas tekstit të lartpërmendur: **“Janë hapur 14 hetime financiare kundër 9 personave juridikë dhe 22 personave fizikë për vepra penale predikative”.**

Gjithashtu, theksojmë se të dhënat e cekura në pjesën tjetër të tekstit nuk i referohen vetëm punës së Njesisë së Hetimeve. Kemi të bëjmë me aktvendime të përgjithshme të evidentuara për

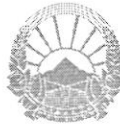

дополнителна наплата на приходи од сите подносители.

Во делот 3.2.6.6 - Одговорното лице на Министерство за финансии во соработка со Царинска управа и УЈП да продолжат со отпочнатите активности за донесување на акт за начинот на водење на царинската евиденција и отписот на увозните и други давачки како и со активностите за зголемување на наплата на побарувањата. По однос на оваа препорака во делот 3.2.6.6 Царинска Управа известува дека за наплатени побарувања од увоз извоз, забелешката се однесува во однос на податоците за состојбата на наплатените побарувања од увоз за правни лица, по решенија за дополнителна наплата на царина и царински давачки донесени во управна постапка, во периодот од 1999 година до 2022 година што се прикажани во табелата. Во табелата што следи наведени се точните податоци:

аркѐтим (inkasim) shtesë së të hyrave nga të gjithë parashtruesit.

Në pjesën 3.2.6.6 - Personi përgjegjës i Ministrisë së Financave, në bashkëpunim me Drejtorinë Doganore dhe DHP-në, duhet të vazhdojnë me aktivitetet e iniciuara për miratimin e aktit për mënyrën e mbajtjes së evidencës doganore dhe shlyerjen e detyrimeve të importit dhe detyrimeve të tjera, si dhe me aktivitetet për rritjen e arkëtimin të kërkesave. Lidhur me këtë rekomandim, në pjesën 3.2.6.6, Drejtoria Doganore raporton se për kërkesat e arkëtuara nga importi dhe eksporti, vërejtja i referohet të dhënave për gjendjen e kërkesave të arkëtuara nga importi për personat juridikë, sipas aktvendimeve për arkëtimin shtesë të doganave dhe detyrimeve doganore të miratuara në procedurë administrative, në periudhën nga viti 1999 deri në vitin 2022 që janë pasqyruar në tabelë. Në këtë tabelë pasqyrohen të dhënat e sakta:

бр.на а обв р/нр . и det.	Статус/status и	Износ/vlera	бр.на решенија/нр. и aktvendimeve
67	Активни/aktive	575.950.420,00	2.547
17	Ликвидација/ likuidimi	159.244.501,00	75
83	Стечај/falime ntimi	232.683.297,00	641
561	Избришани/ Fshirja e tyre	2.458.559.511,00	3.498
6	Неактивни/jo aktive	24.818.464,00	65
12	Немигрирани /jo të migruara	12.828.586,00	35
2	пред стечај/para falimentimit	48.559.304,00	265
748	Вкупно/gjith sej	3.512.644.083,00	7.126

р. на застаре ни решени ја/нр. и aktvend imeve тë vjetr.	износ на застарени решенија/vlera e aktvendimeve të vjetruara	износ на долг без застарени решенија/vlera e borxhit të aktvendimeve të vjetruara
153	35.862.107,00	540.088.313,00
75	159.244.501,00	0,00
596	205.009.175,00	27.674.122,00
3.426	2.452.670.341,00	5.889.170,00
65	24.818.464,00	0,00
35	12.828.586,00	0,00
220	36.343.018,00	12.216.286,00
4.570	2.926.776.192,00	585.867.891,00

Согласно наведените податоци потребно е да се изврши корекција во следните колони:

- бројот на застарени решенија,
- износот на застарени решенија и
- износот на долг без застерени решенија.

По однос на на препораката дадена во точка 3.2.7 - Одговорното лице на Министерството за финансии да во координација со Владата и другите надлежни институции, да преземат мерки и активности за воспоставување на соработка за размена на податоци за донесените одлуки за распределба на оставрениот вишок на средства од акумулирана добивка кај јавните претпријатија и акционерските

Sipas të dhënave të cekura, nevojitet korigjimi i kolonave të mëposhtme:

- numri i aktvendimeve të vjetruara,
- vlera e aktvendimeve të vjetruara dhe vlera e borxhit pa përfshirjen e aktvendimeve të vjetruara.

Në lidhje me rekomandimin e dhënë në pikën 3.2.7 - Personi përgjegjës i Ministrisë së Financave, në koordinim me Qeverinë dhe institucionet e tjera kompetente, duhet të ndërmarrin masa dhe aktivitete për vendosjen e bashkëpunimit për shkëmbimin e të dhënave për vendimet e miratuara për shpërndarjen e tepicës së realizuar të mjeteve nga fitimet e akumuluar të ndërmarrjeve publike dhe shoqërive

друштва кои ќе се уплатат во Буџетот.
По однос на препораката дадена во точка 3.2.7 Влада на Република на Република Северна Македонија известува дека од страна на Влада на РСМ е доставено барање до Централниот депозитар за хартии од вредност, за доставување на податоци во однос на основната главница во друштвата каде Владата е основач и акционер, со цел сметководствено евидентирање на државната сопственост во деловните книги, како и заради носење одлуки за понатамошно постапување.

По однос на препораката дадена во точка 3.2.19.2 – Одговорното лице на Министерството за финансии во координација со надлежните институции, да презема мерки и активности за усогласување на средства за финансирање на радиодифузната дејност, за работењето и развојот на Македонска Радио Телевизија, Јавното претпријатие Македонска Радиодифузија и Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, согласно законски утврдениот процент, Министерство за информатичко општество и администрација го дава следното мислење:

Во насока на исполнување на начелата за економичност и рационалност во подготовката на буџетското барање за 2022 година, притоа водејќи се од максимално утврдените износи и насоките во буџетскиот циркулар, во кој се утврдени лимитите за секој буџетски корисник, МИОА нацрт буџетското барање го подготви во рамки на максимално

аксионаре që do paguhen në buxhet.
Në lidhje me rekomandimin e dhënë në pikën 3.2.7, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut njofton se ka dorëzuar kërkesë në Depozitarin Qendror të Letrave me Vlerë, për parashtrimin e të dhënave në lidhje me kryegjënë (principalin) në shoqëritë ku Qeveria është themeluese dhe aksionare, me qëllim të evidentimit të kontabilitetit të pronësisë shtetërore në librat afaristë, si dhe për miratimin e vendimeve për procedim të mëtejshëm.

Në lidhje me rekomandimin e dhënë në pikën 3.2.19.2 – Personi përgjegjës i Ministrisë së Financave, në koordinim me institucionet kompetente, duhet të ndërmarrin masa dhe aktivitete për harmonizimin e mjeteve për financimin e veprimtarisë radiodifuzive, për punën dhe zhvillimin e Radiotelevizionit të Maqedonisë, Ndërmarrjes Publike Radiodifuzive të Maqedonisë dhe Agjencisë së Shërbimeve Mediatike Audio dhe Audiovizuale, sipas përqindjes së përcaktuar me ligj, me ç'rast Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës jep këtë mendim:

Me qëllim të përmbushjes së parimeve të ekonomizimit dhe racionalitetit në përgatitjen e kërkesës buxhetore për vitin 2022, duke u nisur nga vlerat maksimale të përcaktuara dhe indikacionet në qarkoren buxhetore, ku përcaktohen limitet për çdo shfrytëzues buxhetor, MSHIA-ja përgatiti Draftin e kërkesës buxhetore në kuadër të shpenzimeve maksimale të përcaktuara për vitin 2022

утврдените расходи за 2022 година од 1.256.945.000 денари. По континуираното координирање на буџетските потреби во соработка со Министерство за финансии, вкупно доделениот буџет за расходи на МИОА за 2022 година изнесуваше 1.669.134.000 денари или вкупно 1.573.684.000 денари расходи на Основниот буџет.

Водено МИОА известува дека Министерството за финансии, при утврдување на рамката на максимални расходи и буџетски потреби за соодветен период, да ги има во предвид и законски утврдените процентни поени за финансирање на радиодифузната дејност и субвенции за јавните претпријатија.

По однос на препораката дадена во точка 3.2.19.2 – Одговорното лице на Министерството за финансии во координација со надлежните институции, да преземат мерки и активности за преиспитување на можноста за системско уредување на финансирањето на МИА, како новинарско-медиумски сервис од јавен интерес, Служба за општи и заеднички работи известува дека финансирањето на АД „Македонска Информативна Агенција“ е регулирано со Одлука на Влада со бр.19-1757/1 од 13.04.2006 година. Служба за општи и заеднички работи на Влада на РСМ врши само трансфер на месечна буџетска субвенција согласно барање од АД МИА и согласно одобрување на истото од Министерство за финансии.

преј 1.256.945.000 денарëve. Pas koordinimit të vazhdueshëm të nevojave buxhetore në bashkëpunim me Ministrinë e Financave, buxheti i përgjithshëm i ndarë për shpenzimet e MSHIA-së për vitin 2022 ishte 1.669.134.000 denarë ose gjithsej 1.573.684.000 denarë shpenzime në buxhetin themelor.

Respektivisht, MSHIA-ja raporton se Ministria e Financave, gjatë përcaktimit të kornizës së shpenzimeve maksimale dhe nevojave buxhetore për periudhë të përshtatshme, duhet t'i ketë parasysh edhe pikë përqindjet e përcaktuara ligjore për financimin e veprimtarisë radiodifuzive dhe subvencionet për ndërmarrjet publike.

Në lidhje me rekomandimin e dhënë në pikën 3.2.19.2 – Personi përgjegjës i Ministrisë së Financave, në koordinim me institucionet kompetente, duhet të ndërmarrin masa dhe aktivitete për shqyrtimin e mundësisë së rregullimit sistemik të financimit të “MIA-s”, si shërbim mediatik gazetaresk me interes publik, me ç'rast Shërbimi i Çështjeve të Përgjithshme dhe të Përbashkëta raporton se financimi i SHA Agjencia Informative e Maqedonisë është rregulluar me Vendimin e Qeverisë nr.19-1757/1 më datë 13.04.2006. Shërbimi i Çështjeve të Përgjithshme dhe të Përbashkëta të Qeverisë së RMV-së vetëm e transferon subvencionin mujor buxhetor sipas kërkesës së SHA “MIA-s” dhe sipas miratimit të saj nga Ministria e Financave.

Од тие причини, а со оглед на фактот дека препораката од Државен завод за ревизија е да се измени законското уредување на финансирање на Македонска Информативна Агенција заради поголема транспарентност на трошењето на средствата од Буџетот на РСМ и се однесуваат на Министерството за финансии по спроведената ревизија во Министерството, Службата постапува по досегашни законски уредувања кои се во сила во моментот и се додека не дојде до нивни измени, односно до нова Одлука на Влада на РСМ, од овие причини по однос на препорката Службата не може да се произнесе.

Pikërisht për këto arsye dhe duke pasur parasysh se rekomandimi i Entit Shtetëror të Revizionit është ndryshimi i rregullores ligjore për financimin e Agjencisë Informative të Maqedonisë për shkak të transparencës më të madhe të shpenzimit të mjeteve nga Buxheti i RMV-së dhe i referohet Ministrisë së Financave pas revizionit të kryer në ministri, me ç'rast Shërbimi vepron sipas rregullimeve ligjore ekzistuese që janë në fuqi aktualisht dhe deri në ndryshimin e tyre, respektivisht deri në miratimin e Vendimin e ri të Qeverisë së RMV-së, prandaj Shërbimi nuk mund të prononcohet lidhur me rekomandimin në fjalë.

Со почит,

Me respekt,

МИНИСТЕР / MINISTËR
Dr. Fatmir Besimi

Изработил/Përgatiti: Arjeta Adili
Контролирал/Verifikoi: м-р Јулијана Петановска
Одобрил/Miratoi: Тања Трипунова
Превел/Përktheu: Adriana Fejzullahu

Согласен/Pajtohet: д-р Јелена Таст

- Сектор за трезор -

Архивски број: 09-4115/1

Датум: _____ 2023 година

15-05-2023

До: Служба за општи и заеднички работи
Скопје

Предмет: Барање

Врска: Нацрт извештај за извршена ревизија

Почитувани,

Во Министерство за финансии од страна на Државен завод за ревизија извршена е ревизија на Основен Буџет на Република Северна Македонија за 2022 година.

Во прилог ви доставуваме Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор број 11-202/5 од 12.05.2023 година за Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година, односно копија од точка 3.2.19.2 - Дел за Служба за општи и заеднички работи, по која е потребно да доставите мислење (забелешка) по однос на препораките.

Вашето известување потребно е да го доставите најдоцна до 18.05.2023 година (четврток).

Имајќи го во предвид краткиот период потребен за одговор до Државен завод за ревизија, ве молиме вашето мислење да го доставите и на следниот меил arjeta.adili@finance.gov.mk.

Ви благодариме на соработката.

Со почит,

Раководител на сектор
Бари Исени

Изработил: Арјета Адили
Одобрил: Лилјана Гуровска

Влада на Република Северна Македонија
- СЛУЖБА ЗА ОПШТИ И ЗАЕДНИЧКИ РАБОТИ -

Архивски број: 15-2812/2
2023 година, Скопје

До Министерство за финансии
- Сектор за трезор -
Раководител-Бари Исени

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SEVERIOT
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
MINISTRIA E FINANCAVE
Скопје
Shkup

Примено	23-05-2023		
Извршено			
09	4115/2		

Предмет: Одговор на барање
Врска ваш број 09-4115/1 од 15.05.2023 година

Почитувани,

Во врска со Ваш допис број 09-4115/1 од 15.05.2023 година, Ве известуваме дека финансирањето на АД „Македонска Информативна Агенција“ е регулирано со Одлука на Влада со бр.19-1757/1 од 13.04.2006 година. Службата за општи и заеднички работи на Владата на Република Северна Македонија врши само трансфер на месечна буџетска субвенција согласно барање од АД МИА и согласно одобрување на истото од Министерство за финансии.

Од тие причини, а со оглед на фактот дека препораката од Државен завод за ревизија е да се измени законското уредување на финансирање на Македонска Информативна агенција заради поголема транспарентност на трошењето на средствата од Буџетот на Република Северна Македонија и се однесуваат на Министерството за финансии по спроведената ревизија во Министерството, Службата постапува по досегашни законски уредувања кое е во сила во моментот и се додека не дојде до нивни измени, односно до нова Одлука на Влада на РСМ, од овие причини по однос на препораките Службата неможе да се произнесе.

Со почит,

Служба за општи и заеднички работи
на Владата на Република Северна Македонија

ДИРЕКТОР
м-р Пеце Мирчески

Адреса на получателот: _____
Рок на чување на документот: _____
Земано на _____
Потпишан/Исписан _____

Подготвил: Сузана Петковска
Контролирал/ Одобрил: Билјана Ристова

- Сектор за трезор -

Архивски број: 09-4113/11

Датум: _____ 2023 година

15-05-2023

До: Министерство за информатичко општество и администрација
Скопје

Предмет: Барање

Врска: Нацрт извештај за извршена ревизија

Почитувани,

Во Министерство за финансии од страна на Државен завод за ревизија извршена е ревизија на Основен Буџет на Република Северна Македонија за 2022 година.

Во прилог ви доставуваме Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор број 11-202/5 од 12.05.2023 година за Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година, односно копија од точка 3.2.19.2 - Дел за Министерство за информатички општество и администрација, по која е потребно да доставите мислење (забелешка) по однос на препораките.

Вашето известување потребно е да го доставите најдоцна до 18.05.2023 година (четврток).

Имајќи го во предвид краткиот период потребен за одговор до Државен завод за ревизија, ве молиме вашето мислење да го доставите и на следниот меил arjeta.adili@finance.gov.mk.

Ви благодариме на соработката.

Со почит,

Раководител на сектор
Бари Исени

Изработил: Арјета Адили
Одобрил: Лилјана Ѓуровска

До: Министерство за финансии – Сектор
трезор

Drejtuar: Ministrisë së Financave – Sektor
i Thesarit

Архивски број: 05-220612
Датум: 22.05.23

Numri i arkivit:
Data :

Предмет: Одговор на барање

Lënda: Përgjigje ndaj Kërkesës

Врска: Ваш број 09-4113/1 од 15.05.2023 г.

Lidhja: Nr. juaj 09-4113/1 e datës 15.05.2023

Почитувани,

Të nderuar,

Во врска со вашето Барање образложение за Нацрт извештајот на Овластениот државен ревизор за усогласување на средствата за финансирање на радиодифузната дејност, за работењето и развојот на Македонската радио дифузија, ЈП Македонска радиодифузија и Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА) го дава следното мислење:

Në lidhje me Kërkesën tuaj, arsyetim për Draft-raportin e revizorit të autorizuar shtetëror për harmonizimin e mjeteve për financimin e veprimtarisë radiodifuzive, për funksionimin dhe zhvillimin e radio difuzionit të Maqedonisë, NP Radiodifuzioni i Maqedonisë dhe Agjencisë për shërbime mediatike audio dhe audiovizuale, Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës (MSHIA) jep mendimin e mëposhtëm:

Во насока на исполнување на начелата за економичност и рационалност во подготовката на буџетското барање за 2022 година, притоа водејќи се од максимално утврдените износи и насоките во буџетскиот циркулар, во кој се утврдени лимитите за секој буџетски корисник, МИОА нацрт буџетското барање го подготви во рамки на максимално утврдените расходи за 2022 година од 1.256.945.000 денари. По континуираното координирање на буџетските потреби во соработка со Министерството за финансии, вкупно доделениот буџет за расходи на МИОА за 2022 изнесуваше 1.669.134.000 денари или вкупно

Me qëllim të përmbushjes së parimit të ekonomizimit dhe racionalitetit në përgatitjen e kërkesës buxhetore për vitin 2022, duke u udhëhequr nga shumat maksimale të përcaktuara dhe udhëzimet në qarkoren buxhetore, në të cilën përcaktohen limitet për çdo përdorues buxhetor, MSHIA-ja ka përgatitur Draft -kërkesë buxhetore në kuadër të shpenzimeve maksimale të përcaktuara për vitin 2022 prej 1.256.945.000 denarë. Pas koordinimit të vazhdueshëm të nevojave buxhetore në bashkëpunim me Ministrinë e Financave, buxheti i përgjithshëm i ndarë për shpenzimet e MSHIA-së për vitin 2022 arriti vlerën 1.669.134.000 denarë ose gjithsej

1.573.684.000 денари расходи на Основниот буџет. 1.573.684.000 denarë shpenzime të buxhetit bazë.

Воедно, укажуваме дека Министерството за финансии, при утврдување на рамката на максимални расходи и буџетски потреби за соодветен период, да ги има во предвид и законски утврдените процентни поени за финансирање на радиодифузната дејност и субвенции за јавните претпријатија.

Njëkohësisht, theksojmë se Ministria e Financave, gjatë përcaktimit të kornizës së shpenzimeve maksimale dhe nevojave buxhetore për periudhë të caktuar, duhet të ketë parasysh edhe pikët e përqindjes të përcaktuara me ligj për financimin e veprimtarisë radiodifuzive dhe subvencionet për ndërmarrjet publike.

Со почит,

Me respekt,

Министер за информатичко општество и
администрација
Ministër i Shoqërisë Informatike dhe
Administratës
Dr. Azir Aliu

Подготвил / Përpiloi: Јана Македска Станоеска
Златко Стојановски
Согласен/Dakorduar: ДС/SSH Елвин Хасановски
Шеф на кабинет/Shefi i Kabinetit Drijan Dauti
Превел / Përktheu: Gjulsere Ismaili
Jusuf Zendeli

- Сектор за трезор -

Архивски број: 09-4116/1

Датум: _____ 2023 година

15-05-2023

До: Царинска управа на РСМ
Скопје

Предмет: Барање

Врска: Нацрт извештај за извршена ревизија

Почитувани,

Во Министерство за финансии од страна на Државен завод за ревизија извршена е ревизија на Основен Буџет на Република Северна Македонија за 2022 година.

Во прилог ви доставуваме Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор број 11-202/5 од 12.05.2023 година за Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година, односно копија од точка 3.2.6 - Дел за Царинска управа, по која е потребно да доставите мислење (забелешка) по однос на препораките.

Вашето известување потребно е да го доставите најдоцна до 18.05.2023 година (четврток).

Имајќи го во предвид краткиот период потребен за одговор до Државен завод за ревизија, ве молиме вашето мислење да го доставите и на следниот меил arjeta.adili@finance.gov.mk.

Ви благодариме на соработката.

Со почит,

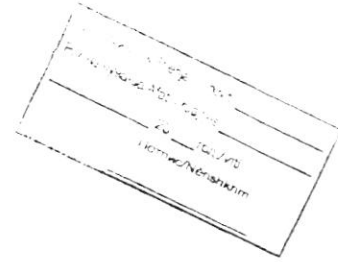
Раководител на сектор
Бари Исени

Изработил: Арјета Адили
Одобрил: Лилјана Ѓуровска

Република Северна Македонија

Министерство за финансии
- ЦАРИНСКА УПРАВА -
Централна управа

До:
Министерство за финансии
Сектор за трезор
ул. „Даме Груев“ бр.12, 1000 Скопје

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIOT
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
MINISTRIA E FINANCAVE
Скопје

29-05-2023

09	4116/2		

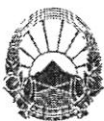
Предмет: Одговор на барање
Врска : 09-4116/1

Почитувани,

Во врска со Вашето барање за доставување на мислење во однос на препораките содржани во нацрт извештај број 10-202/5 од 12.05.2023 година од ревизијата за основниот Буџет на Република Северна Македонија за 2022 година, точка 3.2.6 – Дел за Царинска управа на РСМ, ве известуваме дека имаме забелешки во однос на констатираната состојба и презентираниите податоци и тоа:

- Во делот 3.2.6.4 Одделение за истраги, има грешка при презентација на податоците односно наведен е податок дека „Отворени се 14 финансиски истражувања против 9 правни и 23 физички лица, по предикативни кривични дела “Избегнување плаќање на акциза“.
- Согласно Годишниот извештај на Царинската управа за 2022 година, отворени се 14 финансиски истражувања против 9 правни и 22 физички лица по предикативни кривични дела, односно истите не се однесуваат само на избегнување плаќање на акциза и предлагаме да се изврши исправка односно текстот да гласи - **Отворени се 14 финансиски истражувања против 9 правни и 22 физички лица по предикативни кривични дела.**
- Исто така сакаме да напоменеме дека податоците кои се наведени во останатиот дел од текстот не се однесуваат само на работењето на Одделението за истраги. Се работи за вкупно евидентирани решенија за дополнителна наплата во Одделението за наплата на приходи од сите подносителите.
- Во делот 3.2.6.6 Ненаплатени побарувања од увоз, имаме забелешка во однос на податоците за состојбата на ненаплатените побарувања од увоз за правни лица, по решенија за дополнителна наплата на царина и царински давачки донесени во управна постапка, во периодот од 1999 до 2022 година

Република Северна Македонија
Министерство за финансии
- ЦАРИНСКА УПРАВА -
Централна управа

што се прикажани во табелата. Точни се податоците наведени во табелата што следи:

Број на обврзници	Статус	Износ	Број на решенија	Број на застарени решенија	Износ на застарени решенија	Износ на долг без застарени решенија
67	активни	575.950.420,00	2.547	153	35.862.107,00	540.088.313,00
17	ликвидација	159.244.501,00	75	75	159.244.501,00	0,00
83	стечај	232.683.297,00	641	596	205.009.175,00	27.674.122,00
561	избришани	2.458.559.511,00	3.498	3.426	2.452.670.341,00	5.889.170,00
6	неактивни	24.818.464,00	65	65	24.818.464,00	0,00
12	немигрирани	12.828.586,00	35	35	12.828.586,00	0,00
2	пред стечај	48.559.304,00	265	220	36.343.018,00	12.216.286,00
748	Вкупно	3.512.644.083,00	7.126	4.570	2.926.776.192,00	585.867.891,00

Согласно овие податоци ве молиме да се изврши корекција во колоните за бројот на застарени решенија, износот на застарени решенија и износ на долг без застарени решенија.

Во однос на препораките содржани во нацрт извештај, ве известуваме дека немаме забелешки за дадените препораки.

Со почит,
М-р Славица Кутироз
Директор

Архивски број: 02-027087/23-0002

Скопје, 19.05.2023 година

19-05-2023

- Сектор за трезор -

Архивски број: 09-4117/1
Датум: _____ 2023 година

До: Влада на РСМ
Скопје

Предмет: Барање
Врска: Нацрт извештај за извршена ревизија

Почитувани,

Во Министерство за финансии од страна на Државен завод за ревизија извршена е ревизија на Основен Буџет на Република Северна Македонија за 2022 година.

Во прилог ви доставуваме Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор број 11-202/5 од 12.05.2023 година за Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година, односно копија од точка 3.2.7 - Дел за Влада на РСМ, по која е потребно да доставите мислење (забелешка) по однос на препораките.

Вашето известување потребно е да го доставите најдоцна до 18.05.2023 година (четврток).

Имајќи го во предвид краткиот период потребен за одговор до Државен завод за ревизија, ве молиме вашето мислење да го доставите и на следниот меил arjeta.adili@finance.gov.mk.

Ви благодариме на соработката.

Со почит,

Раководител на сектор
Бари Исени

Изработил: Арјета Адили
Одобрил: Лилјана Ѓуровска

Арх. број/ Num. ark:

45-4888/2

Датум/Data: 9.05.2023

Министерство за финансии
ул. „Даме Груев“ бр. 13
Скопје, Република Северна Македонија

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
MINISTRIA E FINANCAVE
Скопје
Shkup

Примено Е-Пратилет	Број Number	Примено Stamp	Вреќа Vreca
	23-05-2023		
09	4117/1		

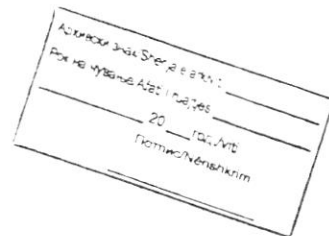
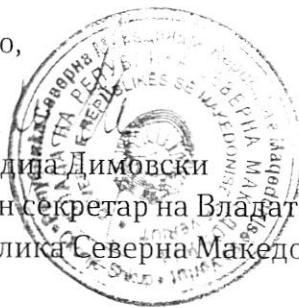
Предмет: Известување
Врска ваш број: 09-4117/1 од 15.05.2023

Почитувани,

Во врска со вашиот допис со број 09-4117/1 од 15.05.2023 година, со кој барате мислење (забелешка) по однос на точка 3.2.7 дел за Влада на Република Северна Македонија од Нацрт извештајот на Овластениот државен ревизор бр.11-202/5 од 12.05.2023 година за Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година, ве известуваме дека согласно насоките од Државниот завод за ревизија, доставивме барање до Централниот депозитар за хартии од вредност, за доставување на податоци во однос на основната главница во друштвата каде Владата е основач и акционер, со цел сметководствено евидентирање на државната сопственост во деловните книги, како и заради носење одлуки за понатамошно постапување. Одговорот од Централен депозитар за хартии од вредност ви го доставуваме во прилог на овој допис.

Искрено,

м-р Методија Димовски
генерален секретар на Владата
на Република Северна Македонија

Подготвила: Ивона Стојчева, раководител на сектор
Прегледала/ Одобрила: Љубица Лилиќ Тодоровска, посебен советник за економски прашања во кабинетот на генералниот секретар на Владата на Република Северна Македонија

Прилог:

- Допис до централен депозитар бр.45-4434/1 од 02.05.2023 година
- Допис од централен депозитар бр.08-1604/2 од 05.05.2023 година
- Известување по однос на нацрт извештај за извршена ревизија бр.12-3561/2 од 03.05.2023 година

Арх. број/ Num. ark:

45-4434/1

Датум/Data:

02-05-2023

Централен депозитар за хартии од вредност
Ул. „Кузман Јосифовски – Питу“ бр.1
1000, Скопје
Предмет: Барање за доставување на податоци

Почитувани,

На ваша надлежност ви доставуваме барање за податоци за целосна документација во однос на висината на основната главница во друштвата каде Владата е основач и акционер, со цел сметководствено евидентирање на државната сопственост на деловните книги, како и заради носење одлуки за понатамашно постапување.

Имено, Државниот завод за ревизија, согласно Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2022 година, вршеше ревизија во нашата институција во период од 10.10.2022 до 30.12.2022 година.

Во доставениот нацрт извештај, во точка 4.3. потточка 4.3.1, има препорака „Одговорните лица на Владата да преземат мерки и активности за обезбедување на целосна документација во однос на висината на основната главница во друштвата каде Владата е основач, заради евидентирање на државната сопственост на деловните книги како и заради носење одлуки за понатамашно постапување“, согласно која треба да постапиме.

Од горенаведеното очекуваме одговор од ваша страна со бараните податоци.

Искрено,

м-р Методија Димовски

генерален секретар на Владата
на Република Северна Македонија

Подготвила: Ивона Стојчева, раководител на сектор

Прегледала/ Одобрила: Орхидеја Ѓорговска, државен советник

д/д/у
8/5/2023г.

Примено:	09.05.2023		
Е-пошта:			
Др. Единица:	Број:	Прилог:	Вредност:
Ниво Едг:	Умет:	Штојсе:	Мере:
45	4434/7	0	

**ЦЕНТРАЛЕН
ДЕПОЗИТАР**
МАКАРТН ОД ВРЕДНОСТ АД

МАКРТН ОД ВРЕДНОСТ АД
08-1604/2
05-05-23
2023.05.09

До
Влада на Република Северна Македонија
Генерален Секретаријат
Бул. Илинден бр. 2
1000 Скопје
за генерален секретар м-р Методија Димовски

ПРЕДМЕТ: Барање за доставување на податоци
ВРСКА: Ваш допис бр. 45-4434/1 од 02.05.2023г.

Почитуван,

Во врска со Вашето барање бр. 45-4434/1 од 02.05.2023г. примено во ЦДХВ на 04.05.2023г., Ве известуваме за следното:

Со цел спроведување на Законот за изменување и дополнување на Законот за материјално обезбедување на невработените лица поради приватизација на претпријатијата со доминантна сопственост на државата во период од 2000 до 2004 година, Владата на Република Македонија во тек на месец февруари 2014 година во соработка со повеќе институции (Министерство за финансии, Министерство за информатичко општество и администрација, Централен регистар на Република Македонија) изработи список на носители на државен капитал и истиот го достави до Централниот депозитар за хартии од вредност.

Овој список е користен при изработка на Прегледот на државен капитал во акционерски друштва регистрирани во Депозитарот и, меѓу останатите, содржи и иматели кои претставуваат неактивни правни субјекти (Агенција за приватизација на РМ, Министерство за финансии- Сектор за управување со капитал и др.).

Истовремено, напоменуваме дека Преглед на државен капитал во приложената форма и содржина редовно се доставува до Министерството за економија на РСМ.

Имајќи го предвид горенаведеното, во прилог кон овој допис Ви доставуваме Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на ден 04.05.2023г. година во електронска и печатена форма.

Прилог: ЦД, печатен Преглед

Со почит,

Централен депозитар за
хартии од вредност АД Скопје

Извршен директор
Даринка Ламјановиќ

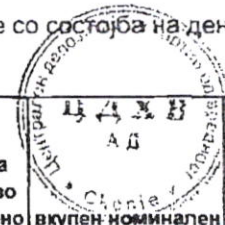

1145-44342 (1/1)

КРАКУ 08

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден
04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
04195132	Акционерско друштво за аеродромски услуги АЕРОДРОМИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост Скопје	СКОПЈЕ	MKAERO101017	Обични акции	5414,06	372797	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	372797	2.018.345.325,82
06361145	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОМОЦИЈА И ПРОДАЖБА НА ЗЕМЈОДЕЛСКИ ПРОИЗВОДИ АГРИ ЛЕНД АД СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKAGRI101013	Обични акции	1	25000	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	25000	25.000,00
05127823	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ПРОМЕТ И УСЛУГИ "ТЕКСТИЛ ЕЛМА" АД ПРИЛЕП	ПРИЛЕП	MKVIKF101010	Обични акции	51	12361	EUR	активна	04345533	ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА	28	630.411,00
04055306	ПРЕХРАНБЕНА ИНДУСТРИЈА КРИСТАЛ 1923 АД - ВЕЛЕС	Велес	MKBLAG110017	Приоритетни партиципативни акции	25,56	107288	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	2	13.188.960,00
04646088	УНИВЕРЗАЛНА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА АД СКОПЈЕ	Скопје	MKVLBA101011	Обични акции	1000	545987	MKD	активна	06019595	ГРАД СКОПЈЕ	2	553.487.000,00
04646088	УНИВЕРЗАЛНА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА АД СКОПЈЕ	Скопје	MKVLBA101011	Обични акции	1000	545987	MKD	активна	04528972	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ КОМУНАЛНА ХИГИЕНА -СКОПЈЕ	3	553.487.000,00
04646088	УНИВЕРЗАЛНА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА АД СКОПЈЕ	Скопје	MKVLBA101011	Обични акции	1000	545987	MKD	активна	04067002	ЈАВНО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО	6	553.487.000,00

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ПРЕРАБОТКА БЛАГОЈ ТУФАНОВ АД РАДОВИШ	Радовиш	MKBLTU101017	Обични акции	10	256984	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	6233	2.569.840,00	2,4254
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ПРЕРАБОТКА БЛАГОЈ ТУФАНОВ АД РАДОВИШ	Радовиш	MKBLTU101017	Обични акции	10	256984	EUR	активна	04219759	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО	7803	2.569.840,00	3,0364
ДРУШТВО ЗА СПОРТСКИ ДЕЈНОСТИ ФУДБАЛСКИ КЛУБ БРЕГАЛНИЦА 2008 АД Штип	ШТИП	MKBREG101016	Обични акции	100	250	EUR	активна	06005888	ОПШТИНА ШТИП	122	25.000,00	48,8000
ДРУШТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКО ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА ЦРВЕНИ БРЕГОВИ АД НЕГОТИНО	ЦРВЕНИ БРЕГОВИ	MKCSVB101010	Обични акции	51,12997	90247	EUR	активна	04055586	ЈАВНО ВОДОСТОПАНСКО ПРЕТПРИЈАТИЕ ТИКВЕШКО ПОЛЕ КАВАДАРЦИ	98	4.614.326,40	0,1086
ДРУШТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКО ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА ЦРВЕНИ БРЕГОВИ АД НЕГОТИНО	ЦРВЕНИ БРЕГОВИ	MKCSVB101010	Обични акции	51,12997	90247	EUR	активна	04055586	ЈАВНО ВОДОСТОПАНСКО ПРЕТПРИЈАТИЕ ТИКВЕШКО ПОЛЕ КАВАДАРЦИ	98	4.614.326,40	0,1086
ДРУШТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКО ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА ЦРВЕНИ БРЕГОВИ АД НЕГОТИНО	ЦРВЕНИ БРЕГОВИ	MKCSVB101010	Обични акции	51,12997	90247	EUR	активна	04641655	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ- ЦАРИНСКА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	28	4.614.326,40	0,0310

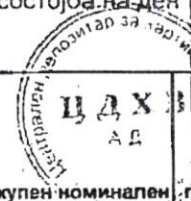
Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден,
04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
04195094	ДРУШТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКО ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА ЦРВЕНИ БРЕГОВИ АД НЕГОТИНО	ЦРВЕНИ БРЕГОВИ	МКСВСВ101010	Обични акции	51,12997	90247	EUR	активна	04868773	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ - СЕКТОР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КАПИТАЛ (ПРАВЕН СЛЕДБЕНИК НА АГЕНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО СРЕДСТВА)	8907	4.614.326,40
04024095	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА НА КРЗНО И КРЗНЕНИ ПРОИЗВОДИ „ДИМКО МИТРЕВ „ АД УВОЗ-ИЗВОЗ ВЕЛЕС	ВЕЛЕС	МКДИМ1101013	Обични акции	51,13	40000	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	995	2.045.200,00
06023754	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА, ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ, СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	МКЕЛЕМ101011	Обични акции	1000	31738878	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	31738878	31.738.878.000,00
04137540	МЗТ ЕНЕРГЕТИКА АД	Скопје	МКЕНРГ101012	Обични акции	100	17590	DEM	активна	04528972	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ КОМУНАЛНА ХИГИЕНА -СКОПЈЕ	169	1.759.000,00

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
МЗТ ЕНЕРГЕТИКА АД	Скопје	MKENRG101012	Обични акции	100	17590	DEM	активна	04528999	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ „ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА, Ц.О.	8	1.759.000,00	0,0455
ЕВН Македонија Акционерско друштво за услуги Скопје	СКОПЈЕ	MKESMM101014	Обични акции	1000	14931909	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	1493191	14.931.909.000,00	10,0000
ДРУШТВО ЗА СПОРТСКИ ДЕЈНОСТИ ФУДБАЛСКИ КЛУБ ПЕЛИСТЕР АД БИТОЛА	БИТОЛА	MKFKRV101011	Обични акции	100	250	EUR	активна	06025633	ОПШТИНА БИТОЛА	250	25.000,00	100,0000
Акционерско друштво ГРАДСКИ ФУДБАЛСКИ КЛУБ ТИКВЕШ 1930 АД КАВАДАРЦИ	КАВАДАРЦИ	MKFKTK101016	Обични акции	10	2530	EUR	активна	05995965	ОПШТИНА КАВАДАРЦИ, КАВАДАРЦИ	1280	25.300,00	50,5929
ФРОТИРКА-КОМПАНИ АД ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ПРОМЕТ СО ФРОТИР ПРОИЗВОДИ МК 2320 ДЕЛЧЕВО	ДЕЛЧЕВО	MKFROT101015	Обични акции	51,13	63495	EUR	активна	04063406	МАКЕДОНСКА РТВ СКОПЈЕ	6	3.246.499,35	0,0094
Акционерско друштво за енергетски дејности ГРАДСКИ ЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМИ-СКОПЈЕ АД Скопје	Скопје	MKGESS101016	Обични акции	100	7378	EUR	активна	06019595	ГРАД СКОПЈЕ	7378	737.800,00	100,0000

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
04008456	ГРАДИНАР АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ВО МЕШОВИТА СОПСТВЕНОСТ ЗЕМЈОДЕЛСКО ПРОИЗВОДСТВО ПРЕРАБОТКА И ПРОМЕТ УВОЗ - ИЗВОЗ П.О.	ОХРИД	MKGRDN101013	Обични акции	100	14598	DEM	активна	04726154	АГЕНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈА	1172	1.459.800,00
06087892	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО ТРГОВИЈА И УСЛУГИ ГРАДИНАР УВОЗ-ИЗВОЗ АД СВ.НИКОЛЕ	Свети Николе	MKGRSN101016	Обични акции	10	147192	EUR	активна	05467721	УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	3247	1.471.920,00
06087892	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО ТРГОВИЈА И УСЛУГИ ГРАДИНАР УВОЗ-ИЗВОЗ АД СВ.НИКОЛЕ	Свети Николе	MKGRSN101016	Обични акции	10	147192	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	1000	1.471.920,00
06087892	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО ТРГОВИЈА И УСЛУГИ ГРАДИНАР УВОЗ-ИЗВОЗ АД СВ.НИКОЛЕ	Свети Николе	MKGRSN101016	Обични акции	10	147192	EUR	активна	04063805	АГЕНЦИЈА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ	172	1.471.920,00
06087892	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО ТРГОВИЈА И УСЛУГИ ГРАДИНАР УВОЗ-ИЗВОЗ АД СВ.НИКОЛЕ	Свети Николе	MKGRSN101016	Обични акции	10	147192	EUR	активна	04345533	ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА	286	1.471.920,00
05117763	ГРАДСКИ ТРГОВСКИ ЦЕНТАР А.Д. СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKGTCS101017	Обични акции	50	1846325	EUR	активна	05467721	УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	585	92.316.250,00

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
ХАЛК БАНКА АД - СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKIKVA101015	Обични акции	10000	1100191	MKD	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	3120	11.001.910.000,00	0,2836
ХАЛК БАНКА АД - СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKIKVA101015	Обични акции	10000	1100191	MKD	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	1113	11.001.910.000,00	0,1012
ШПАРКАСЕ БАНКА АД СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKINBA101012	Обични акции	2670	2095415	MKD	активна	05467721	УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	1	5.594.758.050,00	0,0000
ИНТЕРПРОМЕТ АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОМЕТ НА СТОКИ И УСЛУГИ НА ГОЛЕМО И МАЛО	ТЕТОВО	MKINPR110018	Приоритетни кумулативни акции	53,17	341	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	341	2.709.277,35	0,6692
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ИЗГРАДБА И СТОПАНИСУВАЊЕ СО СТАНБЕН ПРОСТОР И СО ДЕЛОВЕН ПРОСТОР ОД ЗНАЧЕЊЕ ЗА РЕПУБЛИКАТА-СКОПЈЕ	Скопје	MKISDP101018	Обични акции	4635,75	10070	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	10070	46.682.002,50	100,0000
МЕЛНИЧКО ПЕКАРСКА ИНДУСТРИЈА ЖИТО КАРАОРМАН АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО - КИЧЕВО	КИЧЕВО	MKKARK120013	Приоритетни кумулативни акции	256	126	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	126	2.861.312,00	1,1273
ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ТРГОВИЈА И УСЛУГИ АД КАРНОМАК БИТОЛА	с. Породин	MKKARN101010	Обични акции	1	166237	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	4551	166.237,00	2,7377

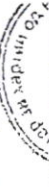
Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
04647823	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ТРГОВИЈА И УСЛУГИ АД КАРНОМАК БИТОЛА	с. Породин	MKKARN101010	Обични акции	1	166237	EUR	активна	04011279	КОМУНАЛНО ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ "НИСКОГРАДБА"СО Ц.О.	203	166.237,00
06881670	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ФУДБАЛСКИ КЛУБ КФГ ГОСТИВАР АД ГОСТИВАР	Гостивар	MKKFGG101017	Обични акции	25	1000	EUR	активна	05988756	ОПШТИНА ГОСТИВАР	100	25.000,00
04067037	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ - ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП	СКОПЈЕ	MKKJUB101010	Обични акции	20,084	717462	EUR	активна	05467721	УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	40	14.409.506,81
04067037	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ - ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП	СКОПЈЕ	MKKJUB101010	Обични акции	20,084	717462	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	737	14.409.506,81
04067037	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ - ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП	СКОПЈЕ	MKKJUB101010	Обични акции	20,084	717462	EUR	активна	04063805	АГЕНЦИЈА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ	30	14.409.506,81
04067037	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ - ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП	СКОПЈЕ	MKKJUB101010	Обични акции	20,084	717462	EUR	активна	04025555	ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ДЕРВЕН- ВЕЛЕС	20	14.409.506,81

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

ИД	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
3	ДРУШТВО ЗА СПОРТСКИ ДЕЈНОСТИ КОШАРКАРСКИ КЛУБ КАРПОШ-СОКОЛИ 2000 АД СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKCKKS101010	Обични акции	10	2500	EUR	активна	06019145	ОПШТИНА КАРПОШ Скопје	500	25.000,00	20,0000
3	ДРУШТВО ЗА СПОРТСКИ ДЕЈНОСТИ КОШАРКАРСКИ КЛУБ ПЕЛИСТЕР АД БИТОЛА	БИТОЛА	MKCKRE101011	Обични акции	6150	250	MKD	блокирана	06025633	ОПШТИНА БИТОЛА	250	1.537.500,00	100,0000
3	ДРУШТВО ЗА СПОРТСКИ ДЕЈНОСТИ КОШАРКАРСКИ КЛУБ РАБОТНИЧКИ АД СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKCKRA101013	Обични акции	100	250	EUR	активна	05999626	ОПШТИНА ЦЕНТАР СКОПЈЕ	250	25.000,00	100,0000
3	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д.	Скопје	MKCMBS101019	Обични акции	1000	2279067	MKD	активна	05467721	УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	148	2.279.067.000,00	0,0065
53	ДРУШТВО ЗА СПОРТСКИ ДЕЈНОСТИ КОШАРКАРСКИ КЛУБ МЗТ СКОПЈЕ АЕРОДРОМ АД СКОПЈЕ	Скопје	MKCMZT101010	Обични акции	100	250	EUR	активна	05980283	ОПШТИНА АЕРОДРОМ	250	25.000,00	100,0000
98	Друштво за спортски дејности КОШАРКАРСКИ КЛУБ КОЖУВ АД Гевгелија	Гевгелија	MKCOZU101015	Обични акции	1000	25	EUR	активна	05993261	ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА	25	25.000,00	100,0000
46	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРИРЕДУВАЊЕ ИГРИ НА СРЕЌА ДРЖАВНА ЛОТАРИЈА НА МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKLOTM101012	Обични акции	100	45000	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	45000	4.500.000,00	100,0000

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
06882390	ФУДЕАЛСКИ КЛУБ МАКЕДОНИЈА ГОРЧЕ ПЕТРОВ - 1932. АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKMGPR101019	Обични акции	100	250	EUR	активна	06004172	ОПШТИНА ГОРЧЕ ПЕТРОВ Скопје	62	25.000,00
05240425	РАЗВОЈНА БАНКА НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА АД Скопје	СКОПЈЕ	MKMVPR101015	Обични акции	3108	643134	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	643134	1.998.860.472,00
05933781	ОПЕРАТОР НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРЕНОС НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА И УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИОТ СИСТЕМ ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ Скопје	СКОПЈЕ	MKMEPS101011	Обични акции	1000	3059393	MKD	активна	04928946	МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ	3059393	3.059.393.000,00
05201764	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО МАКЕДОНСКА ИНФОРМАТИВНА АГЕНЦИЈА - СКОПЈЕ ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ Скопје	Скопје	MKMAS101014	Обични акции	1	60659	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	60659	60.659,00
06487726	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА ДАВАЊЕ УСЛУГИ ВО ВОЗДУХОПЛОВНАТА НАВИГАЦИЈА М-НАВ АД СКОПЈЕ	ИЛИНДЕН	MKMNAV101012	Обични акции	1000	1552034	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	1552034	1.552.034.000,00

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ-СКОПЈЕ	Скопје	MKMTSK101019	Обични акции	100	95838780	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	33364874	9.583.887.733,00	34,8135
МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ-СКОПЈЕ	Скопје	MKMTSK121017	Приоритетни кумулативни акции	9733	1	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	1	9.583.887.733,00	0,0001
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА СОПИРАЧКА ОПРЕМА ВАБТЕК МЗТ АД Скопје	Скопје	MKMZHE101012	Обични акции	51,13	80295	EUR	активна	04528999	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ „ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА„ Ц.О.	421	4.105.483,35	0,5243
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА СОПИРАЧКА ОПРЕМА ВАБТЕК МЗТ АД Скопје	Скопје	MKMZHE101012	Обични акции	51,13	80295	EUR	активна	04528972	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ КОМУНАЛНА ХИГИЕНА -СКОПЈЕ	396	4.105.483,35	0,4932
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА СОПИРАЧКА ОПРЕМА ВАБТЕК МЗТ АД Скопје	Скопје	MKMZHE101012	Обични акции	51,13	80295	EUR	активна	06252818	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА МАКЕДОНСКИ ЖЕЛЕЗНИЦИ-СКОПЈЕ	82	4.105.483,35	0,1021
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА СОПИРАЧКА ОПРЕМА ВАБТЕК МЗТ АД Скопје	Скопје	MKMZHE101012	Обични акции	51,13	80295	EUR	активна	06019595	ГРАД СКОПЈЕ	490	4.105.483,35	0,6102

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден
04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
04137906	МЗТ ПУМПИ АД СКОПЈЕ, ПРОИЗВОДСТВО И МОНТАЖА НА ПУМПИ, ТУРБИНИ, ХИДРАУЛИЧНА И ЕКОЛОШКА ОПРЕМА	Скопје	MKMZTP101015	Обични акции	51	64059	EUR	активна	04528972	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ КОМУНАЛНА ХИГИЕНА -СКОПЈЕ	95	3.267.009,00
04137906	МЗТ ПУМПИ АД СКОПЈЕ, ПРОИЗВОДСТВО И МОНТАЖА НА ПУМПИ, ТУРБИНИ, ХИДРАУЛИЧНА И ЕКОЛОШКА ОПРЕМА	Скопје	MKMZTP101015	Обични акции	51	64059	EUR	активна	04641655	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ- ЦАРИНСКА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	38	3.267.009,00
06252826	МАКЕДОНСКИ ЖЕЛЕЗНИЦИ ТРАНСПОРТ АД - СКОПЈЕ	Скопје	MKMZTR101013	Обични акции	1000	9269172	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	9269172	9.269.172.000,00
04268695	АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ВРШЕЊЕ УСЛУГИ МЗТ ЗАЕДНИЧКИ РАБОТИ АД	СКОПЈЕ	MKMZZR101015	Обични акции	50	7198	EUR	активна	04528999	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ „ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА, Ц.О.	110	359.900,00
07649401	Акционерско друштво за вршење на енергетска дејност пренос на природен гас НОМАГАС Скопје во државна сопственост	СКОПЈЕ	MKNMGS101011	Обични акции	100	583570	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	583570	58.357.000,00
05545234	ИНТЕРНАЦИОНАЛЕН КАРТИЧЕН СИСТЕМ АД СКОПЈЕ	Скопје	MKNPKA101012	Обични акции	1	7582421	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	1526642	7.582.421,00

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
ХОТЕЛСКО - УГОСТИТЕЛСКО АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО „ОХРИДУРИСТ“	Охрид	MKONTU101018	Обични акции	35	172291	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	21833	6.030.185,00	12,6722
ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ПРОМЕТ ВИНАРСКА ВИЗБА ПОПОВА КУЛА АД ДЕМИР КАПИЈА	Демир Капија	MKROPK101014	Обични акции	61,5	2700000	MKD	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	50	166.050.000,00	0,0019
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПОШТЕНСКИ СООБРАЌАЈ "ПОШТА НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА" ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ-СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKPOST101012	Обични акции	81,63	408827	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	408827	33.372.548,01	100,0000
ПРИЛЕПСКА ПИВАРНИЦА А.Д. - ПРИЛЕП	Прилеп	MKPRIV101019	Обични акции	125	39918	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	182	4.989.750,00	0,4559
ДРУШТВО ЗА ПРЕВОЗ НА ПАТНИЦИ ВО ЗЕМЈАТА И СТРАНСТВО И УСЛУГИ "ПЕЛАГОНИЈА ТРАНС" АД ПРИЛЕП	ПРИЛЕП	MKPRTS101019	Обични акции	100	1952	DEM	активна	05204160	ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ	9	195.200,00	0,4611

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден
04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
04222598	ДРУШТВО ЗА ПРЕВОЗ НА ПАТНИЦИ ВО ЗЕМЈАТА И СТРАНСТВО И УСЛУГИ "ПЕЛАГОНИЈА ТРАНС" АД ПРИЛЕП	ПРИЛЕП	MKPRTS101019	Обични акции	100	1952	DEM	активна	04015916	СРЕДНО ОПШТИНСКО УЧИЛИШТЕ - ЕКОНОМСКО - ПРАВНО - ТРГОВСКО УЧИЛИШТЕ КУЗМАН ЈОСИФОВСКИ ПИТУ ПРИЛЕП	10	195.200,00
07145900	Друштво за спортски дејности РАКОМЕТЕН КЛУБ ЕУРОФАРМ ПЕЛИСТЕР АД Битола	БИТОЛА	MKRKEF101016	Обични акции	50	500	EUR	активна	06025633	ОПШТИНА БИТОЛА	125	25.000,00
07441371	Акционерско друштво за спортски дејности РАКОМЕТЕН КЛУБ МЛАДОСТ 1977 Богданци	БОГДАНЦИ	MKRKML101018	Обични акции	10	2500	EUR	активна	06022600	ОПШТИНА БОГДАНЦИ	400	25.000,00
07441371	Акционерско друштво за спортски дејности РАКОМЕТЕН КЛУБ МЛАДОСТ 1977 Богданци	БОГДАНЦИ	MKRKML101018	Обични акции	10	2500	EUR	активна	06022600	ОПШТИНА БОГДАНЦИ	400	25.000,00
07049510	ДРУШТВО ЗА СПОРТСКИ ДЕЈНОСТИ РАКОМЕТЕН КЛУБ ЕУРОФАРМ ПЕЛИСТЕР 2 АД БИТОЛА	БИТОЛА	MKRKPE101014	Обични акции	100	250	EUR	активна	06025633	ОПШТИНА БИТОЛА	63	25.000,00
06900860	ДРУШТВО ЗА СПОРТСКИ ДЕЈНОСТИ РАКОМЕТЕН КЛУБ РАДОВИШ АД РАДОВИШ	РАДОВИШ	MKRKRA101016	Обични акции	6150	250	MKD	активна	06027741	ОПШТИНА РАДОВИШ РАДОВИШ	250	1.537.500,00
05026377	СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	04345533	ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА	2	1.172.931.000,00

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	08009204	Јавна здравствена установа Клиничка болница ДР Трифун Пановски-Битола	126	1.172.931.000,00	0,0322
СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	05214513	АГЕНЦИЈА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО	138	1.172.931.000,00	0,0353
77 СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	04063805	АГЕНЦИЈА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ	3	1.172.931.000,00	0,0008
77 СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	7108	1.172.931.000,00	1,8180
77 СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	06009212	Јавна здравствена установа Здравствен дом-Битола	819	1.172.931.000,00	0,2095
77 СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	05562538	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ "СТРЕЖЕВО" Битола	3	1.172.931.000,00	0,0008
77 СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	04014472	ЈАВНА ЗДРАВСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕН ДОМ П.О.	105	1.172.931.000,00	0,0269

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
05026377	СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	04011805	РАБОТНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ЗГРИЖУВАЊЕ ВОСПИТАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ НА ДЕЦА ОД ПРЕДУЧИЛИШНА ВОЗРАСТ "ЕСТРЕЈА ОВАДИЈА-МАРА"	5	1.172.931.000,00
05026377	СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	04008928	ЈЗО БОЛНИЦА ЗА ДУШЕВНИ БОЛЕСТИ ДЕМИР ХИСАР	1795	1.172.931.000,00
05026377	СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	04012119	ЈАВНА УСТАНОВА ДОМ ЗА СТАРИ ЛИЦА "СЈУ РАЈДЕР"	3	1.172.931.000,00
05026377	СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	04011660	ДРЖАВНО СРЕДНО ЕЛЕКТРО-МАШИНСКО УЧИЛИШТЕ "ГОРГИ НАУМОВ"	1	1.172.931.000,00
05026377	СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	04011244	ЈП КОМУНАЛЕЦ БИТОЛА	28	1.172.931.000,00
05026377	СТОПАНСКА БАНКА А.Д. БИТОЛА	БИТОЛА	MKSBTB101013	Обични акции	3000	390977	MKD	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	105	1.172.931.000,00
04640063	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА А.Д. СКОПЈЕ	Скопје	MKSILB101014	Обични акции	41,2069	553087	EUR	активна	04078837	ЈПОС КОМУНАЛЕЦ СТРУМИЦА	14	27.791.000,70

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА А.Д. СКОПЈЕ	Скопје	MKSILB101014	Обични акции	41,2069	553087	EUR	активна	05467721	УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	4	27.791.000,70	0,0006
ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА А.Д. СКОПЈЕ	Скопје	MKSILB101014	Обични акции	41,2069	553087	EUR	активна	04345533	ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА	13	27.791.000,70	0,0019
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОМЕТ НА ГОЛЕМО И МАЛО СО ПРЕХРАНБЕНИ СТОКИ, НАДВОРЕШНО- ТРГОВСКИ ПРОМЕТ, ПРОИЗВОДСТВО И УСЛУГИ ВО ПРОМЕТОТ "СЛАВИЈА" ИЗВОЗ-УВОЗ	СКОПЈЕ	MKSLAV101018	Обични акции	51	4373	EUR	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	4285	223.023,00	97,9877
СТОПАНСКА БАНКА АД- СКОПЈЕ	Скопје	MKSTBS101014	Обични акции	201,1	17460180	MKD	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	3523	3.602.219.798,00	0,0197
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА СТОПАНИСУВАЊЕ СО ДЕЛОВЕН ПРОСТОР ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ- СКОПЈЕ	Скопје	MKSTDP101015	Обични акции	1743	10000	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	10000	17.430.000,00	100,0000
ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА СО ВИСОКО КВАЛИТЕТНИ КОНДИТОРСКИ ПРОИЗВОДИ ТАСКА КАВАДАРЦИ АД	КАВАДАР ЦИ	MKTASK101013	Обични акции	51	6268	EUR	активна	05467721	УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	7	319.668,00	0,1117

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден
04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
04020880	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА СО ВИСОКО КВАЛИТЕТНИ КОНДИТОРСКИ ПРОИЗВОДИ ТАСКА КАВАДАРЦИ АД	КАВАДАРЦИ	MKTASK101013	Обични акции	51	6268	EUR	активна	04064615	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО	10	319.668,00
04020880	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА СО ВИСОКО КВАЛИТЕТНИ КОНДИТОРСКИ ПРОИЗВОДИ ТАСКА КАВАДАРЦИ АД	КАВАДАРЦИ	MKTASK101013	Обични акции	51	6268	EUR	активна	04067002	ЈАВНО ПРАВООБРАНИТЕЛСТВО	29	319.668,00
04020880	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА СО ВИСОКО КВАЛИТЕТНИ КОНДИТОРСКИ ПРОИЗВОДИ ТАСКА КАВАДАРЦИ АД	КАВАДАРЦИ	MKTASK101013	Обични акции	51	6268	EUR	активна	04020731	ЈП КОМУНАЛЕЦ	45	319.668,00
04020880	ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ТРГОВИЈА СО ВИСОКО КВАЛИТЕТНИ КОНДИТОРСКИ ПРОИЗВОДИ ТАСКА КАВАДАРЦИ АД	КАВАДАРЦИ	MKTASK101013	Обични акции	51	6268	EUR	активна	04020731	ЈП КОМУНАЛЕЦ	45	319.668,00

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ТЕЦ НЕГОТИНО ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ	Неготино	MKTECN101014	Обични акции	1000	572495	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	572495	572.495.000,00	100,0000
РЖ ТЕХНИЧКА КОНТРОЛА АД - КОМПАНИЈА ЗА ФИЗИЧКО ХЕМИСКИ И МЕТАЛУРШКИ ИСПИТУВАЊА ОД ОБЛАСТА НА ИНДУСТРИЈАТА, РУДАРСТВОТО И МЕТАЛУРГИЈА	Скопје	MKTEKO101013	Обични акции	5,11	210419	EUR	активна	04528972	ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ КОМУНАЛНА ХИГИЕНА -СКОПЈЕ	122	1.075.241,09	0,0580
17 ТУТУНСКИ КОМБИНАТ, АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО	Прилеп	MKTKPR101017	Обични акции	51,13	2701030	EUR	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	2232795	140.190.534,85	81,4340
17 ТУТУНСКИ КОМБИНАТ, АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО	Прилеп	MKTKPR101017	Обични акции	51,13	2701030	EUR	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	744	140.190.534,85	0,0271
10 ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ	Скопје	MKTTKS101012	Обични акции	1000	907888	MKD	активна	04087461	ПОС ДОМ НА КУЛТУРА	9	910.888.000,00	0,0010
10 ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ	Скопје	MKTTKS101012	Обични акции	1000	907888	MKD	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	500	910.888.000,00	0,0549

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден
04.05.2023г.

Матичен број	Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото
04221907	„УГОТУР“ АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ОРГАНИЗАЦИОНА ИСХРАНА, УГОСТИТЕЛСТВО И ТУРИЗАМ, АГЕНЦИСКО РАБОТЕЊЕ И ТРГОВИЈА - СКОПЈЕ	Скопје	MKUGOT101019	Обични акции	1,05	866160	EUR	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	500	909.468,00
04084748	ДРУШТВО ЗА УГОСТИТЕЛСТВО ТУРИЗАМ И ТРГОВИЈА УНИОНМАК АД	КАВАДАРЦИ	MKUNMA101013	Обични акции	100	17685	DEM	активна	04063406	МАКЕДОНСКА РТВ СКОПЈЕ	1	1.768.500,00
05180694	РЖ УСЛУГИ А.Д. СКОПЈЕ	Скопје	MKUSLU101015	Обични акции	5,11	1571668	EUR	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	592	8.031.223,48
05166217	АРЦЕЛОРМИТТАЛ СКОПЈЕ (ХРМ) АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ПРОМЕТ СО ПРОИЗВОДИ НА ЦРНА МЕТАЛУРГИЈА - ТОПЛОВАЛАНИ ТРАКИ СКОПЈЕ	Скопје	MKVALE101014	Обични акции	5,11	10742326	EUR	активна	05467721	УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	200	61.011.861,89
05166217	АРЦЕЛОРМИТТАЛ СКОПЈЕ (ХРМ) АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ПРОМЕТ СО ПРОИЗВОДИ НА ЦРНА МЕТАЛУРГИЈА - ТОПЛОВАЛАНИ ТРАКИ СКОПЈЕ	Скопје	MKVALE101014	Обични акции	5,11	10742326	EUR	активна	06468756	АГЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОДЗЕМЕН ИМОТ СКОПЈЕ	292	61.011.861,89

Преглед на државен капитал во акционерските друштва регистрирани во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје со состојба на ден 04.05.2023г.

Назив на издавачот	место	ИСИН	вид на акции	номинална вредност по акција	вкупно издадени акции	валута	статус на емисијата	матичен број на имател	Назив на имател	број на акции во сопственост на имателот	вкупен номинален капитал на друштвото	процентуално учество
Акционерско друштво Водостопанство на Република Македонија во државна сопственост Скопје	СКОПЈЕ	MKVOST101014	Обични акции	1000	129150	MKD	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	129150	129.150.000,00	100,0000
ДРУШТВО ЗА ПРОМЕТ И УСЛУГИ ЗЕМ-ПРОМЕТ АД СКОПЈЕ	Скопје	MKZEMP110021	Приоритетни партиципативни и акции	100	29	DEM	активна	04064674	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	29	3.221.700,00	0,0900
ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА МЕЛНИЧКИ, ПЕКАРСКИ И СЛАТКАРСКИ ПРОИЗВОДИ, ПРОМЕТ НА ГОЛЕМО И МАЛО И УВОЗ-ИЗВОЗ ЖИТО ЛУКС, АД	СКОПЈЕ	MKZILU120012	Приоритетни кумулативни акции	35,79	6299	EUR	активна	04345533	ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА	13	29.545.969,23	0,0016
МЕЃУНАРОДЕН ТРАНСПОРТ И ШПЕДИЦИЈА ЖАС АД - СКОПЈЕ	СКОПЈЕ	MKZSSK101015	Обични акции	37,48	93609	EUR	активна	04064585	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	116	3.508.465,32	0,1239

03.05.2023 год.-viti

Арх. број/ Num. ark.:
Скопје, Шкопје

Датум/Data:

м-р Максим Ацевски, Главен државен ревизор

Државен завод за ревизија
Ул. „Павел Шатов“ бр. 2 Палата „Емануел Чучков“
1000, Скопје

Предмет: Известување по однос на Нацрт извештајот за извршена ревизија на финансиски извештаи и ревизија на усогласеност за 2021 година на Владата на Република Северна Македонија

Врска ваш број: 11-535/4 од 31.03.2023 година

Почитувани,

До нашата институција доставен е Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор за извршена ревизија на финансиски извештаи и ревизија на усогласеност за 2021 година на Владата на Република Северна Македонија, согласно член 30 став 1 од Законот за државна ревизија, а по кој треба да се произнесеме во рок од 30 дена од денот на приемот.

Земајќи го предвид истото, ви ги доставуваме следните наши одговори кон вашите препораки:

Во Писмото до раководството во точка (2) потточка 2.1 и 2.2 каде препораката е „Одговорните лица на Владата да преземат мерки за соодветно евидентирање на исправката на вредноста на нематеријалните средства и на залихите во сметководствената евиденција“, известени се одговорните лица за водење на финансиско и материјално сметководство во Службата, така што во завршната сметка на Владата за 2023 година, евиденцијата ќе биде согласно Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници, како и Правилникот за содржината на одделните сметки на сметководствениот план за буџетите и буџетските корисници.

Во точка (2) потточка 2.3 каде препораката „Одговорните лица на Владата да преземат мерки и активности за обезбедување на документација како потврда дека службените патувања во странство се реализирани, врз основа на која ќе се изврши исплатат на патните трошоци“, во прилог ви доставуваме Извештај од службен пат, за кој се исплатени 89 илјади денари.

Во точка 4.1. потточка 4.1.1. каде препораката е "Одговорните лица на Владата да преземат мерки и активности за обезбедување на процедури за работните процеси и стандарди и нивна проследна имплементација", ве известуваме дека во планот за јавни набавки за 2023 година ќе се подат набавка за ИСО сертификати, кој ќе биде објавен на веб-страницата на Владата.

Во точка 4.2. потточка 4.2.3. каде препораката е "Одговорните лица на Владата да преземат мерки и активности за кадровско доекспирање на Секторот за внатрешна ревизија", ве известуваме дека веќе е интэрно распределен еден службеник во Секторот за внатрешна ревизија, а во годишниот план за вработување и унапредување на работени за 2024 година, ќе се предвиди понатамошно доекспирање на секторот.

Во точка 4.2. потточка 4.2.4. каде препораката е "Одговорните лица на Владата да преземат мерки и активности за спречување на договор со СОЗР со определување на видот, обемот, квалитетот, висината на надоместокот, рокот и начинот за извршување на услугите кои ќе се користат во текот на годината", ве известуваме дека договорот е доставен до СОЗР.

Во точка 4.2. потточка 4.2.5. каде препораката е "Одговорните лица на Владата да преземат мерки и активности за осигурување на евидентираниот објект-деповен простор со кој располага, како и опремата која е во нејзина сопственост", ве известуваме дека со измена на планот за јавни набавки за 2023 година, ќе биде предвидена набавка за осигурување на објектот и опремата. Планот ќе биде објавен на веб-страницата на Влада.

Во точка 4.3. потточка 4.3.1. каде препораката е "Одговорните лица на Владата да преземат мерки и активности за обезбедување на целосна документација во однос на висината на основната тваница во дрштвата каде Владата е основач, запати евидентирање на државната сопственост на деловните книги како и запати посече одлуки за понатамошно постапување", ве известуваме дека е доставено барање за доставување на податоци до Централен депозитар.

Во точка 4.3. потточка 4.3.2. каде препораката е "Одговорните лица на Владата да преземат мерки и активности за обезбедување на имотен лист за недвижностите за кои има стекнато право на користење и нивно сметководствено евидентирање во деловните книги на Генералниот секретаријат", ве известуваме дека Предлог одлуката за давање на трајно користење на недвижни ствари, е веќе влезена во процедура и се очекува Владата да ја донесе до крајот на мај 2023 година, по што истата ќе се спроведе до Агенција за катастар на недвижности, со што корисничкото право на објектот на Владата, ќе биде запишано Генералниот секретаријат на РСМ.

Во точка 4.3. потточка 4.3.4. каде препораката е "Одговорните лица на Владата да преземат мерки и активности за усвојување на извештајот за попис со 31.12", ве известуваме дека Извештајот за попис, со состојба на 31.12.2022 година, е прифатен

и доставен до службата за постапување по наодите на Комисијата, по што ќе се формира комисија за расход на ИТ опремата која е нефункционална, застарена и не е во употреба.

Во точка 4.3 потточка 4.3.5, во врска со евиденцијата на сервисните часови, ве известуваме дека, со новиот договор за оваа намена, ќе се надмине затекнатата состојба. Исто така ќе отпочнат активности за утврдување на правото на користење на нематеријалните средства, по што истите соодветно ќе се евидентираат.

Точка 4.4 потточка 4.4.4, која се однесува на постапката за ангажирање на Lexia Advocati, поради специфичноста и комплексноста на проектот, Владата на Република Северна Македонија доставила барања за понуда на повеќе меѓународни реномирани адвокатски куќи, со кои Владата претходно имала успешна соработка.

Одредбите од Законот за јавни набавки не се применуваат на наведената постапка, бидејќи спаѓаат под исклучоците предвидени во членот 23 од Законот за јавни набавки и тоа од повеќе различни аспекти.

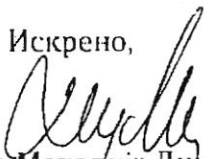
Со оглед на карактеристиките и специфичноста на оваа постапка, таа целосно потпаѓа под исклучоците предвидени во точка 1 од членот 23 од Законот за јавни набавки.

Имено, тоа е постапка од меѓународен карактер и создава меѓународни правни обврски и вклучува услуги и работи наменети за заедничко спроведување или користење од страна на двете договорни страни (имајќи во предвид дека, тендерската постапка предвидува заедничко вложување на АД ЕСМ, компанија во 100% сопственост на државата, со најповолниот понудувач).

Оваа услуга, исто така, потпаѓа под член 23, точка 3, алинеја з) од Законот за јавни набавки. Имено, во овој случај правното лице е ангажирано да ги дава сите потребни правни услуги за постапката, вклучително и извршување на сите правни услуги поврзани со вршењето на службени овластувања што ќе бидат потребни при успешното финализирање на проектот, кој е од значителен јавен интерес. Притоа, согледувајќи ги карактеристиките на постапката и обврските што правното лице ги презело, јасно е дека тука се работи за правни услуги кои се поврзани со вршењето на службени овластувања и дека во овој случај не се предвидува примена на Законот за јавни набавки.

Во однос на забелешката во точка (7), потточка 7.2 во прилог ви доставуваме Одлука за изменување на одлуката за утврдување на висината на платата на работниците на Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија кои немаат статус на административен службеник, во која е уредена висината на платата на посебните советници.

Искрено,

м-р Методија Димовски
генерален секретар на Владата
на Република Северна Македонија

Прилог:

- Извештај од службено патување
- Информација за давање на трајно користење на недвижни ствари на ВРСМ
- Барање за доставување на податоци-Централен депозитар
- Одлуки за изменување на Одлуката за утврдување на висината на платата на работниците во ГС на ВРСМ кои немаат статус на административен службеник

Подготвила: Ивона Стојчева, раководител на сектор
Прегледала/Одобрила: Орхидеја Ѓорговска, државен советник

Република Северна Македонија

Министерство за финансии

- Сектор за буџети и фондови -

Архивски број: 08-Сл

Датум:

До: Сектор за трезор

Предмет: Мислење

Врска: Допис на Државниот завод за ревизија бр.11-202/5 од 12.05.2023 година

Почитувани,

Во врска со дописот на Државниот завод за ревизија доставен под горенаведениот број и датум со кој се доставува Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор за извршената ревизија на усогласеност на Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година, Секторот за буџети и фондови ве известува за следното:

По однос на препораката дадена во точка 3.1.1 која се однесува на иницијативата за комплетноста на буџетските барања усогласена со одредбите од Законот за буџети, како и одговорните лица на буџетските корисници да иницираат доставување на комплетни буџетски барања, Ве известуваме дека Министерството за финансии ги има преземено сите неопходни мерки со доставување на писмен допис до буџетските корисници во форма на Буџетски циркулар во кој се дадени конкретни насоки и инструкции за изработка на предлог буџетски барања и од тука констатацијата дека одговорноста за доставувањето на некомплетни буџетски барања ја снесат соодветните буџетски корисници, а не Министерството за финансии. Дополнително, одговорните лица од Министерството за финансии-Секторот за Буџети и фондови преземаат иницијативи за комплетирање на буџетските барања, преку писмена/електронска комуникација со буџетските корисници за доставување на стратешки план и други потребни обрасци, во случај кога истите недостасуваат.

По однос на препораката дадена во точка 3.1.1 која се однесува на доставување на Предлог Буџетот до Владата и приложување на Извештај за неусогласени буџетски барања помеѓу Министерство за финансии и буџетските корисници, Министерството за финансии укажува дека, согласно член 24 од Законот за буџетите, министерот за финансии врши усогласување на предлозите на буџетските барања со раководителите на буџетските корисници и оваа законска одредба во целост се почитува. По оваа фаза следи подготовката на Предлог-Буџетот и истиот воедно претставува известување до Владата на РСМ за степенот на усогласеност на предлог буџетските барања на корисниците со предлог буџетот подготвен од Министерството за финансии.

Република Северна Македонија

Министерство за финансии

- Сектор за буџети и фондови -

Притоа, Министерството за финансии податоците за бараниот износ во доставените буџетски барања, како и усогласените/одобрените износи по буџетски корисници по извршените преговарања и се доставуваат на Владата во форма на Предлог Буџет, односно со ваквиот начин на доставување на Предлог Буџетот, Владата на РСМ е истовремено запознаена и со потребите и со реалните можности за финансирање на буџетските корисници. Дополнително при разгледување на Предлог Буџетот на РСМ на владина седница може да произлезат корекции на предложените износи од Министерството за финансии и така усогласениот Предлог-Буџет се доставува до Собрание.

Во однос констатацијата дека одобрениот буџет кај Разделот 04001 – Влада на Република Северна Македонија е за 2,5 пати поголем од планираните максимални износи, иако согласно Законот за буџетите истиот не смее да биде над планирание максимални износи на расходи, Министерството за финансии известува дека зголемувањето на средствата е резултат на мерките кои ги презема Владата на Република Северна Македонија за справување со последиците од здравствената пандемија, заштитата на јавното здравје и поддршката на заздравувањето и на повторниот раст на економијата, како и за други антикризни мерки, односно справување со последиците од енергетската криза. Во оваа насока интенцијата беше преку еден буџетски корисник, во случајот Влада на РСМ да се обезбеди фонд на средства преку кои ќе се врши поефикасно менаџирање и навремено справување со последиците од кризата. Ова особено ако се има во предвид дека последиците од здравствената пандемија беа далекусежни, односно не се однесуваа само за здравствениот сектор, туку свое влијание имаше и врз стопанството преку поддршка на спортисти, филмски работници и слично.

Како продолжение на здравствената криза беше и кризата во снабдувањето со електрична енергија, а во услови кога беа исцрпени сите законски можности (неможност од донесување на Ребаланс на Буџетот на РСМ) со цел обезбедување средства за поддршка на енергетскиот сектор, поддршката се реализираше преку Разделот 04001 – Влада на Република Северна Македонија.

Согласно препораките и Заклучок на Владата на Република Северна Македонија, АД Електрани на Северна Македонија треба да преземе активности за докапитализација на буџетски средства добиени по овој основ од Буџетот на Република Северна Македонија, што воедно е и во согласност со меѓународните сметководствени стандарди.

Во точка 3.1.4 и 3.1.5 дадена е препорака за усогласување на финансиските средства за Судската власт согласно законски утврдениот процент, без промени на износот на одобрените средства, како и преиспитување на можноста за зголемување на средствата за работа на Јавното обвинителство.

Република Северна Македонија

Министерство за финансии

- Сектор за буџети и фондови -

Министерството за финансии - Секторот за Буџети и фондови потенцира дека Судската власт и Јавното обвинителство се буџетски корисници и како и останати буџетски корисници се финансира со буџетски средства. При утврдување на висината на средства за нивно финансирање, покрај посебните закони за судство и обвинителство, еднакво се применува системскиот Закон за буџети, а годишното финансирање се утврдува согласно можностите и приоритетите. Исто така, при утврдување на висината на средствата за финансирање се води сметка не само од потребите, туку и од степенот на реализацијата од претходните години како и можностите и капацитетите за реализација на планираните средства од страна на институциите.

При конципирањето на Предлог Буџетот, приходите се планираат во износи во кои реално можат да бидат реализирани, а расходите во износи што се неопходни за финансирање на јавните услуги. Реалното планирање на буџетските приходи и расходи е предуслов за обезбедување на непречено финансирање на јавните услуги, како и консолидирање на јавните финансии изразен преку нивото на буџетски дефицит, како основен параметар за управување со јавните финансии.

Во однос на препораката 3.1.6 која се однесува на преземањето на активности при планирањето на средствата наменети за финансирање на рамномерен регионален развој да се врши разграничување според намената на соодветните ставки во рамките на предвидените раздели и програми, укажуваме дека одобрените средства по буџетски корисници се планираат по програми и соодветни расходни ставки согласно економската класификација за намената на расходот. Притоа, програма претставува збир на повеќе сродни активности насочени кон остварување на една заедничка цел. Еден дел од сродните активности изразени преку различни буџетски програми согласно програмската класификација, се однесуваат и на регионален развој-како заедничка цел на повеќе буџетски корисници.

Во потточката 3.2.17.1 Трансфери од приходи од данок на додадена вредност, на страна 53 од Нацрт Извештајот потребно е последната реченица да се дополни имајќи во предвид дека зголемувањето на износот на исплатената дотација од приходи од данокот на додадена вредност во 2022 година, покрај од повисокиот износ на наплатени приходи од данокот на додадена вредност во 2021 година, се должи и на зголемување на процентот од 4,5% на 5%.

Во потточка 5.5.1. Финансиска нестабилност на ЕЛС (страна 79-80) наодите треба да се дополнат, односно треба да се толкуваат и последните измени на Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа “Службен весник на РСМ” бр. 173/22 од 1 август 2022 година. Со овие измени на Законот се зајакнува целата постапка од

Република Северна Македонија

Министерство за финансии

- Сектор за буџети и фондови -

самиот момент на прогласување до делот на надминување на финансиската нестабилност. Со измените во законот се заоструваат условите за настанување на финансиска нестабилност, односно за 2022 година е предвидено дека со исполнување на еден од условите (сметката на општината да е блокирана подолго од шест месеци или во период од шест месеци, континуирано секој месец, со состојба на крајот на месецот, вкупниот износ на неизмирени обврски над 60 дена, надминува 80% од реализираните приходи на основниот буџет на општината во претходната година), финансиската нестабилност на општината се смета дека настанала петтиот ден од наредниот месец. Истовремено се заострува еден од условите за исполнување на финансиска нестабилност, односно процентот (80%) на вкупниот износ на неизмирени обврски над 60 дена во период од шест месеци, континуирано секој месец, со состојба на крајот на месецот, се намалува и не треба да надминува 60% од реализираните приходи на основниот буџет на општината во претходната година, почнувајќи од 2024 година. Процентот во 2023 година не треба да надминува 70% од реализираните приходи на основниот буџет на општината во претходната година.

Согласно измените, Организационата единица за финансиски прашања на општината во рок од три дена од денот на настанувањето на финансиската нестабилност е должна да подготви и достави известување за настанување на исполнетост на условите за финансиска нестабилност на општината до градоначалникот на општината и Советот на општината. Градоначалникот на општината ги известува Советот на општината и Министерството за финансии најдоцна во рок од три дена од денот на добивањето на известувањето од организационата единица за финансиски прашања и во рок од 15 дена од денот на настанувањето на финансиската нестабилност до Советот на општината доставува Предлог - План на мерки за надминување на финансиската нестабилност. Доколку градоначалникот на општината во утврдениот рок не го известува Советот на општината и Министерството за финансии за настанување на финансиската нестабилност на општината, Советот на општината во рок од три дена од добивањето на известувањето од организационата единица за финансиски прашања го известува Министерството за финансии, при што веднаш свикува седница, на која ја разгледува финансиската состојба на општината и го задолжува градоначалникот во рок од девет дена од денот на одржувањето на седницата да достави Предлог План на мерки за надминување на финансиската нестабилност.

Министерството за финансии на квартално ниво го следи финансиското работење на општините врз основа на добиените периодични финансиски извештаи и податоците за блокирани сметки. Согласно овие податоци се подготвува известување до Сектор за финансиска инспекција во јавниот сектор и координација на борба против измама на ЕУ

Република Северна Македонија

Министерство за финансии

- Сектор за буџети и фондови -

средства кои општини ги имаат исполнети условите за финансиска нестабилност. Копија од овие известувања за 2022 година ви беа доставени на увид при вршењето на ревизијата.

Во точка 6, Останати прашања во потточка 6.1. алинеа 1 (страна 84) сметаме дека забелешката која се однесува на дополнување на став 3 од член 35 од новиот Закон за буџети поврзано со дефинирањето, односно прецизирањето на буџетската документација која би била дел од Предлог Буџетот на општината ве известуваме дека ова прашање ќе биде уредено во новиот Закон за финансирање на единиците на локалната самоуправа, кој во наредниот период ќе се подготви и треба да се усогласи со новиот Закон за буџети.

Во истата потточка забелешката во алинеа 2 (страна 85) поврзана со дополна на ставот 3 и ставот 5 од член 76 од новиот Закон за буџети поврзана со известувањето за договори по основ на концесии и јавно приватно партнерство е потребно да се избрише. Со овој член во законот е предвидено доставување на овие договори со цел Министерството за финансии да има увид во сите договори со цел подготовка на буџетот. Обврската за известување на општините за склучените договори е потребно да се регулира во Законот за концесии и јавно приватни партнерство.

Забелешката во истата потточка алинеа 3 точка 5 (страна 85) поврзана со став 8 од член 94 од новиот Закон за буџети е потребно да се избрише. Со овј став е предвидено општините да ја достават Предлог завршната сметка до Министерството за финансии за контрола и усогласување на сметководствената евиденција на општината со трезорската евиденција. Со ова се избегнува можноста општината, односно Советот да донесе Завршна сметка која е неусогласена со трезорската евиденција и по спроведената контрола во Министерството за финансии и утврдените забелешки и недостатоци да биде вратена на доработка и повторно усвојување од Советот на општината.

Во однос на препораката 6.2 која се однесува на потребата од усогласување на член 14 од Законот за судски буџет со член 29 од Законот за буџети, во однос на временската рамка, односно роковите за изготвување и доставување на буџетскиот циркулар и буџетските барања од судовите, укажуваме дека препораката е недовршена, а со тоа и нејасна за произнесување по однос на истата.

Во точка 4.2.2.5, дадена е препорака одговорното лице во Министерството за финансии во соработка со надлежните министерства да продолжат со активностите за преиспитување на критериумите за распределба на средства за блок дотации.

Република Северна Македонија

Министерство за финансии
- Сектор за буџети и фондови -

По однос на оваа препорака укажуваме дека Министерството за финансии треба да биде изземено, од причина што блок дотациите се планирани кај ресорните буџетски корисници, истите како носители на активности со примена на критериуми ја вршат распределбата на планираните средства и се одговорни за наменското и законското користење на средствата одобрени во сопствениот Буџет.

Со почит,

Државен советник за прашања
од буџетското работење
Тања Трипунова

Изработил: Оливера Маркоска Ивановски
Проверил: Тоше Пановски

**Одговор
на забелешки на
Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор**

Добиени се забелешки на Нацрт извештајот за извршената ревизија на усогласеност на тема Основен буџет на Република Северна Македонија за 2022 година бр.09-4100/2 од 30.05.2023 година, од страна на раководното лице на Министерството за финансии, заведени во Државниот завод за ревизија под број 11-202/6 од 30.05.2023 година.

Забелешките се разгледани од страна на Овластениот државен ревизор и констатирано е следното:

1. За забелешката на дадената препорака на утврдената состојба во **точката 3.1.1.** констатирано е следното:

- забелешката на **алинеја 1**, која се однесува на потребата од продолжување на активностите за комплетирање на буџетските барања со стратешки планови од страна на корисниците на буџетот, **претставува образложение** на постапката со која Министерството за финансии дава насоки и инструкции на буџетските корисници за изработка на предлог буџетските барања, за мерките кои ги презема за нивно комплетирање, како и дека одговорноста за доставувањето на некомплетни буџетски барања ја сносат соодветните буџетски корисници, која состојба овластениот државен ревизор ја има обелоденето во ревизорскиот извештај и
- забелешката на **алинеја 3**, која се однесува на законската обврска Предлогот на Буџетот да се доставува до Владата заедно со Извештај за неусогласени буџетски барања помеѓу Министерството и буџетските корисници, **претставува образложение** дека Предлог Буџетот содржи податоци за бараните и одобрените износи по буџетски корисници, по извршени преговарања, која состојба овластениот државен ревизор ја имаше во предвид во текот на вршење на ревизијата.

Истакнуваме дека во член 24 став 3 од Законот за буџетите е уредено дека во Предлогот на Буџетот доставен до Владата, се прикажува бараниот износ на буџетскиот корисник и предложениот износ од Министерството за финансии, додека во член 24 став 2 е уредено дека Министерот за финансии предлогот на Буџетот го доставува до Владата, заедно со извештај за неусогласените буџетски барања.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 1

2. Забелешката на утврдената состојба во **точката 3.1.1.** која се однесува на одобрените буџети на буџетските корисници, кои и во 2022 година отстапуваат од планираните максимални износи на расходи, **претставува образложение** за причините за отстапувањата во одобриениот буџет на Владата. Имено, во забелешките е наведено дека зголемувањето на буџетот на Владата е резултат на мерките кои Владата ги презема за справување со последиците од здравствената пандемија, заштитата на јавното здравје и поддршката на заздравувањето и на повторниот раст на економијата, како и за други антикризни мерки односно справување со последиците од енергетската криза, која состојба овластениот државен ревизор ја има обелоденето во ревизорскиот извештај.
3. Забелешката на дадените препораки на утврдените состојби во **точката 3.1.4. и 3.1.5.** која се однесува на потребата од усогласување на буџетот за Судската власт и Јавното обвинителство согласно законски утврдените проценти **претставува образложение** за начинот на планирање на буџетот за Судската власт и буџетот на Јавното обвинителство како и причините поради кои истите не го достигнуваат законски утврдениот процент, кои состојби овластениот државен ревизор ги имаше во предвид во текот на вршење на ревизијата и за истите известува во ревизорскиот извештај.
4. Забелешката на дадената препорака на утврдената состојба во **точката 3.1.6.** која се однесува на начинот на планирање на средствата наменети за финансирање на рамномерен регионален развој, **претставува образложение** за начинот на нивното планирање односно дека средствата се планираат по програми и соодветни расходни ставки согласно економската класификација за намената на расходите, која состојба овластениот државен ревизор ја имаше во предвид во текот на вршење на ревизијата и за истата известува во ревизорскиот извештај.
5. Забелешката на утврдената состојба во **точката 3.2.17.1.** која се однесува на начинот и висината на средствата кои се трансферираат од приходи од ДДВ до општините во државата, **претставува образложение** на причините за нивното зголемување односно дека во 2022 година средствата се обезбедуваат во висина од 5% од вкупно наплатениот ДДВ остварен во претходната фискална година. Наведената состојба овластениот државен ревизор ја имаше во предвид во текот на вршење на ревизијата и за истата известува во ревизорскиот извештај.
6. Забелешката на утврдената состојба во **точката 5.5.1.** која се однесува на состојбата на општините со блокирани сметки кои немаат прогласено финансиска нестабилност, **делумно се прифаќа.** Имајќи во предвид дека измената на критериумите за прогласување на финансиска нестабилност на општините, согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 2

финансирање на единиците на локалната самоуправа, е донесена во август 2022 година („Службен весник на Република Северна Македонија број 173/22), наведената состојба во ревизорскиот извештај ќе се дополни.

7. За забелешката на утврдената состојба во **точката 6.1.** во делот Останати прашања, која се однесува на потребата од усогласувања, измени или дополнувања на Законот за буџети, го констатиравме следното:
 - забелешката на **алинеја 1**, која се однесува на потребата од дефинирање на буџетска документација кон Предлог Буџетот на општините **претставува образложение** дека истата ќе биде дефинирана во новиот Закон за финансирање на единиците на локалната самоуправа и
 - забелешката на **алинеа 2**, која се однесува на потребата од известување на општините за склучените договори **претставува известување** односно став на министерството дека истото треба да биде регулирано во Законот за концесии и јавно приватно партнерство.
8. Забелешката на утврдената состојба во **точката 6.2.** во делот Останати прашања, која се однесува на потребата од усогласување на член 14 од Законот за судски буџет со член 29 од Законот за буџети, во однос на временската рамка односно роковите за изготвување и доставување на буџетскиот циркулар и буџетските барања од судовите **претставува образложение** за потребата од допрецизирање на истата.
9. Забелешката на дадената препорака на утврдената состојба во **точката 3.2.17.2.** која се однесува на потребата од продолжување на активностите за ревидирање на критериумите за распределба на средствата од дотации до општините, **претставува образложение** за улогата на министерството во наведениот процес. Истакнуваме дека во Програмата за реформа на управувањето со јавни финансии „Смарт јавни финансии“ 2022-2025 година предвиден е посебен Столб VIII - Управување со јавни финансии на локално ниво, во кој покрај останатите активности, предвидени се активности за ревидирање на критериумите за распределба на блок и наменски дотации и утврдување на критериуми за распределба на капитални дотации.
10. Забелешката на утврдената состојба во **точката 3.2.6.4. алинеа 3**, која се однесува на работењето и извршените контроли во Одделение за истраги во Царинската управа **се прифаќа**, поради техничка грешка и бројот „23“ се заменува со бројот „22“. Делот од забелешката дека податоците се однесуваат за дополнителна наплата на приходи од сите подносителите, овластениот државен ревизор ја имаше во предвид во текот на вршење на ревизијата и за истата известува во ревизорскиот извештај.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 3

11. Забелешката на утврдената состојба во **точката 3.2.6.6.** која се однесува на состојбата на ненаплатените побарувања од увоз за правни лица, по решенија за дополнителна наплата на царина и царински давачки донесени во управна постапка, во периодот од 1999 година до 2022 година **се прифаќа** во делот на табелата, поради техничка грешка, што соодветно ќе биде обелоденето во Конечниот ревизорски извештај.
12. Забелешката на дадената препорака на утврдената состојба во **точката 3.2.7.** која се однесува на воспоставување на соработка за размена на податоци за донесените одлуки за распределба на остварениот вишок на средства од акумулирана добивка кај јавните претпријатија и акционерските друштва кои ќе се уплатат во Буџетот **претставува известување** за преземени мерки од страна на Владата односно дека доставено е барање до Централниот депозитар за хартии од вредност АД за доставување на податоци заради сметководствено евидентирање во деловните книги на Владата и носење одлуки за понатамошно постапување.
13. Забелешката на дадената препорака на утврдената состојба во **точката 3.2.19.2. алинеја 2** која се однесува на потребата од преиспитување на можноста за системско уредување на финансирањето на МИА, како новинарско-медиумски сервис од јавен интерес **претставува образложение** на начинот на планирање на буџетот на МИА од страна на МИОА и СОЗР.